

Anticăr

Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

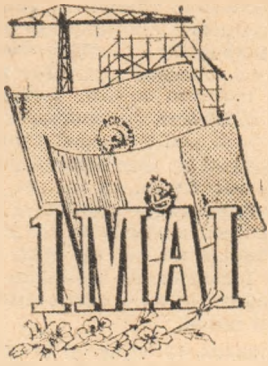
a făcut o vizită de lucru la
Întreprinderea „Semănătoarea“
și Institutul de cercetări,
proiectări și inginerie
tehnologică pentru mecanizarea
agriculturii

Secretarul general al partidului a examinat,
împreună cu oameni ai muncii, specialiști
din producție, cercetători și proiectanți,
modul în care se realizează programul
de perfecționare a mașinilor agricole

Se examinează
noile tipuri de
mașini agricole
realizate de pro-
iectanții institu-
tului

La cantina-restaurant
a întreprinderii
„Semănătoarea“

O LUME A PĂCII, DESTINDERII, DREPTĂȚII ȘI PROGRESULUI

SĂRBĂTORIREA în acest an de către oamenii muncii din țara noastră a zilei de 1 Mai — Ziua solidarității internaționale a celor ce muncesc, Ziua frăției muncitorilor de pretutindeni — poartă prețioase însemne jubiliare. Ele marchează nouă decenii de la prima sărbătorire în România a întiiului de Mai, relevând însemnate repere ale unor **puternice tradiții revoluționare ale clasei noastre muncitoare și ale maselor**, tradiții de luptă pentru dreptate națională și socială, pentru solidaritate și frăție cu toți cei ce muncesc. Demonstrația din acel 1 Mai 1890 avea loc la mai puțin de un an de când, într-o modestă sală din Paris, solii mișcării socialiste de pretutindeni hotărâseră ca în Ziua întiiului de Mai să se organizeze simultan, pe plan internațional, acțiuni hotărâte pentru o viață mai bună a muncitorilor, a poporului. Și iată că în aceea zi de primăvară a anului 1890, la apelul socialiștilor români, numai în București circa 5000 de muncitori — cifră considerată ridicată pentru acea vreme — au ieșit la demonstrație.

Ei au manifestat pentru drepturi și o rîndială mai bună în societate, pentru întărirea independenței și suveranității țării, considerate condiții vitale ale propășirii sociale, pentru solidaritate și frăție cu muncitorii de pretutindeni, pe străzi răsunînd înțelece „Deșteaptă-te române” și „Marseilleza”. În această zi de demonstrație bine organizată, se afirma un proletariat părăns de semnificația revoluționară a sărbătorii, care dovedea așa cum remarcă fruntașul socialist al timpului C. Mille că „partidul muncitorilor are temeinice baze și adînci rădăcini împlîntate în inima poporului”, că în România muncitorimea era încă de pe atunci conștientă de menirea sa istorică, de însemnătatea solidarității internaționale.

De-a lungul anilor, și în mod deosebit după crearea în 1921 a Partidului Comunist Român, această zi de primăvară a fost sărbătorită de către proletariatul român, de către masele populare, sub un semn politico-revoluționar tot mai pronunțat. Ea a devenit tot mai mult un simbol al imensei energii revoluționare a clasei muncitoare, **al luptei pentru înfăptuirea dezideratului strategic fundamental al partidului** — lichidarea exploatării și asuprii omului de către om, înlăturarea regimului capitalist și construirea societății socialiste, o societate a egalității și dreptății sociale, a bunăstării și fericirii celor ce muncesc, ea a devenit un simbol al luptei pentru libertate și independență, pentru o lume a păcii și frăției.

Evidențiind succesele obținute de clasa muncitoare internațională în lupta împotriva exploatării capitaliste, pentru libertate, progres social și pace, campaniile politice desfășurate cu prilejul sărbătoririi zilei de 1 Mai au afirmat puternic bogatele tradiții și acțiuni internaționaliste, constituite, așa cum istoria o demonstrează, ca o caracteristică definitorie a întregii dezvoltări a clasei muncitoare din țara noastră. Este o tradiție ilustrată semnificativ de sprijinul activ pe care clasa noastră muncitoare, forțele progresiste românești l-au acordat permanent luptei revoluționare pentru eliberare națională și socială, împotriva imperialismului, fascismului, pentru dezvoltarea de sine stătătoare a popoarelor, pentru pace și progres.

De o excepțională importanță în cadrul marilor bătălii de clasă se vedește **sărbătorirea zilei de 1 Mai în anul 1939** sub semnul unei puternice împotriviri a poporului român împotriva fascismului și războiului. Organizate de partid în condițiile înfruntării unei prigoane sălbatice din partea regimului burghezo-moșieresc, și dejucîndu-se intențiile autorităților, întrunirile și demonstrația din Capitală de la 1 Mai 1939, antrenînd zeci de mii de cetățeni, s-au transformat într-o puternică acțiune de protest a întregii noastre clase muncitoare, a maselor, contra regimului de dictatură regală, împotriva fascismului și pregătirilor de război, pentru apărarea independenței, suveranității naționale și integrității teritoriale a patriei. Întreg

ansamblul de pregătiri și măsuri organizatorice care au imprimat un caracter revoluționar, antifascist, patriotic și internaționalist atît de puternic manifestațiilor din București este strîns legat de activitatea tineretului revoluționar din Capitală, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Maturitatea sa revoluționară evidentă încă din acel timp, patriotismul și intransigența acțiunilor sale, și-au găsit o strălucită confirmare în acțiunile revoluționare memorabile de la 1 Mai 1939, vestind istoriei o personalitate ale cărei concepții politice și fapte din anii ce au urmat o vor înscrie în galeria celor mai iluștri oameni politici și bărbați de stat ai lumii.

Aceste glorioase tradiții de luptă și solidaritate ale partidului și clasei muncitoare, primind întreaga cinstire cuvenită, au fost ridicate în anii construcției socialiste, și îndeosebi după 1965, de când la cirna partidului și statului nostru se află tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe **noi și însemnate trepte**. Sînt trepte care constituie o expresie a însăși marilor progrese înregistrate de țara noastră pe calea edificării noii orînduirii, a prestigiului fără precedent de care se bucură țara noastră în lume, toate acestea ca urmare a concepției și aplicării unei politici profund științifice a partidului și statului nostru, întemeiată pe teoria revoluționară a clasei muncitoare aplicată la condițiile concrete ale României, în deplin consens cu realitățile lumii actuale, politică la a cărei elaborare o contribuție de inestimabilă valoare o are tovarășul Nicolae Ceaușescu.

IN ACEST an, întregul nostru popor întîmpină 1 Mai cu voința fermă de a munci mai bine, de a înfăptui istoricele hotărîri ale Congresului al XII-lea al partidului, care au deschis perspective remarcabile progresului economic și social al patriei, realizării Programului partidului de faurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Oamenii muncii de pe întreg cuprînsul țării, cu o înaltă conștiință revoluționară, aflați într-o unitate de neclintit în jurul partidului, al tovarășului Nicolae Ceaușescu, sînt animați de **hotărîrea de a pune mai mult în valoare potențialul economic național**, de a răspunde la un nivel superior rigorilor de economicitate, de utilizare rațională a materiilor prime și energiei, ei sînt animați de hotărîrea de a amplifica și fructifica în mai mare măsură potențialul de creativitate națională. Tocmai acestea sînt căile de depășire a unor dificultăți determinate de criza mondială de materii prime și energie, sînt modalități de a răspunde unor exigențe impuse de competitivitatea mondială, de realitățile complexe, economice și politice, ale lumii de astăzi.

Există la toți cetățenii țării convingerea de nestrămutat că numai astfel se pot parcurge noi pași înainte pe calea progresului, că numai în acest fel fiecare dintre noi va avea un nivel de trai mai ridicat, se va putea bucura de binefacerile societății pe care o construim. Deopotrivă există convingerea că înseși succesele pe care le obținem în procesul dezvoltării economico-sociale a țării, afirmarea tot mai puternică a României în viața internațională se inseriu ca o contribuție concretă, însemnată la întărirea forțelor progresului și păcii din lumea întregă, demonstrînd superioritatea orînduirii socialiste, însuflînd pe revoluționarii de pretutindeni în lupta lor proprie pentru pace, dreptate, independență și socialism.

PENTRU CA MUNCA PASNICĂ a poporului nostru să dea roadele așteptate, pentru ca oamenii muncii din țara noastră să beneficieze de rezultatele activității lor este însă nevoie de **pace, securitate și destindere în lume**, în această lume atît de complexă și interdependentă. Este nevoie de acea certitudine că ziua de mîine, în țara noastră ca și în alte țări, nu va aduce distrugerea vieții, ci oamenii se vor putea bucura în continuare de satisfacția pe care le-o oferă munca, familia,

zîmbetul copiilor lor, viața însăși. Tocmai reflectînd această legătură dialectică între politica internă și politica externă a partidului și statului nostru, dedicată realizării marilor năzuințe de libertate, independență, pace și progres ale lumii contemporane — realizare care îi condiționează hotărîtor în prezent nu numai propășirea ci însăși existența, sărbătorirea zilei de 1 Mai în țara noastră constituie un prilej de amplificare puternică a uneia din nobilele sale semnificații tradiționale. Ea este un prilej de întărire a prieteniei frățești și solidarității partidului nostru, a oamenilor muncii din România cu toate partidele comuniste, cu celelalte partide ale clasei muncitoare — socialiste și social-democrate, cu forțele revoluționare, democratice și progresiste de pretutindeni, cu mișcările de eliberare națională, cu toate forțele și organizațiile care militează pentru cauza libertății naționale și sociale a popoarelor, pentru destindere, colaborare și pace.

Amplificarea conlucrării între forțele progresiste, realizarea și întărirea unității lor de luptă este cu atît mai acută în prezent, cînd cauza destinderii, păcii și independenței naționale a popoarelor este pusă în pericol de accentuarea puternică a încordării internaționale, de politica imperialistă de forță și dictat, de politica de reimpărțire a sferelor de influență, pe lângă vechile conflicte care persistă sporind astfel pericolul unei noi confruntări militare cu consecințe dintre cele mai imprevizibile. Cursa înarmărilor, în asemenea condiții supralicitată, a căpătat dimensiuni fără precedent în istorie; ea înghite și compromite o impresionantă cantitate de resurse materiale, de eforturi umane și spirituale — care sînt sustrate dezvoltării deși sute de milioane de oameni sînt subalimentați și trăiesc în condiții cu toată precare, menținîndu-se grave diferențe între nivelurile de dezvoltare și de viață și deci focare potențiale de tensiune și conflict. Totodată, și acesta este efectul ei cel mai catastrofic, rezultat al unei imense puteri de distrugere pe care o încorporează armamentul termonuclear și armele moderne din Europa și de pe întregul glob, cursa înarmărilor, spectrul amenințător și atît de real al morții termonucleare periclitează pe cît de direct, pe atît de grav, însăși civilizația și existența umană ca atare.

Așa cum se degajă din analiza profundă a realităților internaționale făcută de partidul nostru, omenirea se află la o importanță, la cea mai importantă răscruce a istoriei sale de pînă acum, la o răscruce marcată de pericolul iminent al unei noi conflagrații mondiale și avînd doar două alternative: pacea sau distrugerea umanității. Și pentru ca pacea, viața să învingă trebuie să învingă rațiunea, destinderea, securitatea. Este un merit de mare însemnătate al partidului nostru că a atras din timp atenția asupra tendințelor atît de periculoase ce se manifestă în lume, subliniind că recurgerea la forță și folosirea căilor militare reprezintă pericolul principal, pericolul cel mai grav în viața internațională. Prin glasul celui mai autorizat reprezentant al țării a fost afirmată cu putere poziția realistă a României, raționalitatea ei purtînd atît pecetea unei analize clarvăzătoare a realităților mondiale cît și pe aceea a unei îndelungate experiențe istorice de luptă pentru cucerirea și apărarea independenței naționale; se face astfel auzit în lume umanistul apel românesc care îndeamnă nu la forță, război și brutalitate ci la soluționarea exclusiv pe cale pașnică, prin tratative a problemelor litigioase și a conflictelor dintre state, îndeamnă la înțelegere, pace și comunicare între țări — apel receptat și apreciat de cercurile cele mai largi, de toți oamenii de bună credință, responsabili față de soarta umanității.

DUPĂ CUM SUBLINIA secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu „este necesar ca în actuala situație internațională încordată să se întărească unitatea, solidaritatea și colaborarea forțelor progresiste, anti-imperialiste, a popoarelor care doresc să trăiască libere și independente, să fie stăpîne pe destinele lor, în scopul de a opri accentuarea încordării internaționale și de a asigura continuarea politicii de destindere, colaborare, pace și dezvoltare independentă a tuturor națiunilor“. Iată dar clar și semnificativ exprimate în această strategie politică a României socialiste puncte nodale de convergență și mobilizare a eforturilor tuturor țărilor, tuturor oamenilor conștienți de gravitatea realităților actuale, iată dar subliniate imperative de prim ordin ale solidarității internaționale în condițiile prezente: destindere, pace, independență națională.

Este neîndoielnic că nu există astăzi în lume misiune mai nobilă, de mai de înaltă răspundere ca cea a asigurării securității internaționale, a păcii. Tocmai ca urmare a dezvoltării conștiinței umanității în direcția acestui imperativ, ca o caracteristică a lumii contemporane se înscriu apariția și afirmarea unor forțe sociale de o amploare și diversitate fără precedent, care mili-

tează pentru dezarmare și destindere, pentru pace și colaborare internațională. Așa cum o afirmă președintele României, cauza păcii, a opririi cursei înarmărilor, a reducerii cheltuielilor militare și a dezarmării pe care ea le presupune esențialmente, este, sau mai bine spus trebuie să devină, o cauză a tuturor țărilor și popoarelor, mari sau mici, o cauză a tuturor forțelor politice și sociale, a tuturor oamenilor indiferent de apartenența lor politică. Numai o minte debilă și opacă poate tăgădui faptul că astăzi, în această lume atît de complexă și interdependentă, războiul echivalează mai devreme sau mai tîrziu, cu un act de sinucidere colectivă a omenirii. În schimb munca oamenilor în pace, orientarea eforturilor din fiecare țară exclusiv în direcții constructive, acțiunile perseverente desfășurate — de dorit la scară planetară — pentru lichidarea focarelor de neliniște și tensiune în lume, sînt de natură să asigure în mod cert conservarea umanității, asigurarea progresului uman.

De o importanță vitală pentru realizarea, menținerea și consolidarea păcii este această vie năzuință a omenirii privind respectarea și consolidarea dreptului sacru al fiecărei națiuni de a fi stăpînă pe soarta sa, de a-și consolida independența și suveranitatea națională.

NU NUMAI rațiunea ne-o arată, ci însăși istoria lumii ne demonstrează cu nenumărate și de netăgăduit argumente că destinderea și pacea sînt nemijlocit legate de împlinirea acestei cerințe, de promovarea unor relații între state bazate pe principiile respectării independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, egalității, respectului și avantajului reciproc.

Cînd nu s-a ținut seama de asemenea evidențe au avut loc nu numai cumplite carnagii și pierderi materiale, ce au afectat toate părțile conflictelor și au constituit tributul plătit nesocotinței, arbitrarului și opresiunii statale, ci însăși morala umanității în ansamblu a fost violent afectată, sfîrtecată; lecția atît de aspră, de gravă și de crudă pe care ultimul război mondial a oferit-o omenirii — și pe care, între altele, se pare că unii au uitat-o — este semnificativă în acest sens. În mai toate cazurile tîmăduirea respectivă — dacă realmente se poate vorbi de o tîmăduire în aceste situații — a implicat un preț dintre cele mai oneroase din toate punctele de vedere și pentru toate popoarele. Tocmai de aceea în momentul de față se impune, mai mult ca oricînd, o amplă și activă mobilizare a celor mai largi forțe politice și sociale, a întregii opinii publice mondiale, a parlamentelor, guvernelor și conducătorilor de state din Europa și din întreaga lume, pentru dezarmare și în primul rînd dezarmare nucleară, pentru respectarea neabătută a independenței naționale a popoarelor, pentru continuarea politicii de destindere și colaborare între state, a politicii de securitate și pace.

Este dincolo de orice îndoială că idealul nobil al păcii, al progresului și propășirii fiecărei țări, a întregii umanități — atît de acut amenințat însă în situația actuală de încordare internațională — se înscrie ca un țel fundamental, funciar al orînduirii socialiste și comuniste. Tocmai în asigurarea detenționării atmosferei internaționale și a izbînzii acestui ideal se vădește rolul de mare răspundere ce revine partidelor comuniste și muncitorești, chemate să desfășoare activități intense pentru mobilizarea propriilor popoare în lupta pentru înlăturarea actualei stări de încordare internațională, pentru dezarmare și pace. Deopotrivă aceste însemnate foruri politice trebuie să acționeze pentru întărirea unității și solidarității dintre ele, pentru amplificarea colaborării lor pe plan internațional cu toate forțele democratice și progresiste, asigurînd izbînda politicii de destindere și securitate.

Este semnificativ că necesitatea imperioasă a conservării păcii, a asigurării condițiilor necesare destinderii și progresului tuturor țărilor, sînt subliniate ca o îndatorire principală în documentele date publicității cu prilejul zilei de 1 Mai de numeroase partide comuniste și muncitorești, de organizații social-politice, sindicale, democratice, de numeroși reprezentanți ai maselor populare de pretutindeni. Se impun astfel repere însemnate ale unei activități intense, susținute, consacrate împlinirii dezideratelor supreme ale statelor și popoarelor.

Întruchipînd voința întregului popor român, răspunzînd unor imperative de cea mai mare însemnătate, partidul și statul nostru sînt ferm hotărîte să acționeze și în viitor pentru întărirea puternică a solidarității și acțiunii unite a clasei muncitoare, a partidelor comuniste și muncitorești, a tuturor forțelor care militează pentru progres și pace în lume. Obiectivul acestei lupte, al acțiunilor de solidaritate este dobîndirea unei lumi mai înțelepte, a unei lumi fără arme și război, mai bună și mai dreaptă, o lume a păcii, libertății, stimei și progresului tuturor țărilor.

dr. Dan POPESCU

Creșterea rolului conducător al partidului în etapa făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintării României spre comunism

LA 8 MAI se implinesc 59 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. La această aniversare, România socialistă prezintă tabloul unei țări cu o economie puternică, în plină dezvoltare și modernizare, cu o viață spirituală și materială dinamică, viguroasă. Această nouă fizionomie a țării noastre este rodul activității clasei muncitoare, al fărâșimii, al tuturor oamenilor muncii, al politicii științifice, realiste și mobilizatoare a P.C.R., conducătorul politic al societății noastre.

Procesul de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate, ridicarea României pe cele mai înalte culmi ale progresului și civilizației — proces ce va marca, potrivit orientărilor înscrise în documentele aprobate de cel de-al XII-lea Congres al partidului, noi realizări calitative — afirmă și potențează continuu rolul de avangardă al partidului comunist, modelează și generează noi forme ale relațiilor politice socialiste, imprimând un caracter de permanență acțiunii de perfecționare a sistemului de conducere a întregii vieți sociale. Componentă principală a sistemului instituțiilor politice, nucleul și centrul său vital, Partidul Comunist Român are o largă perspectivă de acțiune și de conducere, iar creșterea rolului său conducător reprezintă o legitate obiectivă a edificării orânduirii socialiste și comuniste. „**În procesul de organizare și conducere a vieții economice, sociale și politice, a tuturor domeniilor de activitate, se subliniază în Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, partidul va ocupa locul central, îndeplinindu-și misiunea de forță politică conducătoare a întregii națiuni.**”

În societatea noastră, rolul Partidului Comunist Român ca forță politică conducătoare este **rezultatul firesc al unui îndelungat proces istoric**, în cursul căruia practica socială a confirmat în mod strălucit justetea politicii partidului, devotamentul său fără margini față de interesele vitale ale poporului, capacitatea de a-l călăuzi spre împlinirea aspirațiilor sale de eliberare socială și națională. Schimbările care s-au produs în societatea noastră, în procesul construcției socialiste — dispariția claselor exploatare, făurirea și continua întărire a unității poporului în jurul partidului, omogenizarea crescândă a societății pe fondul creșterii rindurilor clasei muncitoare, adâncirea democrației socialiste și ridicarea generală a nivelului de conștiință a maselor — au creat și creează noi condiții pentru afirmarea mai puternică a rolului conducător al partidului. Cu atât mai mult se impune întărirea acestui rol în actuala etapă cind **amplourea și complexitatea fără precedent a sarcinilor, transformările revoluționare ce au loc în toate sectoarele, participarea largă a maselor la conducerea societății**, solicită dirijarea unitară a întregii activități economico-sociale, accentuarea caracterului științific al conducerii vieții sociale.

Prin conținutul lor, cerințele obiective ale dezvoltării multilaterale a orânduirii socialiste sînt necesități înțelese, însușite conștient și transformate în țeluri și atitudini deliberate ale activității oamenilor muncii. Capacitatea de a investiga procesele și fenomenele vieții sociale pe baza materialismului dialectic și istoric, de sesizare a tendințelor dezvoltării societății socialiste, determinarea pe acest fond a obiectivelor strategice și tactice specifice fiecărei etape istorice, mobilizarea, organizarea, instruirea și conducerea maselor pe calea progresului economic și social, transformarea în realitate a posibilităților oferite de relațiile socialiste pentru accelerarea dezvoltării economiei naționale, în condiții de înaltă eficiență, sînt coordonate fundamentale ale exercitării de către partid a rolului său de conducător politic.

În această perspectivă, sub aspect teoretic și practic, o importanță deosebită dobîndesc modalitățile, căile și metodele prin care Partidul Comunist Român își exercită rolul său de conducător politic al societății, misiunea sa politică și organizatorică de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism. Complexitatea și amplourea sarcinilor pe care le are de îndeplinit partidul în etapa actuală determină trăsături și aspecte noi în conținutul și formele de exercitare a rolului de forță politică conducătoare a partidului, integrarea tot mai organică a partidului în viața societății. „**Conducerea de către partid trebuie să se exercite nu din afară, ci dinăuntrul organismelor sociale,**

de stat și economice. Aceasta constituie procesul firesc, legic al creșterii continue a rolului conducător al partidului, al întăririi unității întregului popor în jurul său, al ridicării conștiinței generale a maselor populare, al participării tot mai active a poporului la conducerea societății”¹⁾.

O COMPONENTĂ ESENȚIALĂ a concepției privind întărirea organică a partidului în viața socială este orientarea de însemnătate principală formulată de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu privire la **participarea directă a clasei muncitoare, a tuturor celor ce muncesc la conducerea societății**. „**În noua etapă de dezvoltare economico-socială a României, problemele (...) participării maselor largi populare la conducerea unităților administrativ-teritoriale și economico-sociale constituie factorul determinant al realizării cu succes a tuturor hotărîrilor partidului și statului, al dezvoltării socialiste a României**”²⁾. Pentru a transpune în practică aceste orientări, din inițiativa secretarului general al partidului, a fost creat un cadru organizatoric și instituțional care asigură participarea tot mai largă a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii la conducerea treburilor obștești. Semnificativă în acest sens, este concepția partidului nostru privind conținutul și caracterul conducerii, a legăturii sale organice cu lărgirea democrației raportate la exigențele actuale ale conducerii științifice la toate nivelurile și sferile vieții sociale. Avînd în vedere dinamismul mutațiilor din viața economico-socială, aplicînd în mod creator materialismul dialectic și istoric la realitățile românești, partidul nostru a adoptat în ultima perioadă măsuri menite să perfecționeze organizarea și conducerea întregii activități, să asigure participarea activă, directă a clasei muncitoare, a tuturor oamenilor muncii la elaborarea, adoptarea și realizarea deciziilor care privesc prezentul și viitorul fiecărei unități economice, administrativ-teritoriale.

Sub semnul democrației socialiste, partidul nostru a acționat cu consecvență pentru **afirmarea autoconducerii muncitorești**, metodă de conducere colectivă a activității economice și teritorial-administrativă, formă de realizare practică a democrației economice nemijlocite. În legătură organică cu principiul autoconducerii muncitorești, partidul perfecționează formele și metodele de aplicare a principiului muncii și conducerii colective, acordînd o atenție deosebită organizării și desfășurării activității adunărilor generale ale oamenilor muncii și Consiliilor oamenilor muncii. Toate aceste elemente pun în evidență faptul că procesul de creștere a rolului politic conducător al partidului nu semnifică monopolizarea activității politice ci, dimpotrivă, accentuarea participării întregului popor la organizarea și conducerea economiei, la lărgirea democrației socialiste, direcție fundamentală a perfecționării sistemului de conducere a societății noastre.

IN FUNDAMENTAREA problemelor conducerii economico-sociale, P.C.R., pornește de la considerentul că în actuala etapă, dar mai ales în perspectivă, **amplourea și complexitatea vieții sociale, necesitatea adîncirii democrației socialiste determină trecerea pe un plan calitativ nou, superior, a rolului factorului conștient**. Pe acest suport teoretic, partidul acționează permanent pentru perfecționarea continuă a conducerii societății, promovînd forme și metode de organizare corespunzătoare realităților sociale, asigurînd participarea tot mai largă și activă a maselor la elaborarea și aplicarea hotărîrilor privind accelerarea progresului economic și social al societății noastre, viitorul națiunii noastre. Modul în care partidul își exercită funcția de conducere a societății, de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare spre comunism constituie fundamentul viabilității concepției teoretice și a practicii revoluționare a Partidului Comunist Român. Realismul, maturitatea și oportunitatea acțiunilor politice întreprinse exprimă concordanța lor cu realitățile sociale concrete ale dezvoltării țării noastre. Prin aplicarea creatoare

¹⁾ Programul Partidului Comunist Român de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și înaintare a României spre comunism, București, Ed. politică, 1975, p. 116.

²⁾ Nicolae Ceaușescu, România pe drumul construirii societății socialiste multilaterale dezvoltate, vol. 6, București, Ed. politică, 1972, p. 772.

a legităților generale ale socialismului științific, prin luarea în considerare a particularităților specifice țării noastre, Partidul Comunist Român elaborează strategia dezvoltării economico-sociale ținând seama de condițiile de timp și de spațiu în care se desfășoară acțiunile politice stabilite. Realizarea Programului partidului, a „**liniei politice generale a partidului comunist** — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — **deinde într-o măsură importantă de înțelegerea particularului, de luarea în considerare a împrejurărilor concrete în care se aplică linia politică generală**”³⁾.

Acționând într-un cadru social-politic determinat, supus unor permanente mutații, Partidul Comunist Român cercetează viața social-economică, prospectează viitorul, ceea ce permite evidențierea tendințelor de mișcare a proceselor și fenomenelor sociale, asigurând astfel baza științifică, realistă a politicii sale. Studiarea și înțelegerea tendințelor și fenomenelor noi ce se manifestă asigură fundamentarea cadrului economic și politico-organizatoric necesar promovării noului, imprimând dezvoltării sociale, progresului general caracter organizat, conștient, deliberat. **Receptivitatea față de nou, promovarea acestuia prin forme și metode corespunzătoare noilor condiții constituie o coordonată fundamentală a exercitării rolului conducător politic al partidului nostru în întreaga viață socială.**

O trăsătură caracteristică a partidului nostru este reliefaarea și prezentarea deschisă a stărilor reale de fapt din societate — pozitive sau negative —, atitudinea militantă, exigentă, față de neajunsuri și deficiențe, stimularea spiritului critic și autocritic, activitatea sa constantă de înlăturare a lor, de perfecționare a tuturor laturilor vieții sociale. Dezbaterea principială, în spirit exigent, combativ a tuturor problemelor construcției socialiste, ridică pe noi trepte calitative competența și fermitatea partinică a tuturor comunistilor, a organizațiilor de partid, stimulează inițiativa și răspunderea oamenilor muncii în edificarea noii orânduiri sociale.

Practica socială confirmă adevărul că dialogul permanent cu poporul constituie principala formă de conducere în societatea noastră, precum și unul din cele mai importante resorturi ale progresului său. Un asemenea mod de lucru reprezintă, în același timp, o adevărată școală a autoconducerii pentru masele inșeși, le deprinde să-și spună cuvântul în toate problemele privind prezentul și viitorul țării, să se încadreze efectiv în activitatea de soluționare a treburilor obștești.

Exercitarea rolului conducător al P.C.R., nu se reduce doar la afirmarea unor orientări teoretice, ea vizând deopotrivă acțiuni politice pentru realizarea lor practică. În calitate de purtător al aspirațiilor și intereselor vitale ale întregii națiuni, partidul acționează pentru aplicarea lor în viață, prin dezvoltarea și perfecționarea legăturilor organice cu clasa muncitoare, cu toți oamenii muncii. La realizarea practică a acestor acțiuni este necesar să contribuie toți comunistii, cu devotament politic, cu înaltă competență și responsabilitate profesională în domeniul în care activează. Pentru membrii partidului nostru, indiferent de sectorul de activitate în care lucrează, aplicarea liniei politice a partidului este obligatorie, necondiționată, cerință ce trebuie înțeleasă într-un sens activ, militant, angajant. **Membrul de partid are obligația nu numai să-și afirme adeziunea, acordul la hotărârile luate, ci să acționeze permanent pe măsura capacităților sale, pentru susținerea și îndeplinirea principiilor politice și ideologice ale partidului, a hotărârilor elaborate de partid.**

Sub acest aspect, partidul se preocupă permanent pentru îmbunătățirea metodelor de control în toate sectoarele vieții sociale, în scopul evaluării stadiului în care se află îndeplinirea hotărârilor și de sprijinire a cadrelor, a activului pentru aplicarea lor în viață.

ÎN REALIZAREA exemplară a liniei strategice a partidului, o deosebită însemnătate are politica de cadre, capacitatea politică a cadrelor de a asigura în domeniul încredințat aplicarea politicii partidului. De aici decurge necesitatea acordării unei mai mari atenții promovării cadrelor în conformitate cu principiile partidului nostru. Criteriul esențial în promovarea cadrelor trebuie să-l constituie calitatea moral-politică, hotărârea și devotamentul cu care acționează pentru îndeplinirea politicii partidului, pentru continua înflorire a patriei, rezultatele obținute în activitatea lor practică. Pe lângă pregătirea cadrelor într-o formă organizată de învățămînt se impune cu necesitate preocuparea permanentă a fiecăruia pentru autopregătire, pentru a fi mereu în pas cu cuceririle cunoașterii în sectorul său de activitate. Trebuie să ținem seama — arăta secretarul general al partidului — că în orice știință, cu atât mai mult în științele sociale, economice, este necesar să ținem pasul cu schimbările care au loc pe plan internațional. Numai așa vom putea elabora în mod corespunzător atât linia de dezvoltare economico-socială, cât și linia politică generală, în concordanță cu cerințele vieții, ale progresului.

³⁾ Nicolae Ceaușescu: „România pe drumul desăvîrșirii construcției socialiste”, vol. 2, București, Ed. politică, 1968, p. 255.

Un aspect esențial al îndeplinirii rolului conducător al partidului îl constituie formarea și dezvoltarea conștiinței socialiste a maselor. Complexitatea și amploarea acestui proces de transformare a gândirii și vieții spirituale a oamenilor impun intensificarea activității politico-ideologice, promovarea tot mai activă a principiilor moralei comuniste, cultivarea atitudinii socialiste față de muncă și avutul obștesc, a respectului față de producătorii nemijlocești ai bunurilor materiale și spirituale, față de legalitatea socialistă, a cinstei și dreptății. În viziunea P.C.R., activitatea pentru făurirea condițiilor materiale și spirituale ale edificării societății comuniste formează un tot unitar, dialectic. Orientându-și eforturile în direcția dezvoltării rapide a forțelor de producție, a modernizării structurii economiei naționale în profil de ramură și teritorial, spre trecerea României în rîndul țărilor cu o dezvoltare economică medie și, în perspectivă, în rîndurile țărilor dezvoltate, partidul nostru desfășoară o vastă activitate politică-ideologică și de educație socialistă, de formare a omului nou, cu o înaltă conștiință și pregătire profesională și culturală.

Realizarea sarcinilor economice majore puse în față de către conducerea superioară de partid reprezintă o expresie concretă a întăririi rolului partidului în activitatea socială desfășurată de toți comunistii, de toți oamenii muncii. **Eficiența activității fiecărui comunist, a fiecărui om al muncii se impune a fi evaluată prin prisma aportului direct la finalizarea unor măsuri inițiate de conducerea superioară de partid, prin efectele concrete ale îndeplinirii acestora,** acesta fiind criteriul fundamental prin care se apreciază întreaga activitate de partid și se realizează concret rolul conducător al partidului în întreaga viață socială.

Afirmarea rolului de conducător politic al societății, în condițiile trecerii la o nouă calitate, superioară a muncii, necesită îmbunătățirea substanțială a muncii politico-organizatorice, creșterea nivelului politic și ideologic al comunistilor, a coordonării tuturor acțiunilor procesului instructiv-educativ, accentuarea controlului de partid la toate nivelurile și asupra tuturor problemelor. Partidul nostru, prin linia strategică proprie, care încorporează adevărurile generale ale teoriei revoluționare a clasei muncitoare și le aplică creator la condițiile țării noastre, prin obiectivele tactice ale fiecărei etape de dezvoltare, pregătește astăzi, prin munca conștientă a întregii națiuni, trecerea țării pe noi trepte de progres și civilizație materială și spirituală.

ÎN ACELAȘI TIMP, acționează ca un important factor mobilizator convingerea oamenilor muncii educați de partid în spiritul solidarității internaționale, că **succesele pe care le obțin constituie o contribuție materială, concretă, la întărirea forțelor progresului și păcii în lumea întreagă,** că acestea demonstrează superioritatea orînduirii socialiste, încurajînd pe militanții revoluționari de pretutindeni în propria lor luptă pentru pace, libertate, independență și socialism.

Continuînd vechile tradiții internaționaliste, partidul nostru a ridicat pe noi trepte în condițiile revoluției și construcției socialiste, politica sa consecventă de solidaritate cu toate partidele comuniste, cu alte partide ale clasei muncitoare, partide socialiste, social-democrate, cu forțele revoluționare, democratice și progresiste de pretutindeni, cu mișcărilor de eliberare națională, cu toate forțele și organizațiile care militează pentru cauza libertății naționale și sociale a popoarelor, pentru destindere, colaborare și pace.

Întărirea rolului conducător al partidului, a unității întregului popor dobîndeste o importanță primordială mai mult ca oricînd, acum, cînd în viața internațională s-a produs o accentuare puternică a încordării, cînd persistă vechi conflicte și au apărut altele noi, cînd cursa înarmărilor continuă și se intensifică, toate acestea sporînd primejdiile la adresa păcii și independenței popoarelor, inclusiv pericolul unei noi confruntări militare, cu consecințe imprevizibile. În aceste condiții viața însăși reclamă, ca un imperativ vital, conlucrarea și unitatea de acțiune a tuturor acestor forțe în vederea promovării obiectivelor comune de importanță primordială, cum sînt independența, securitatea, dezarmarea, pacea.

Așa cum subliniază tovarășul Nicolae Ceaușescu, „**este necesar ca, în actuala situație internațională încordată, să se întărească unitatea, solidaritatea și colaborarea forțelor progresiste, antiimperialiste a popoarelor care doresc să trăiască libere și independente, să fie stăpîne pe destinele lor, în scopul de a opri accentuarea încordării internaționale și de a asigura continuarea politicii de destindere, colaborare, pace și dezvoltare independentă a tuturor națiunilor**”. A acționa pentru întărirea și lărgirea acestei conlucrări, a îndrepta toate eforturile în vederea unirii pe o platformă comună de acțiune a celor mai largi forțe sociale — în aceasta vede partidul nostru un imperativ de prim ordin al principiilor solidarității internaționale în condițiile actuale.

prof. dr. Ilie VĂDUVA
prof. dr. Costache SANDU
lector univ. Maria BIRLEA

TINERETUL — factor însemnat în dezvoltarea economico-socială a țării

ÎN FRONTUL LARG al forțelor sociale ce participă conștient la fundamentarea direcțiilor de dezvoltare ale societății socialiste românești, la traducerea în viață a obiectivelor prefigurate, tineretul se afirmă în tot mai mare măsură ca un factor dinamic, angajat cu toată plenitudinea capacităților sale. Misiunea de înaltă responsabilitate patriotică ce revine tinerei generații în opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, expresie a forței și maturității sale politice, constituie imaginea vie a încrederii nefărmurite pe care partidul nostru o acordă tineretului, aceluia ce vor ridica România pe noi culmi de civilizație și progres.

Nesecat izvor de elan revoluționar

PREZENT, alături de comuniști, la toate marile confruntări sociale ce au premers instaurarea orînduirii noi, socialiste, tineretul a participat și participă cu entuziasm și responsabilitate la lupta și munca întregii națiuni pentru ridicarea continuă a nivelului de bunăstare și civilizație a țării, făcînd dovada prin muncă, în toate domeniile vieții economico-sociale, a profundului său devotament față de cauza partidului și poporului, a angajării sale conștiente, neabătute în înlăptuirea Programului partidului. **„La toate mărețele înlăptuiri din acești ani — sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, — o contribuție activă, de seamă a adus tineretul patriei care, împreună cu întregul popor, a muncit cu energie și entuziasm, neprecupețindu-și forțele pentru realizarea Programului partidului, pentru ridicarea României pe trepte tot mai înalte de bunăstare și progres. În fabrici și uzine, pe șantiere, în miile de întreprinderi noi, în unități agricole socialiste, în laboratoare, școli și universități, în cadrul ampleror acțiuni de muncă patriotică; pretutindeni tineretul a fost prezent la datorie, înscriind pagini luminoase de devotament, de adevărat eroism, în mărețea epopee a edificării socialismului în România”.**

Rezultat al preocupărilor constante ale partidului, ale întregii societăți, și ca urmare a participării efective a tinerilor, români, maghiari, germani și de alte naționalități la amplul proces de dezvoltare economico-socială multilaterală a patriei, în perioada construcției socialiste s-au conturat și s-au afirmat cu putere în rîndurile tinerei generații trăsături moral-politice și de comportament avansate, specifice omului nou, constructor al socialismului și comunismului. Înlăptuirea unei calități superioare în toate domeniile vieții economico-sociale, creșterea continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregului popor, ridicarea nivelului de cunoaștere și cultură al acestuia, adîncirea democrației socialiste, transformarea revoluționară a învățămîntului și legislației, instituirea unor noi tipuri de relații interumane bazate pe normele și principiile eticii și echității

comuniste, dezvoltarea unor largi mișcări de masă în domeniul creației tehnico-științifice, culturale și sportive — elemente definitorii pentru actuala etapă de dezvoltare a societății românești — își pun cu pregnanță amprenta asupra fizionomiei tinerei generații.

Tineretul, reprezentînd 22,6% din totalul populației și 43% din totalul personalului muncitor, reflectă în structura și profilul său mutațiile revoluționare pe care le-a cunoscut societatea românească. Urmînd îndeaproape ambele schimbări pe care le-a înregistrat economia națională în anii construcției socialiste — efect nemijlocit al politicii științifice promovate cu consecvență de partid pentru făurirea unei industrii puternice, competitive, de nivel tehnic ridicat, a unei agriculturi de înalt randament — tinerii dețin o pondere importantă în numeroase sectoare de activitate. Distribuția celor peste două milioane de tineri din industrie pe ramuri industriale (vezi tabelul) evidențiază elocvent acest proces. Așa cum se remarcă din tabel, tineretul ține o pondere însemnată în totalul personalului muncitor în importante ramuri ale economiei naționale — 48,5% în construcții de mașini, 58,9% în chimie și peste 30% în ramura materialelor de construcții și în cea a exploatarei și industrializării lemnului — sectoare care necesită un nivel ridicat de pregătire profesională. De asemenea, tinăra generație, reprezentînd circa o treime din personalul care activează în institute de cercetare și proiectare, se dovedește puternic angajată în dezvoltarea și afirmarea științei și tehnicii românești ca factor fundamental al progresului economico-social. Aceasta este situația existentă. Tineretul se va afirma și în viitor cu și mai multă pregnanță în întregul proces al dezvoltării economico-sociale a țării. De exemplu, în ceea ce privește necesarul de forță de muncă pentru anul 1980, se prevede ca dintr-un număr de aproximativ 360 mii persoane, peste 250 mii să fie absolvenți ai școlilor profesionale, ai cursurilor de calificare și practică la locul de muncă, ai treptelor a I-a sau a II-a de liceu, deci în marea lor majoritate de tineri. Neîndoios însă, datele privind volumul și distribuția tinerilor în industrie nu exprimă decît parțial gradul și tipul de integrare a tinerilor în muncă, ca dimensiune fundamentală a procesului complex de integrare socială, proces de natură preponderent calitativă. Tinăra generație, puternică forță socială menită să asigure, sub conducerea partidului continuitatea operii de edificare a socialismului și comunismului în patria noastră se dezvoltă armonios, multilateral, identificîndu-se cu viitorul însuși al națiunii noastre socialiste.

Resursele mobilizatoare ale organizației de tineret

UN ROL DEOSEBIT în ampla mobilizare de forțe a tinerilor revine or-

ganizației lor revoluționare, Uniunea Tineretului Communist. După cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în cuvîntarea la cel de-al II-lea Congres al Frontului Democrației și Unității Socialiste (...) „**Uniunea Tineretului Communist este prezentă pe întregul front al construcției socialiste. Ea acționează consecvent pentru cultivarea în rîndul tinerei generații a devotamentului pentru partid și popor, a pasiunii pentru învățură, pentru însușirea celor mai avansate cuceriri ale științei și tehnicii moderne, a concepției materialiste despre lume și viață, a hotărîrii de a face totul pentru triumful socialismului și comunismului în România**”. Activitatea organizației de tineret a cuprins și cuprinde numeroase acțiuni și manifestări — multe dintre acestea cu un accentuat caracter economic. Astfel, în cadrul întrecerii uteciste „Tineretul — factor activ în realizarea cincinalului revoluției tehnico-științifice”, parte integrantă a marii întreceri socialiste, au fost cuprinși, pînă la finele semestrului I al anului 1979, peste 1,82 milioane de tineri, obiectivele principale constînd în îndeplinirea de către fiecare tinăr a sarcinilor ce-i revin la locul de muncă, ridicarea continuă a calificării profesionale, stimularea creației tehnico-științifice, creșterea contribuției fiecărei organizații U.T.C. la realizarea sarcinilor de producție. Semnificativ în acest sens, valoarea economiilor de materii prime, materiale, combustibil și energie, problemă de însemnătate excepțională pentru economia națională, se cifra la 643 milioane lei.

Tinăra generație își aduce totodată un aport neprecupețit, pe măsura capacității și a pregătirii sale, la afirmarea pleneră a științei și tehnicii în toate sectoarele de activitate. În unități economice, institute de cercetare și proiectare, în școli și facultăți, în case de cultură, cluburi ale științei și tehnicii au funcționat în anul trecut peste 15 mii de cercuri științifice și tehnico-aplicative în care și-au desfășurat activitatea aproximativ 475 mii de tineri muncitori, elevi, studenți, intelectuali. Eficiența economică a unor teme și probleme cu caracter tehnico-științific preluate spre rezolvare de către tineri sau colective de tineri s-a ridicat, în 1979, la peste un miliard de lei. La sate, în condițiile diversificării specialităților cerute de modernizarea agriculturii și a localităților rurale, ale mutațiilor produse în compoziția și nivelul de pregătire al tinerilor, 17 mii dintre aceștia sînt cuprinși în 318 agrocluburi, participînd direct la ansamblul activităților ce vizează înlăptuirea unei profunde revoluții în agricultură, la transformarea treptată a acesteia într-o variantă a muncii industriale.

ÎN CINSTEA ZILEI DE 1 MAI

Produse în premieră

● La Întreprinderea de vagoane din Arad, a fost omologat pentru producția de serie un nou vagon etajat, destinat traficului de călători pe distanțe mici și mijlocii. Realizat după proiecte elaborate de specialiștii Centrului de cercetare științifică și inginerie tehnologică — Arad, noul vagon atinge parametri constructivi și de exploatare la nivelul produselor similare aduse pînă acum din import.

● Un nou tip de tractor agricol a fost asimilat pentru a intra în fabricația de Întreprinderea „Tractorul” din Brașov. Este vorba de tractorul pe roți de 34 CP, care prin dimensiuni și calități tehnice și de exploatare se dovedește deosebit de productiv în efectuarea lucrărilor agricole în parcele mici, greu accesibile altor mijloace de tracțiune.

● „Elerofil 10” este numele dat de specialiștii unei noi mașini de prelucrat metalul prin electroeroziune, asimilată recent de Întreprinderea „Electrotimiș” din Timișoara. Ea lucrează pe bază de comandă-program numerică, ceea ce-i asigură o precizie de lucru — de 1 micron. Această calitate o face deosebit de necesară în special în fabricația de scule și matrițe metalice.

● Specialiștii Întreprinderii mecanice din Cîmpina au înregistrat, în întâmpinarea apropiatei sărbători a celor ce muncesc, un remarcabil succes: omologarea și introducerea în fabricația de serie a elevatorului „broască”, de 500 tone, agregat de strictă necesitate pentru intervenția la sondele de extracție forate la mare adîncime.

● De pe benzile de fabricație ale Întreprinderii „Unio” din Satu Mare a ieșit, în premieră pe țară, mașina de extracție a cărbunelui bicablu tip M.E.B., în construcție antigrizotoasă, cu performanțe tehnico-funcționale la nivel mondial. Pe lângă faptul că va contribui la mecanizarea complexă a extracției cărbunelui și minereului, noul tip de utilaj are o productivitate superioară cu 50 la sută în comparație cu vechile tipuri aflate în exploatare.

● La Întreprinderea „Electroputere” — Craiova au fost executate și au trecut probele de omologare motorul în scurt circuit de 315 kV și motorul cu rotor bobinat de 160 kV, ambele la tensiunea de lucru de 6 000 V. Ele fac parte din noua serie de motoare electrice asincrone de înaltă tensiune, serie ce va însuma 1 800 sortimente și tipovariante de astfel de mașini, cu puteri cuprinse între 125 și 2 500 kV.

● „Criotrat — 100” este denumirea primei instalații românești — concepută și construită în atelierele Institutului de cercetări și proiectări pentru industria alimentară și frigorifică din Cluj-Napoca — destinate tratării (călirii) oțelului rapid pentru scule cu ajutorul temperaturilor joase, în jur de minus 7 grade Celsius.

Repere privind prezența tineretului în activitatea unor sectoare însemnate ale economiei naționale

Ramura de activitate	Numărul personalului mediu pe ramură	Numărul total de tineri pînă la 30 de ani	Tineri în total personal mediu (%)
Construcții de mașini	969 615	470 806	48,55
Chimie	211 213	124 494	58,94
Exploatarea și industrializarea lemnului	273 248	62 640	22,92
Materiale de construcții	111 996	34 104	30,45
Industria alimentară	198 350	63 730	32,13
Întreprinderi de transport și telecomunicații	505 700	125 637	24,84
Institute de cercetare și proiectare	103 000	29 277	28,42

Un aspect cu majoră semnificație, prin tradiția și forța sa educativ-formativă, pentru întregul proces de implicare activă și contribuție nemijlocită a tineretului la cotinua înflorire și dezvoltare a patriei îl constituie participarea la activitățile de muncă patriotică. Adevărate școli de muncă și educație, de calificare și formare profesională, șantierelor naționale ale tineretului de la Canalul Dunăre — Marea Neagră, Combinatul minier Oltenia, Combinatul siderurgic Galați, Platforma industrială Zalău, Sistemul de irigații Vișoara Nord, șantierul de muncă patriotică de interes județean sau local, au reunit în anul 1979 peste 1,5 milioane de tineri muncitori, elevi și studenți care au depus o muncă susținută la realizarea unor obiective de investiții în industrie și agricultură, a unor obiective de interes social și cultural.

Ample mutații în structura socio-profesională

CERCETĂRI ȘI STUDII SOCIOLOGICE urmărind procesul de integrare a tineretului în diferite ramuri de activitate, de exemplu în industrie — industria constructoare de mașini, electrotehnică, chimică, siderurgică, minieră etc. — dar și în agricultură, ca și în alte domenii ale economiei, ale vieții sociale a țării au pus în evidență, odată mai mult, că noile detașamente de tineri integrați în producție, asemenea întregului tineret din țara noastră, afirmă plenar trăsăturile specifice muncitorului modern, de înaltă calificare, cu o conștiință politică înaintată și un larg orizont de cunoaștere.

Care sînt resorturile ce conferă tinerii generației vigoare și competență, o participare substanțială la progresul societății românești? În primul plan se situează ridicarea într-o măsură fără precedent a nivelului de cultură, de calificare a tinerii generații, proces cu efecte de amplă perspectivă asupra structurilor sociale viitoare precum și asupra dezvoltării economice, în care rolul principal revine școlii. O analiză retrospectivă vădește că suma absolvenților la toate formele de învățămînt în anul școlar 1977/1978 reprezintă 2,98 din populația totală față de anul școlar 1948/1949 cînd procentul respectiv era de 0,57 % ceea ce reprezintă o creștere de peste cinci ori. Totodată, o parte însemnată din populația țării — contingentele născute după 1940 —, au beneficiat de accesul liber la instrucție; în acest fel,

generația tînăra a contribuit, prin nivelul pregătirii sale, la sporirea nivelului general de cultură a populației, a stocului de învățămînt al națiunii.

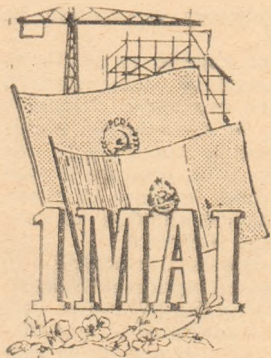
Mutații semnificative s-au produs și în ceea ce privește calitatea procesului de pregătire profesională. Situația constant în atenția conducerii superioare de partid și de stat, a secretarului general al partidului, școala românească a fost orientată spre a răspunde cerințelor noi, tot mai diversificate ale economiei. Implicarea școlii ca factor însemnat al procesului dezvoltării economico-sociale coincide, în fapt, cu implicarea tinerilor generații în vasta operă de edificare a socialismului. Economia noastră, ca și celelalte sectoare ale vieții sociale, au primit în cei patru ani ai actualului cincinal 1 431 000 de muncitori calificați și peste 132 000 specialiști cu pregătire superioară, care și-au adus cu competență și abnegație contribuția la marile realizări dobîndite de poporul nostru în construcția socialismului. Măsurile de perfecționare a învățămîntului își găsesc expresia în nivelul tot mai ridicat de pregătire a noilor generații în concordanță cu cele mai avansate cuceriri ale științei, ale cunoașterii umane, în trăsăturile moral-politice înaintate ce caracterizează tînăra noastră generație.

Nivelul ridicat de cultură, de pregătire profesională constituie elementul de bază pe care rodesc acțiunile educative, politico-ideologice tot mai bogate și mai nuanțate desfășurate de organizațiile de tineret, de ceilalți factori educaționali ce au drept scop făurirea unui profil moral și a unei conștiințe politice avansate — o altă trăsătură definitorie a tinerii generații. Tocmai pornind de la aceste realități, de la uriasele resurse de progres pe care le aduce cu sine fiecare nouă generație, de la însuși faptul că cei ce vor trăi în lumea de mîine, o lume pe care o gîndim și o proiectăm astăzi, sînt tinerii ce își încheagă acum personalitatea, partidul și statul nostru au urmărit cu consecvență ca tineretul să participe la întregul proces de conducere a societății noastre socialiste. Participarea tinerilor generații la progresul țării, alături de întregul nostru popor, constituie o elocventă expresie a răspunderii pe care o are tineretul României față de generoasele perspective ce se deschid societății românești pe drumul edificării societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism.

Vladimir MARIN

directorul Centrului de cercetări pentru problemele tineretului

Succese remarcabile în întrecerea socialistă

PRODUCȚIA FIZICĂ ÎN SORTIMENTELE PLANIFICATE ÎNDEPLINȚĂ RITMIC, INTEGRAL

COLECTIVUL întreprinderii „A-versa” București a încheiat primul trimestru al acestui an cu rezultate remarcabile în activitatea productivă. În această perioadă, producția fizică a fost nu numai îndeplinită exemplar și în sortimentele planificate, ci și substanțial depășită, în special la produsul de bază — pompe centrifugale și la piesele de schimb pentru pompe (tabelul). Și în luna aprilie activitatea, desfășurată sub semnul întîmpinării cu cît mai însemnate realizări a zilei de 1 Mai, colectivul întreprinderii „A-versa” a înregistrat succese deosebite, depășind prevederile de plan la producția fizică.

În activitatea de înfăptuire în cele mai bune condiții a sarcinilor sporite de plan pe acest an la toți indicatorii și, îndeosebi, la producția fizică în sortimentele planificate, în întreprindere s-a acționat și se acționează în cîteva direcții hotărîtoare asupra cărora ne propunem să ne oprim în cele ce urmează.

Pregătirea producției

O ATENȚIE deosebită este acordată lansării în fabricație a produselor pe bază de grafice de livrări. Pentru a se preîntîmpina eventualele rămîneri în urmă, ce ar periclita respectarea termenelor de livrare a unor produse, s-a stabilit ca, lunar, lansarea în fabricație a produselor să se facă pe bază de grafice de livrări stabilite de comun acord

Realizarea producției fizice la principalele sortimente în perioada 1 ianuarie—31 martie 1980

Sortimentul	Nivelul de realizare față de plan %
Producția fizică (pompe centrifugale)	105,4
Piese de schimb pentru pompe	101,3
Oțel lichid	104,5
Lucrări pentru autoutilare	105,2

cu principalii beneficiari și în funcție de prioritățile și obiectivele economice deosebite prevăzute cu termene de punere în funcțiune în 1980. Pe baza acestor grafice, se urmărește decadal modul în care sînt respectate termenele,

iar în caz că se ivesc impedimente în fabricație se stabilesc măsuri operative pentru înlăturarea acestora și impulsivizarea ritmului producției. Pe această bază a fost posibil ca sarcinile lunare ce au derivat din planul pe trimestrul I să fie îndeplinite ritmic.

● **Adîncirea gradului de tipizare a produselor.** În acest an, întreprinderea are de fabricat noi familii de pompe speciale în 49 de tipodimensiuni. Datorită gradului înalt de tipizare a produselor, s-au creat premise favorabile ca acestea să fie executate în cele 2 secții de prelucrare și montaj ale întreprinderii. În acest fel este și va fi mai bine folosit potențialul tehnic și uman, precum și suprafețele de montaj și bancurile de probă. Din calculele economice rezultă că, în acest an, producția va crește cu peste 40% față de realizările din 1979.

● **Extinderea de noi tehnologii.** Ca urmare a promovării pe scară largă a progresului tehnic, în întreprindere au fost extinse în acest an unele tehnologii de mare randament și de înaltă eficiență economică. De exemplu, a fost extins la încă 20 de reperi în trimestrul I, față de ultimul trimestru al anului trecut, sistemul de turnare pe linia automată de formare și turnare cu care este dotată întreprinderea. În acest mod, sporște numărul reperelor realizate pe linia automată în condițiile obținerii unei accentuate creșteri a productivității muncii și a îmbunătățirii substanțiale a calității pieselor.

Rămînd în sfera extinderii tehnologiilor noi, trebuie menționat și faptul că, în acest an, s-a trecut la executarea a 15 reperi de pompe din fontă cu grafit nodular, în loc de bronz. În afară de creșterea producției și productivității muncii, se estimează o economie de bronz la nivelul întregului an 1980 de 42 tone.

● **Lărgirea acțiunii de poliservire a mașinilor.** Anul trecut, pe baza specializării unor mașini, a dotării lor cu diverse dispozitive, s-au creat condiții favorabile ca un număr din ce în ce mai mare de muncitori, cu o bogată experiență și înaltă calificare, să treacă la deservirea simultană a mai multor mașini. La diverse grupe, unii muncitori lucrează simultan la 3 mașini. Prin poliservire, întreprinderea a realizat în 1979, o economie de 32 muncitori.

Deoarece și în acest an se resimte lipsa unor muncitori calificați în diferite profesii, în cadrul activității ce se desfășoară în întreprindere de reorganizare

ÎN CINSTEA ZILEI DE 1 MAI

Producție fizică peste plan

● Colectivul întreprinderii Lupeni a extras peste prevederile de plan în intervalul de la 1 la 25 aprilie, a.c. mai mult de 6 000 tone cărbune. Cu realizările obținute pînă la această dată, minerii de la Lupeni au majorat la peste 25 000 tone cantitatea de cărbune pentru cocs extrasă suplimentar de la începutul acestui an.

● Forestierii maramureșeni au realizat cu zece zile mai devreme sarcinile de plan aferente primelor patru luni ale acestui an. Ca urmare, a fost obținută peste plan, o producție industrială în valoare de 12 milioane lei, materializată, între altele, în 4 000 mc bușteni, 3 000 mc lemn pentru celuloză, 1 000 mc cherestea și mobilier în valoare de peste 2 milioane lei.

● Petrochimiiștii din Borzești au obținut în primele 4 luni ale anului peste sarcinile de plan, 1 000 tone cauciuc sintetic, 800 tone polistiren, 150 tone acid monocloracetic, 3 100 tone acid clorhidric, 1 690 tone gaze lichefiate, 80 000 tone produse petroliere. La baza succeselor obținute stau, între altele, perfecționările aduse unor utilaje și instalații, care și-au ridicat potențialul cu 15—40 la sută peste prevederile din proiecte.

● Pe baza creșterii productivității muncii, a valorificării superioare a materiilor prime și reducerii costurilor de fabricație, colectivul întreprinderii de anvelope „Victoria” Florești, a expedit pentru beneficiarii interni și la export, peste prevederile la zi, aproape 50 000 bucăți anvelope auto și pentru tractor, precum și 12 000 bucăți camere auto și moto.

● Livrînd șantiierelor peste sarcinile de plan la zi o cantitate de ciment și alte materiale pentru construcții ce depășește 50 000 tone, colectivul Combinatului de lămpi și azbociment din Fieni și-a onorat angajamentul anual asumat la indicatorul producție fizică. Succesul, dedicat sărbătorii de la 1 Mai, a fost realizat în condițiile valorificării superioare a materiilor prime și auxiliare, exploatarea cu randament sporit a tuturor agregatelor.

● Unitățile chimiei prahovene ramură cu pondere în economia județului, au livrat economiei naționale, de la începutul acestui an, produse suplimentare în valoare de peste 120 milioane lei, spor ce depășește angajamentul lor asumat în cîntea marii sărbători de la 1 Mai. Printre altele au fost puse suplimentar la dispoziția beneficiarilor interni și externi, mai bine de 25 000 tone benzine, uleiuri minerale și alte derivate din fiței, 30 000 bucăți anvelope auto și pentru tractoare, 250 tone hîrtie, însemnate cantități de suncerfoșfați, detergenți și alte substanțe.

a fluxurilor tehnologice, se preconizează și lărgirea acțiunii de polideservire, în sensul că încă un număr de 12 muncitori să treacă să lucreze la mai multe mașini deodată. Aceasta va avea un efect pozitiv asupra sporirii productivității muncii.

Valorificarea accentuată a rezervelor potențiale

ANALIZA efectuată a scos în evidență faptul că realizările dobândite în primul trimestru al anului puteau fi și mai substanțiale, dacă nu s-ar fi manifestat unele neajunsuri de ordin intern. Este vorba, în special, de faptul că, în lunile ianuarie și februarie, indicele planificat pe întreprindere de utilizare a mașinilor nu a fost atins. Deși la unele utilaje conducătoare, cu pondere însemnată în realizarea producției fizice, indicii de utilizare au fost depășiiți (strungurile Carusel 98, mașinile de alezat și frezat 94,5 etc.), la altele acest indice s-a situat mult sub sarcina planificată (mașinile de frezat universale 75, strungurile frontale 72 ș.a.) Cauza? S-au înregistrat unele absențe nemotivate și învoiri fără plată, s-a pierdut timp prețios atât datorită opririlor accidentale, cât și neprogramării unor schimburi etc.

În urma analizelor efectuate, a cunoașterii în amănunt a cauzelor care au generat această stare de lucruri, au fost luate măsuri eficiente care au dus la redresarea situației din acest domeniu. Drept urmare, în luna martie indicii de utilizare a mașinilor a fost atins, la nivelul planificat. Se desfășoară intense acțiuni menite să faciliteze obținerea și, în continuare, a unor indici înalți de utilizare a fondurilor fixe. Despre ce este vorba?

În acest an, întreprinderea și-a axat activitatea pe fabricația de pompe speciale (pentru procese tehnologice din

industria chimică, petrochimică, energetică și din alte ramuri industriale), iar producerea pompelor de uz general a fost transferată la alte unități. Pentru ca producția să se desfășoare în cele mai bune condițiuni, în întreprindere se desfășoară — așa cum am amintit la început — o intensă activitate de proiectare vizând reorganizarea fluxurilor tehnologice. Până în prezent s-au conturat linii tehnologice pentru fabricația arborilor, a rotorilor, a caracacelor directrice, precum și linii tehnologice de fabricație a bușelor și a altor piese sau subansamble pentru pompe. Important e faptul că multe din mașinile care echipază aceste linii tehnologice sînt proiectate și realizate în atelierul propriu al întreprinderii. Reorganizarea activității productive pe principiul liniilor tehnologice distincte va conduce la creșterea mai accentuată a producției și productivității muncii, la îmbunătățirea calității produselor, într-un cuvînt, la ridicarea eficienței economice a întregii activități productive.

Pentru ca producția să se desfășoare în cele mai bune condițiuni în perioada următoare, pentru ca planul la producția fizică în sortimentele planificate să fie realizat în continuare, este nevoie — așa cum au accentuat specialiștii de aici — ca și colaboratorii, respectiv unitățile economice și întreprinderile furnizoare să pună un accent mai mare pe respectarea termenelor de livrare a produselor sau a materialelor contractate.

În primele trei luni ale anului, activitatea întreprinderii de pompe „Aversa” a fost serios stînjinită din cauza lipsei unor produse sau materiale. Citeva exemple concludente: B.A.T.M.M.B. a livrat numai 400 bucăți racorduri din cele 1600 contractate pe trimestrul I și aceasta pentru că Baza nu a primit, la rîndul ei, întreaga cantitate de la unitatea furnizoare — Uzina nr. 2 Brașov. De asemenea, Baza nr. 2 Galați, deși a contractat pe trimestrul I 1550

tone de fontă cenușie, n-a livrat decît 600 tone. Situația nu s-a prezentat prea bine în perioada analizată nici sub aspectul livrării unor motoare electrice. De exemplu, întreprinderea de motoare electrice București a rămas restantă în primul trimestru cu un număr de 595 motoare din cantitatea contractată pe această perioadă.

Iată, de ce, este necesar ca eforturile depuse de colectivul întreprinderii „Aversa” pentru realizarea ritmică a producției fizice în sortimentele planificate să fie puternic susținute și de unitățile furnizoare de produse și materiale, prin livrarea acestora în cantitățile și la termenele stipulate în contractele economice încheiate.

Preocupările deosebite existente în întreprindere pentru aplicarea măsurilor preconizate și preîntîmpinarea sau înlăturarea unor neajunsuri ce s-ar manifesta, creează condiții optime ca realizările dobîndite în primul trimestru să fie dezvoltate în continuare, în vederea înlăturării integrale și ritmice a sarcinilor de plan pe întregul an. Pentru aceasta este însă necesar să se acorde în continuare atenție unor probleme de care depinde derularea în bune condiții a activității de producție și anume:

- extinderea tipizării la toate produsele și piesele care permit aceasta;
- intensificarea activității pe linia pregătirii cadrelor în scopul însușirii a 2—3 meserii, cât și pentru lărgirea cadrului poliservirii;
- întărirea disciplinei de producție și tehnologice, în scopul utilizării mai depline a mașinilor și utilajelor, ridicării calității produselor și valorificării mai eficiente a materiilor prime;
- dezvoltarea activității de proiectare proprii prin atragerea unui număr mai mare de ingineri și tehnicieni din secțiile întreprinderii în vederea realizării mai repede a noilor mașini și utilaje necesare perfecționării fluxurilor tehnologice din sectoarele de bază.

L. ȚINTEA

CAMPANIA AGRICOLĂ DE PRIMĂVARĂ

● Un ultim efort pentru terminarea grabnică a semănatului.

Comandamentul esențial al acestor zile îl reprezintă încheierea lucrărilor de semănat. Conform situației operative centralizate la M.A.I.A., în seara zilei de 27 aprilie a.c., rămăsese încă de semănat circa 1,9 milioane hectare la toate culturile, din care aproape 1,3 milioane hectare cu porumb boabe. Deși eforturile și rezultatele campaniei de semănat au mers într-un crescendo continuu, este clar că, în raport cu sarcinile care au mai rămas de îndeplinit, în zilele trecute, se impunea accelerarea — la maximum posibil — a ritmurilor și vitezelor de lucru, a organizării științifice a muncii mașinilor și oamenilor. Totodată, grăbirea încheierii semănatului nu trebuie să afecteze cu nimic calitatea lucrărilor, respectarea strictă a tehnologiilor stabilite. Timpul bun de lucru trebuie folosit pe ore și minute, fără răgaz, de către toate formațiile mari mecanizate — care să lucreze pe toată durata zilei-lumină la semănat, iar noaptea la pregătirea terenului. O atenție deosebită se impune pentru ca și în continuare, lucrarea de pregătire a terenului să o devanseze pe cea de semănat; din păcate, la 27 aprilie a.c., pe total țară, viteza medie de lucru la pregătirea terenului se realizase doar în proporție de 47%, iar cea la semănat se realizase integral (100%), ceea ce ar putea duce la strângularea semănatului în momentul în care nu ar exista suficiente suprafețe de teren pregătite.

Deși semănatul porumbului — prin volumul mare care mai trebuie încă realizat la executarea acestei culturi — reprezintă principalul centru de greutate, o atenție sporită trebuie dată și acelor culturi (vezi tabelul) pentru care, la data menționată, semănatul se realizase în proporții nesatisfăcătoare: inul fibră

Situația semănatului la 27 aprilie a.c.

	Suprafața însămînțată		%
	Plan	Realizat	
Total însămînțări	6 057 461	4 185 835	69
din care :			
— porumb boabe	3 465 000	2 195 246	63
— soia	405 000	216 347	53
— cartofi de toamnă	257 500	203 284	79
— in fibră	76 000	57 582	76

(76%), soia (53%), cartofii de toamnă (79%); concomitent trebuie întreprinse eforturi sporite pentru semănatul plantelor furajere și pentru erbicidatul păioaselor de toamnă.

În această etapă, existînd suficient de multe unități (și chiar unele județe) care au terminat lucrările de semănat (în special la porumb), trebuie întreprinse măsuri operative și rapide de transfer a mijloacelor mecanice și mecanizatorilor către acele unități agricole și județe în care lucrarea este substanțial rămasă în urmă.

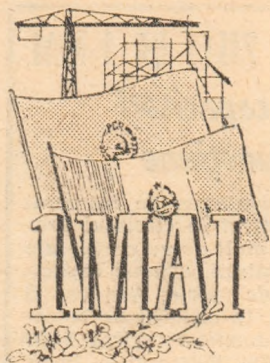
Lucrul în două schimburi sau în schimburi prelungite rămîne o exigență continuă în acele unități și județe în care semănatul mai trebuie realizat pe suprafețe încă importante.

Multiplicarea eforturilor de organizare și de lucru efectiv în cîmp, participarea plenară a tuturor oamenilor muncii din agricultură (mecanizatori, specialiști, cadre de conducere, întreaga populație aptă de muncă din comune) la încheierea cît mai grabnică a semănatului din actuala campanie reprezintă nu numai o datorie de serviciu, ci una înalt patriotică și responsabilă, de care depinde într-un mod esențial pîinea țării în acest an.

I. S.

„DACIA” —

O MARCĂ DE PRESTIGIU PE PIAȚA INTERNAȚIONALĂ

Interviu cu ec. Dumitru STĂNCULESCU, director la I.C.E. AUTODACIA-Pitești

— Care considerați că sînt „argumentele” pe care le oferă autoturismul românesc de oraș DACIA 1300 pentru a penetra pe o piață externă atît de disputată, cum este cea a autoturismelor?

— În decembrie 1979 s-au împlinit 10 ani de la lansarea modelului de autoturism DACIA 1300. Paralel cu dezvoltarea continuă a pieței interne — care nici azi nu dă semne de saturare, a crescut continuu și cererea de pe piața externă pentru acest autoturism.

Spre exemplu, în anul trecut, exportul a ajuns la 21 000 autoturisme, exportate în 20 de țări din Europa, Africa și America de Sud. Pentru 1980 se prevede un export de 30 000—35 000 de autoturisme în peste 25 de țări ale lumii, multe din aceste țări cunoscute ca producătoare de renume pe piața internațională a automobilelor. În prezent pe autostrăzile din R.D. Germană rulează peste 30 000 autoturisme DACIA, în R.S. Cehoslovacă — peste 20 000, în Grecia, datorită fiabilității deosebite a autoturismului sînt circa 6 000 în rețelele de taximetre, în Algeria autoturismele DACIA 1300 sedan, break și camionetă și-au dovedit aptitudinile de funcționare în condiții de exploatare (temperatură, sol, etc.) specifice. În Columbia, la cererea partenerului s-a asigurat un design special pentru rețele de taximetre și adaptarea funcționării motorului la condiții de mare altitudine.

Cred că opțiunea producătorului — întreprinderea de Autoturisme Pitești

— pentru clasa de 1300 cm³ a fost o premisă importantă în asigurarea de bușeele externe. În condițiile unor preocupări tot mai accentuate de economisire a combustibilului, autoturismul DACIA 1300 s-a înscris printre modelele cu consum redus. În cadrul clasei sale, autoturismul românesc este foarte confortabil ca spațiu interior, cu 5 locuri și un portbagaj voluminos pentru ca-

pacitatea sa. Calitățile motorului, construcția simplă, robustă, ușor de întreținut și condus, confortul pe care-l asigură pasagerilor la drumurile de sute de kilometri, sînt calități de prestigiu prin care s-a afirmat automobilul Dacia pe piețele externe.

Un alt factor important care a sporit competitivitatea autoturismului românesc pe piețele de export este și structurarea unei rețele puternice de servicii de către Întreprinderea de Asistență Tehnică și Service pentru Autoturisme Pitești (I.A.T.S.A.) capabilă să asigure un volum și o calitate a lucrărilor la

nivelul cererii. Comparativ cu valoarea autoturismelor exportate, SDV-urile au atins o pondere în livrări de circa 0,1%, cifră ce va fi amplificată, iar valoarea exportului de piese de schimb aproximativ 10%.

Activitatea de servicii desfășurată de I.A.T.S.A. în colaborare cu întreprinderea de comerț exterior AUTODACIA cuprinde acordarea de asistență tehnică partenerilor externi și utilizatorilor finali pentru o bună cunoaștere a caracteristicilor produsului, asigurarea de piese de schimb în cadrul perioadei de garanție și intervenția operativă a specialiștilor proprii pentru remedieri. De asemenea, am organizat școlărirea în probleme de exploatare — atît în țară cît și în străinătate — a personalului partenerilor străini. Periodic sînt transmise buletine tehnice cuprinzînd modificările constructive sau alte noutăți tehnice provenind de la întreprinderea producătoare. De mare efect și succes se bucură în rîndul importatorilor inițierea unor servicii post-vînzare, cum sînt organizarea unui control al autoturismelor la sosirea la destinație și punerea lor în funcțiune, pentru a putea remedia sau elimina eventuale avarii sau defecte intervenite în timpul transportului. Împreună cu întreprinderea de servicii ne preocupăm în continuare pentru a găsi noi soluții și idei pe linia organizării științifice a servicii-ului, activitate de maximă importanță pentru menținerea succesului autoturismului DACIA pe piețele externe.

Modelul anului 1980

„DACIA—1300“ CEA MAI BUNĂ DINTRE 77 AUTOTURISME

„Cele mai bune au fost Daciile“ — sub acest titlu ziarul cehoslovac „Mlada Fronta“ anunță rezultatele unui raliu-concurs de obținere a celui mai redus consum de benzină, organizat la Plzen de „Clubul Dacia“ din localitate. Desfășurat pe un traseu extrem de dificil, lung de 56 km, cu participarea a 77 de autoturisme, raliul a fost câștigat de o mașină „Dacia 1300“ care a consumat pe această distanță 1,75 litri de benzină (3,13 litri de benzină la 100 km).

Cele mai economicoase autoturisme în concurs au fost „Daciile 1300“ — relevă ziarul, precizând că trei dintre acestea s-au situat pe primele zece locuri. Locurile doi și trei au revenit unor autoturisme „Skoda“.

— Ce rol joacă procesul de înnoire în dezvoltarea piețelor de export ?

— Întreprinderea de autoturisme împreună cu Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru autoturisme-Colibași s-au preocupat permanent de îmbunătățirea caracteristicilor constructive și estetice ale produselor noastre, de diversificarea gamei de fabricație. Astfel, în prezent se oferă la export 5 variante ale autoturismului DACIA 1300 și în curând va intra în fabricație DACIA 1310. Acest model încorporează o serie de îmbunătățiri constructive privind partea (sau o parte din) mecanică, îmbunătățiri care conduc la reducerea consumului de combustibil cu circa 10%, precum și la creșterea fiabilității. Deasemeni, comparativ cu DACIA 1300, modelul anului 1980 este mult îmbunătățit din punct de vedere al dotării și esteticii interioare și exterioare*).

O altă preocupare constantă în atenția uzinei de autoturisme, a institutului de cercetări, a constituit-o încadrarea autoturismului „DACIA“ în normele internaționale de siguranță a circulației și de protejare a mediului, condiții indispensabile pentru extinderea exportului în tot mai multe țări. Astfel, am reușit ca autoturismul DACIA 1300 să fie omologat în țări cu regulamente foarte severe, cum ar fi R.F. Germania și Belgia, să obținem certificate de omologare internațională de la institute de specialitate vest-europene, ca și de la institute românești autorizate (pentru majoritatea regulamentelor emise de Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite, în domeniul construcției de ma-

*) Vezi și „O nouă familie de autoturisme: Dacia 1310“, în R.E. nr. 7/1980.

șini). Aceste omologări internaționale reprezintă de fapt recunoașterea gradului de dezvoltare a industriei noastre de autoturisme și contribuie în bună măsură la promovarea autoturismului DACIA pe piața internațională.

— Ce forme de promovare considerați că au cea mai mare eficacitate în cazul exportului de autoturisme ?

— În vederea promovării autoturismului DACIA pe piețele internaționale, aș menționa, în primul rând, participarea la târguri și expoziții internaționale. Numai în anul 1979, am participat cu autoturismul DACIA la 24 târguri internaționale.

Nu trebuie să uităm, ca formă specifică de promovare, participarea la competițiile automobilistice internaționale, unde reprezentanții producătorului au obținut succese de răsunet: echipajele românești s-au clasat în 1978 pe locul I la Turul Europei între echipele de uzină, iar în anul 1979, în cadrul aceleiași competiții, echipajul care a concurat cu DACIA 1300 s-a clasat pe locul I în cadrul clasei de 1300 cm³ și pe locul I la concursul pe națiuni.

— Ce acțiuni aveți în vedere, în perspectivă pentru dezvoltarea și diversificarea formelor de comercializare ?

— În scopul promovării exportului de autoturisme este necesar pe lângă intensificarea preocupărilor de adaptare a producției la condițiile pieței externe, și promovarea unor forme moderne de comercializare susținute cu produse de calitate, apte să răspundă condițiilor de exploatare diferențiate pe zone geografice. Pe această linie ne propunem ca rețeaua de comercializare a I.C.E. AUTO DACIA să se diversifice prin trecerea la forme noi, mai puțin abordate în prezent, cum ar fi înființarea de societăți mixte de comercializare și de producție, organizarea de expoziții permanente pe zone de comercializare, organizarea unor magazine proprii de desfacere.

Pentru îmbunătățirea activității de service și asistență tehnică, AUTO DACIA are în vedere crearea unor depozite în consignație pe lângă reprezentanții locali de pe piața externă, organizarea unor depozite de piese de schimb și centre de service și asistență tehnică.

Avem în vedere deasemeni activizarea rețelei de reprezentanți locali, fapt care va conduce la creșterea volumului de vânzare pe piețele respective și la îmbunătățirea activității de asistență tehnică în garanție și postgaranție.

Interviu de
Ioan GEORGESCU

ÎN CINSTEA ZILEI DE 1 MAI

Noi capacități în funcțiune

● La Întreprinderea de rulmenți din Birlad a intrat în circuitul productiv, cu mai mult de un an înainte de termenul stabilit, o nouă capacitate a secției de forjă. Aici vor fi produse anual, în condiții de mecanizare și automatizare, circa 5000 tone piese pentru rulmenți — inele, bile, role și alte elemente de rulare.

● A început să producă o nouă capacitate, care va realiza o producție anuală de 600000 camere de aer pentru autoturisme la Întreprinderea de anvelope „Victoria“ — Florești. Linia tehnologică a fost realizată în spațiile existente, în mare parte în regie proprie, și este dotată cu utilaje și aparatură românească.

● La Combinatul de celuloză și hirtie din Zărnești, județul Brașov, a intrat recent în probe tehnologice o instalație complexă pentru fabricarea hirtiei necesare confecționării cartonului ondulat. Având o capacitate de 40000 tone pe an, noua instalație va utiliza 70 la sută maculatură.

● Întreprinderea de piese auto din Iași și-a lărgit potențialul, răcordind la fluxul tehnologic, cu 9 luni mai devreme o nouă și modernă capacitate, capabilă să realizeze anual 500 tone piese și subansamble auto. Între altele, se vor produce arbori cardanici și cu camă, ambreiaje, pișghii pentru direcție, cîrlige de tracțiune, trolii hidrostatice, discuri pentru cuplare-tractare, etc.

● La Întreprinderea „Colorom“-Codlea a fost pusă în funcțiune o nouă instalație — cea de betanaftol, intermediar cu largi utilizări în fabricarea coloranților, auxiliarelor pentru industria cauciucului și cea textilă. Se remarcă faptul că tehnologia modernă ce stă la baza procesului de fabricație, elaborată de un colectiv de specialiști români, îi asigură un înalt grad de mecanizare și automatizare a producției.

● Recent, la Întreprinderea de produse electrotehnice și electrice „Electro-Argeș“ din Curtea de Argeș a fost integrată în circuitul productiv o linie tehnologică pentru fabricarea condensatorilor multistrat, obiectiv care constituie o premieră tehnică pe plan național. Grație capacităților lor mari și dimensiunilor foarte reduse, noile tipuri de componente electronice sînt utilizate, îndeosebi, la echiparea instalațiilor și aparaturii miniaturizate de automatizări și de calcul electronic.

● La Întreprinderea de armături industriale din oțel — Strehaia a intrat în funcțiune o nouă capacitate în cadrul secției mecanice căreia i-a sporit potențialul cu 1000 tone piese prelucrate anual. Unitatea, dotată în întregime cu mașini-unelte de fabricație românească, a fost dată în producție cu 90 de zile mai devreme fapt care, alături de alți factori va contribui la obținerea în acest an a unei producții de 4 ori mai mare comparativ cu realizările din 1979.

Centenarul Băncii Naționale a Republicii Socialiste România

Rolul sistemului bancar în accelerarea dezvoltării

SE IMPLINESC 100 de ani de la înființarea, la 29 aprilie 1880 a Băncii Naționale, perioadă în care această instituție a jucat un rol însemnat în viața economică și financiară a țării noastre.

Activitatea Băncii Naționale a Republicii Socialiste România, ca bancă centrală de emisiune este strâns legată de dezvoltarea economiei țării noastre. Creșterea și diversificarea continuă a activității în toate ramurile economiei noastre naționale reclamă un rol și o contribuție mereu sporită și din partea institutului de emisiune al țării, componentă importantă a sistemului nostru financiar-bancar. Așa cum sublinia secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, măsurile adoptate de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—23 martie 1978 au avut în vedere „creșterea rolului sistemului financiar-bancar, care, asigurând mijloacele financiare necesare desfășurării în bune condițiuni a activității economice, trebuie să acorde o atenție sporită folosirii lor juste, pentru impulsivarea creșterii eficienței economice. Totodată el trebuie să asigure un control financiar sistematic, permanent în toate sectoarele, să intervină operativ pentru soluționarea multiplelor probleme pe care le ridică viața, progresul multilateral al economiei noastre”.

Aniversarea unui secol de la înființarea Băncii Naționale este un prilej afit de reamintire a condițiilor care au condus la crearea acestei instituții și a unor momente mai însemnate din activitatea ei, cit și de reafirmare a rolului care este chemată să-l îndeplinească în etapa actuală a construirii socialismului în țara noastră.

Revoluția din 1848, Unirea Principatelor în 1859, războiul de independență din 1877 reprezintă momente cruciale în istoria țării noastre, care au marcat dezvoltarea forțelor de producție și a pieței interne, precum și participarea crescândă a României la comerțul internațional. În aceste condițiuni se făcea din ce în ce mai simțită necesitatea organizării unui sistem bancar, care să faciliteze și să stimuleze prin credite dezvoltarea economiei. Unele premise fuseseră create prin legea din aprilie 1867 privind „înființarea unui nou sistem monetar și pentru fabricarea monedelor naționale”, prin crearea Casei de Depuneri și Consemnațiuni (1864), precum și prin organizarea unor bănci comerciale și societăți de credit financiar.

Burghezia industrială, agrară și comercială avea nevoie de un sistem bancar, al cărui nucleu să fie o bancă de emisiune, care să poată mobiliza mijloacele bănești temporar disponibile, capitalurile bănești ale rentierilor, precum și emisiunea de bancnote și să redistribuie aceste resurse pentru crearea și dezvoltarea întreprinderilor capitaliste din toate sectoarele economiei. Statul însuși, datorită volumului redus al veniturilor sale — care reflecta afit caracterul înapoiat al economiei, cit și slaba impunere a claselor avute — era interesat în crearea băncii de emisiune, pentru a procura creditele necesare acoperirii deficitului său bugetar. În aceste condițiuni, la 29 aprilie 1880 a fost legiferată înființarea Băncii Naționale a României, cu toate prerogativele specifice unei bănci centrale de emisiune, respectiv cu dreptul exclusiv de a emite bilete de bancă și de a acorda credite de reescont băncilor comerciale. Potrivit legii, statul exercita controlul general asupra politicii de credite promovată de Banca Națională, având totodată dreptul de a numi pe guvernator, precum și o parte din directori și cenzori.

IN PERIOADA care a urmat înființării Băncii Naționale, sistemul bancar a luat o mare dezvoltare, pînă în 1900 intrînd în funcțiune 26 bănci, iar în ajunul primului război mondial numărul acestora ridicîndu-se la 196. Între acestea au apărut o serie de bănci mari, unele cu capital autohton ca de exemplu: Banca Agricolă (1894), Banca Comerțului din Craiova (1898), Banca de Scont a României (1899), Banca Românească (1911); iar altele cu participare de capital străin, ca de exemplu: Banca Generală Română (1895), Banca de Credit Român (1904), Banca Marmorosch Blank & Co. (1905), Banca Comercială Română (1907). O parte din fondurile împrumutate de marile

bănci, în special cele cu capital autohton, proveneau din reescontul Băncii Naționale. Pe această cale, marea finanță canalizată spre marile întreprinderi resursele Băncii Naționale provenite din emisiune.

Cu toate progresele realizate în dezvoltarea forțelor de producție, România continua să fie o țară slab dezvoltată din punct de vedere economic, cu o industrie restrînsă și cu o economie avînd un pronunțat caracter agrar. Realizarea în 1918 a statului național unitar, a marcat totodată începutul unei noi etape în dezvoltarea României. Pe plan monetar trebuiau rezolvate o serie de probleme ca de exemplu unificarea monetară, care s-a realizat în 1920, prin preschimbarea biletelor de bancă străine care circulau pe teritoriul țării cu cele ale Băncii Naționale a României. Pentru stăvilirea inflației care, inevitabil, afectase și circulația noastră monetară în timpul primului război mondial, s-a inaugurat o politică deflationistă. Aceasta însă nu a dat rezultatele scontate și a fost abandonată, recurgîndu-se la stabilizarea monetară din 1929, la majorarea impozitelor și la împrumuturi externe.

Între anii 1923 și 1929 industria românească cunoaște un avînt însemnat și se diversifică — deși în structură continuă să predomine industria bunurilor de consum și cea extractivă — în același timp avînd loc un proces de concentrare și centralizare a capitalurilor. Criza economică mondială din 1929—1933, care a cuprins și țara noastră, a dus la reducerea producției și la accentuarea creșterii datoriei externe, ceea ce a subminat efectele stabilizării monetare și a făcut necesară o reglementare restrictivă a comerțului cu devalute, instituindu-se, începînd cu anul 1932, monopolul valutar al Băncii Naționale. În 1934 s-a legiferat organizarea și reglementarea comerțului de bancă, urmărindu-se între altele, și prevenirea creșterii inflaționiste a creditului. Prin aceeași lege s-a înființat Consiliul superior bancar, care avea rolul să supravegheze respectarea dispozițiilor legale în materie bancară și să controleze activitatea băncilor. În urma activității depuse de acest Consiliu, care lucra sub președinția guvernatorului Băncii Naționale, s-a realizat o însemnată concentrare bancară, numărul băncilor reducîndu-se de la 1204 cite existau în 1934, la 387 în 1941. După 1934 economia țării a cunoscut o oarecare învioreare, în anul 1933 realizîndu-se cei mai buni indicatori ai producției industriale. În anii următori însă situația monetară a țării a cunoscut o deteriorare accentuată, la aceasta contribuind schimburile neechivalente cu Germania hitleristă și creșterea cheltuielilor militare, care a obligat Bugetul să recurgă la emisiunea Băncii Naționale. Toate acestea au stimulat procesul inflaționist care a atins apogeul în timpul celui de al doilea război mondial și în primii ani după acest război.

REVOLUȚIA de eliberare socială și națională declanșată prin insurecția armată de la 23 August 1944, a inaugurat o nouă etapă în istoria țării noastre. Refacerea economiei reclama luarea unor măsuri riguroase de asanare. După înlăturarea revoluționară a reformei agrare și după instaurarea primului guvern democrat la 6 martie 1945, au fost luate o serie de măsuri hotărîtoare în vederea trecerii la conducerea pe bază de plan a economiei: etatizarea Băncii Naționale (decembrie 1946), organizarea oficiilor industriale (iulie 1947), efectuarea reformei monetare (august 1947), naționalizarea principalelor mijloace de producție (iunie 1948), înființarea Comitetului de Stat al Planificării (iunie 1948), lichidarea băncilor particulare (august 1948) și înființarea Băncii de Investiții (noiembrie 1948). S-au creat astfel premisele aplicării politicii de industrializare socialistă, pentru lichidarea într-un termen scurt a înapoierii moștenite din trecut, pentru întărirea independenței naționale și ridicarea nivelului de bunăstare și civilizație ale întregului popor.

În noile condiții de dezvoltare, sistemul bancar și-a adaptat activitatea la noile cerințe ale economiei socialiste contribuind

prin pirghiile specifice de care dispune, la dezvoltarea producției și circulației mărfurilor. Introducerea obligativității pentru unitățile socialiste de a-și păstra disponibilitățile lor în conturi la bănci și de a efectua operațiunile lor de plăți și încasări prin aceste conturi, a creat posibilitatea organizării decontărilor fără numerar și trecerii la planificarea circulației numerarului prin planul de casă, începând cu trim. IV/1949. Dotarea întreprinderilor cu fonduri proprii de rulment și reglementarea condițiilor de acordare a creditelor pe termen scurt au permis trecerea începând cu anul 1950 la elaborarea planurilor trimestriale de credite. Totodată au fost luate o serie de măsuri pentru întărirea rolului băncii în executarea controlului prin introducerea normelor privind disciplina de casă (1951) și a controlului bancar asupra eliberării fondurilor de retribuire a muncii (1952).

Conferința Națională a P.C.R. din decembrie 1967 a marcat un moment deosebit de important pentru perfecționarea organizării, planificării și conducerii economiei naționale, pentru utilizarea mai eficientă a pirghiilor economice și financiare. În noile condiții create s-au înființat centralele industriale, au fost sporite competențele și răspunderile întreprinderilor. A rezultat, de asemenea, necesitatea reorganizării sistemului bancar pentru a asigura o mai bună cuprindere și aprofundare a problemelor specifice ramurilor economice. Ca urmare, în 1968 s-au înființat Banca Agricolă și Banca Română de Comerț Exterior, care, împreună cu Banca Națională, Banca de Investiții și Casa de Economii și Consemnațiuni formează actualul nostru sistem bancar.

EXPRESIE VIE a preocupărilor P.C.R. pentru perfecționarea conducerii și planificării economice și financiare o constituie hotărârea C.C. al P.C.R. adoptată la Plenara din 22—23 martie 1978, privind **perfecționarea mecanismului economico-financiar** care trebuie să asigure traducerea în viață a principiului prioritar, potrivit căruia orice activitate economică trebuie să creeze noi valori, să sporească avuția națională. Acesta este astfel conceput ca să permită o mai puternică manifestare a legităților economice, prin crearea condițiilor pentru lărgirea autoconducerii și autogestiei economico-financiare ale unităților economice. Pentru înfăptuirea acestor principii, care poartă amprenta gândirii creatoare, revoluționare, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-au legiferat o serie de acte normative, — între care un loc important îl ocupă Legea finanțelor, care reflectă creșterea rolului instrumentelor financiare și bancare în întărirea autogestiei, a ordinii și disciplinei în utilizarea fondurilor materiale și bănești și creșterea răspunderii cadrelor financiar-contabile din economie.

În cadrul sistemului planurilor financiare un rol deosebit îl are **bugetul de venituri și cheltuieli**, care, bazat pe principiile autogestiei și autoconducerii, se integrează în bugetele de venituri și cheltuieli ale centralelor și ministerelor, fiind corelate cu bugetul de stat și cu planurile de credite. Pentru menținerea echilibrului planificat dintre veniturile și cheltuielile bănești ale unităților economice participante la procesul de reproducție, precum și dintre veniturile și cheltuielile bănești ale populației, Banca Națională acționează — în colaborare cu Comitetul de Stat al Planificării, cu Ministerul Finanțelor, cu ministerele economice și cu celelalte organe centrale — pentru desfășurarea în condiții de eficiență a proceselor materiale ale reproducției, pentru respectarea obligațiilor contractuale privind volumul, structura, calitatea și ritmicitatea livrărilor. Totodată, se acordă o atenție sporită dimensionării creditului bancar pe termen scurt și a cantității de bani, necesari dezvoltării economice, urmărindu-se ca emisiunea monetară să corespundă cerințelor obiective ale producției și circulației mărfurilor.

Una din măsurile de mare importanță, atât pentru stimularea întreprinderilor în vederea desfășurării unei activități eficiente, cât și pentru activitatea aparatului financiar-bancar, o constituie introducerea „**valorii producției nete**”, ca indicator de bază pentru aprecierea activității întreprinderilor și criteriu pentru eliberarea fondului de retribuire. Punându-se accentul pe îndeplinirea planului producției fizice și a producției nete, pentru a se asigura realizarea unor produse de calitate, necesare economiei naționale, s-au luat o serie de măsuri de stimulare a întreprinderilor pentru realizarea acestor obiective. Între altele, s-a reglementat obligația întreprinderilor și a băncilor de a nu lua în considerare la calcularea producției nete realizate — care stă la baza calculării și eliberării fondului de retribuire — valoarea acelor produse care nu au asigurată desfacerea prin contracte sau comenzi ferme, precum și a celor care nu corespund din punct de vedere calitativ.

Banca Națională, ca bancă centrală de emisiune a țării, bazându-se pe mecanismul economico-financiar perfecționat, urmărește ca banii și creditul să stimuleze realizarea sarcinilor de

plan, să contribuie în mai mare măsură la creșterea, în condiții de eficiență, a producției și circulației mărfurilor. Pentru realizarea în bune condițiuni a acestei sarcini complexe, un rol însemnat îl joacă **planurile trimestriale de credite și de casă**, prin care se urmărește realizarea corelației necesare, atât între resursele bancare și plasamentele de credite, cât și între veniturile și cheltuielile bănești ale populației. La elaborarea planului de credite Banca Națională urmărește asigurarea corelației necesare între ritmurile de creștere a creditelor și a masei bănești, pe de o parte și ritmurile dezvoltării economice, pe de altă parte, observând totodată ca structura plasamentelor, din punct de vedere al termenelor de acordare, să corespundă cu structura componentelor masei bănești, din punct de vedere al duratei lor, pentru a preveni imobilizarea unor resurse pe termen scurt în plasamente pe termen lung. În vederea realizării echilibrului monetar, o atenție deosebită se acordă dimensionării creditului și a cantității de bani — în numerar și în cont — astfel ca acestea să corespundă necesarului obiectiv reclamat de creșterea planificată a producției și circulației mărfurilor. Integrat organic în noul instrument de planificare financiară — bugetul de venituri și cheltuieli al fiecărei întreprinderi — creditul bancar intervine în concordanță cu sarcinile planului economic, urmărind aplicarea consecventă a principiilor noului mecanism economic, potrivit cărora întreprinderile trebuie să acționeze pentru desfășurarea activității lor economice în condițiile unei eficiențe cât mai ridicate, asigurând recuperarea tuturor cheltuielilor efectuate și realizarea rentabilității planificate.

Nerespectarea disciplinei de plan și financiare de către unele unități economice — imobilizări în stocuri supranormative de materii prime, materiale și produse finite, depășirea costurilor etc. — duce de regulă la depășirea nivelului planificat al creditelor, întreprinderile solicitând noi împrumuturi. În asemenea situații remedierea trebuie să conste în luarea de măsuri pentru restabilirea capacității de plată a întreprinderilor, prin înlăturarea deficiențelor respective. Creditul bancar poate interveni numai în anumite condiții, justificate, și numai pentru o perioadă scurtă de timp. De aceea, o importanță deosebită o are acordarea creditului numai pe bază de garanții reale.

Prin intermediul dobinzii, prin stabilirea judicioasă a scadențelor, ținând seama de desfășurarea planificată a procesului de producție, creditul trebuie să influențeze ritmurile reproducției și să contribuie la accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor materiale și bănești. Prin rambursarea la scadență a creditelor care trebuie să coincidă cu valorificarea producției în conformitate cu prevederile contractuale, are loc retragerea din circulație a unei cantități de bani care și-a îndeplinit rolul de mijloc de proceselor materiale ale reproducției. Sintetizând importanța accelerării vitezei de circulație a fondurilor de producție, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, arăta că „acționând pentru scurtarea ciclului de aprovizionare — fabricație — desfacere va trebui să se obțină producții suplimentare folosind același volum de mijloace circulante. Vor trebui luate măsuri pentru accelerarea procesului de circulație, asigurând creșterea vitezei de rotație a banilor...” Accelerarea vitezei de circulație a banilor depinde în primul rând de desfășurarea proceselor materiale ale reproducției, dar și de modul cum este organizat sistemul de decontări, în numerar și prin virament.

Măsurile luate pentru eliminarea unor verigi inutile, pentru tipizarea documentelor, precum și pentru mecanizarea unor operațiuni, au permis să se facă față unui volum crescând de operațiuni, fără o creștere a personalului, prin sporirea productivității muncii aparatului bancar. Acordarea și rambursarea creditelor, efectuarea plăților, exercitarea controlului asupra utilizării fondului de retribuire, urmărirea realizării veniturilor de stat etc. creează condițiile ca aparatul bancar să exercite un control multilateral asupra producției și circulației mărfurilor și să acționeze pentru realizarea unei eficiențe crescînde a proceselor economice. Controlul bancar are un predominant caracter preventiv, de sprijinire a întreprinderilor în găsirea de soluții care să ducă la îmbunătățirea conținutului muncii, la creșterea eficienței în utilizarea fondurilor materiale și bănești.

La aniversarea centenarului Băncii Naționale a Republicii Socialiste România, personalul muncitor al acestei instituții, conștient de importanța folosirii judicioase a pirghiilor bancare, și în primul rând a banilor și creditului, pentru dezvoltarea în condiții de eficiență a tuturor ramurilor economice, își exprimă hotărârea de a acționa în continuare cu pricepere și perseverență, pentru realizarea sarcinilor economice și financiare stabilite de Congresul al XII-lea al P.C.R., animat de dorința și voința de a-și aduce o contribuție cât mai mare la propășirea și înflorirea patriei noastre socialiste.

Horia TATU

vicepreședinte al Băncii Naționale
a Republicii Socialiste România

Elemente ale unei mai bune utilizări a spațiului urban

INTR-UN STUDIU ANTERIOR¹⁾ am expus unele considerații cu privire la elaborarea și aplicarea în practica de sistematizare a unor criterii de utilizare a terenului în localitățile urbane. Analizele întreprinse pe diferite trepte de organizare urbanistică — complexul de locuit, cartierul și zona de locuit — în raport cu densitatea de locuire, precum și evaluarea efectelor amplasării diferitelor tipuri de activități, cu deosebire industriale, asupra utilizării spațiului urban, au permis construirea într-o primă fază, experimentală, a unor indicatori de control al utilizării terenurilor pe funcțiuni și activități urbane. Ne propunem, în continuare, să lărgim aria de investigație la un tip superior de organizare urbanistică — orașul. Acest lucru este impus de însăși finalitatea studiului, și anume intenția de a pune la dispoziția factorilor implicați în acțiunea de sistematizare urbană unii indicatori care să exprime, cât mai autentic, situația reală și care să constituie atât o bază de control cât și un element de fundamentare a proiectelor de dezvoltare a localităților.

O treaptă superioară de organizare urbanistică

MAI ÎNTÂI, câteva precizări metodologice ale analizei întreprinse. După cum s-a vădit adeseori, datele referitoare la trepte de organizare urbanistică inferioare orașului — complexul, cartierul și zona de locuit — au în general un caracter tipic; în schimb, la nivelul caracteristic orașului, parametrii luați în calcul se cer mai întotdeauna completați — restructurați chiar —, în funcție de elementele specifice fiecărei astfel de unități urbanistice. Un oraș — aspect evidențiat adesea în literatura de specialitate — nu constituie un conglomerat (sau o sumă) de unități inferioare, de „zone de locuit“, de exemplu, ci el se afirmă ca o sinteză nouă, originală, cu o evoluție istorică și un climat socio-cultural proprii.

Însemnătatea evaluării juste a utilizării spațiului urban la nivel de oraș am considerat-o că decurge totodată și din funcțiile acestuia în teritoriu, ca și din rolul de elemente principale în proiectarea structurilor economico-sociale la nivel național. Pentru a asigura elemente de comparabilitate, în cadrul analizei efectuate am utilizat ca unitate de măsură comună pentru suprafețele de teren ocupate de diferitele funcțiuni urbane, indiferent de treapta de organizare urbanistică, **metri pătrați pe locuitor**. Astfel, s-a desprins ca o tendință cu caracter general în procesul dezvoltării urbane că, pe măsură ce numărul de locuitori ai unui oraș crește, consumul specific de teren urban (terenul urban pe diverse activități pe locuitor) descrește exponențial, proces care determină o creștere a densității populației pe oraș. Evoluții similare au fost puse în evidență și în alte țări, pe întreaga gamă de mărime a localității urbane²⁾.

Acest fapt, cu toate deosebirile ce se înregistrează de la țară la țară și chiar în cadrul aceluiași teritoriu național, evidențiază, odată mai mult, însemnătatea metodologică a investigării fenomenelor legate de utilizarea spațiului urban nu pentru fiecare oraș luat ca o entitate în sine, ci pe baza grupării lor în categorii mai largi în funcție de criterii raționale. (Prezintă, de asemenea, interes analiza indicatorilor de utilizare a spațiului urban, de densitate a populației, la nivelul orașelor mari: densitățile mai mari ale populației în perimetru — la nivelul acestei categorii de orașe — pot oferi o bază pentru studiile de prognoză referitoare la utilizarea terenului urban în perspectivă, ținând seama de procesul de creștere a orașelor țării și poate permite găsirea unor norme sau standarde de utilizare a terenului pe categorii de activități și pe categorii de mărime a orașelor, necesare în proiectarea și sistematizarea urbană).

În această perspectivă, cele 236 de localități urbane din România au fost cuprinse, în funcție de gradul de complexitate al funcțiilor economico-sociale și nivelul de dotare social-culturală în șase categorii.³⁾ (Orașul București, pentru care sînt necesare studii separate în privința utilizării terenului urban, datorită diferențelor foarte mari de mărime, structură, complexitate a funcțiilor și rolului de capitală a țării, nu a fost cuprins în analiza de față).

Coordonate metodologice în elaborarea indicatorilor

MODUL DE ELABORARE a indicatorilor privind utilizarea terenului urban presupune mai multe trepte de agregare. Într-o primă etapă, am urmărit stabilirea densității rezidențiale nete — indicator ce se calculează prin raportarea regimului de înălțime al clădirilor la coeficientul de ocupare la sol — pe categorii de orașe. Pentru aceasta, a fost necesară determinarea unor valori medii ale regimului de înălțime a clădirilor. Am optat pentru următoarele ipoteze de calcul: un regim minim de înălțime de 3 niveluri (medie pe oraș) în cazul orașelor din categoria VI (balneoclimaterice și turistice) și un regim maxim de 7—9 niveluri (medie pe oraș) în cazul localităților urbane

¹⁾ Vezi „Considerații asupra unor criterii de utilizare a terenului urban“, Revista economică nr. 3/1980.

²⁾ Champion, A. G., „Variation of Urban Densities Between Towns of England and Wales“ Oxford School of Geography, 1972; Jachniak-Ganguly D., „Structure of Ownership and Use of Land in Poland“, Londra, CES WN 435, 1969 și „Land Use Structure and City Size: an Ontario Example“, Universitatea din Toronto, 1974.

³⁾ Categoriile respective, potrivit metodologiei I.S.I.G.C. cuprind: orașe mari, cu funcțiuni economico-sociale complexe, de importanță republicană (categoria I-a); orașe mari, cu funcțiuni complexe, a căror influență în teritoriu depășește limitele unui județ (categoria a II-a); orașe cu funcțiuni economico-sociale de importanță județeană (categoria a III-a); principalele orașe și centre industriale, necuprinse în primele trei categorii (categoria a IV-a); orașe cu funcțiuni economico-sociale de importanță locală (categoria a V-a); orașe cu profil balneo-climateric și turistic (categoria a VI-a).

Indicatori teoretici ai utilizării terenului pe categorii de localități urbane (m²/locuitor)

Tabelul nr. 1

Categoriile orașului	Regim mediu de înălțime (nr. niveluri)	Complex de locuit			Cartier			Zona de locuit			Total locuințe și dotări
		Locuințe	Dotări complex	Total	Dotări cartier	Total	Dotări zonă	Total	Activități terțiare		
I preponderent secundar	7—9	11,80—	9,30—	21,10—	6	27,10—	9	36,10—	5—10	41,10—46,10	
	7—9	11,80—	9,30—	21,10—	6	25,10		34,10		39,10—44,10	
I preponderent terțiar	10,00	10,00	9,10	19,10	6	28,30—	9	37,30—	10—15	46,10—51,10	
	10,00	10,00	9,10	19,10		25,10		34,10		44,10—49,10	
preponderent secundar	6—8	12,90—	9,40—	22,30—	6	28,30—	9	37,30—	4—8	41,30—45,30	
		10,80	9,20	20,00		26,00		35,00		39,00—43,00	
II preponderent terțiar	6—8	12,90—	9,40—	22,30—	6	28,30—	9	37,30—	8—12	45,30—49,30	
III		10,80	9,20	20,00		26,00		35,00	10—15	43,00—47,00	
IV	5—6	14,30—	9,50—	23,80—	6	29,80—	9	38,80—		37—38	
		12,00	9,40	22,30		28,30		37,30		37—38	
V	4—5	17,50—	9,80—	27,30—	6	33,30—				29—33	
		14,30	9,50	23,80		29,80					
VI	3—4	22,20—	10,20—	32,40—	6	38,40—				33—38	
		17,50	9,80	27,30		33,30					
	3	22,20	10,20	32,40	6	38,40—				48,40—53,40	

din categoria I. Aceste valori ne-au permis ca, prin calcule, să determinăm regimul mediu de înălțime și pe această bază densitățile rezidențiale nete prevăzute în Legea sistematizării și pentru celelalte categorii de orașe: 6—8 niveluri pentru orașele din categoria a II-a, 5—6 niveluri pentru orașele din categoria a III-a, 4—5 niveluri pentru orașele din categoria a IV-a, 3—4 niveluri pentru orașele din categoria a V-a. (Marjele avute în vedere la limitarea regimului de înălțime pe categorii de orașe au fost necesare pentru a se asigura integrarea unor situații de excepție și de extreme, explicate prin dezvoltarea accelerată, într-o anumită perioadă, a unor localități urbane sau prin dezvoltarea unor localități noi, ca, de exemplu Gheorghe Gheorghiu-Dej).

Mai departe, pe baza valorilor obținute am putut stabili suprafețele locuibile nete pe locuitor prin împărțirea suprafețelor prevăzute prin normativele legale — 4000 mp locuibile la hectar pentru ansambluri de locuințe cu regim mediu de înălțime sub 3 niveluri, 4500—7000 mp locuibile/ha pentru 3—5 niveluri etc. —, la numărul de locuitori (valorile respective sînt cuprinse în tabelul nr. 1). Potrivit calculelor, suprafața unitară minimă este de 10,00—11,90 mp locuibili/locuitor — în cazul regimului mediu de înălțime de 7—9 niveluri — iar suprafața unitară maximă este de 22,20 mp locuibili/locuitor — pentru 3 niveluri. La aceste valori am adăugat, pe o treaptă superioară de agregare, suprafețele pe locuitor ale dotărilor complexului de locuit, pe categorii de orașe, care corespund regimului de înălțime respectiv. Am obținut astfel suprafețele totale pe locuitor la nivelul complexului de locuit, suprafețe care variază între 19,10—21,10 mp/locuitor la orașele din categoria I și 32,40 mp/locuitor la orașele din categoria a VI-a.

Pentru a obține date relevante la nivelul imediat superior de organizare urbanistică — cartierul — la valorile obținute se adaugă suprafața de dotări pe locuitor la nivelul cartierului — 6 mp/locuitor —, determinîndu-se astfel suprafețele totale la nivel de cartier. (Datorită dimensiunii mici a orașelor din categoria IV și V și a nivelului de dotare de care dispun acestea putem să considerăm ca cifră totală cifra astfel obținută). Pentru orașele din categoriile I—III însă, au fost luate în calcul și suprafețele de dotări la nivelul zonei de locuit, la normativul de 9 mp/locuitor, fiind adăugate totodată suprafețele afectate unor dotări speciale pentru orașele importante ale țării (din categoriile I și II). Aceste calcule succesive ne-au permis, în final, să propunem norme generale (teoretice) de utilizare a terenului pe categoriile de orașe definite. (În cazul localităților balneoclimaterice și turistice — cele din categoria a VI-a — a fost necesară, ca și în cazul orașelor cu profil preponderent terțiar, o suplimentare a suprafețelor ocupate de activități terțiare — tabelul nr. 2).

Tabelul nr. 2

Valori ale unor indicatori de utilizare a terenului urban

Categoria orașului	Teren ocupat de locuințe, spații verzi (m ² /locuitor)	Teren ocupat de dotări, industrie, depozite, drumuri (m ² /locuitor)	Total teren (m ² /loc.)
I preponderent secundar	41—46	35—40	76—86
I preponderent terțiar	44—51	35—40	79—91
II preponderent secundar	39—45	40—50	79—95
II preponderent I terțiar	43—49	40—50	83—99
III	37—38	40—50	77—88
IV	29—33	40—45	69—78
V	33—38	25—30	58—68
VI	48—53	10—15	58—68

Implicațiile activităților economice asupra utilizării spațiului urban

ASA CUM ARĂTAM și în studiul publicat anterior, nu se poate contura o imagine reală a modului de utilizare a terenului urban fără a lua în considerație spațiul afectat activităților economice. În această perspectivă, pentru orașele importante ale țării, respectiv cele cuprinse în categoriile I și II, am considerat oportun să utilizăm un criteriu suplimentar: struc-

tura ocupațională a populației. Au putut fi astfel distinse orașe care, pe fondul unei dezvoltări susținute a sectorului secundar vădese o extindere mai accentuată a sistemului terțiar. Pentru această categorie de orașe, potrivit indicatorilor calculați, suprafețele ocupate de activități, raportate la locuințe, sînt mai mari. Acest fapt se explică prin rolul lor de centre de servicii în ierarhia localităților urbane distribuite în teritoriu și mai puțin de centre sau nuclee de creștere și dezvoltare economică, rol asumat în primul rînd de orașele cu profil predominant secundar.

O însemnătate cu mult mai mare — prin însăși amplitudinea procesului de industrializare care cuprinde, practic, majoritatea centrelor urbane — dobîndește însă analiza utilizării spațiului urban în cazul orașelor cu profil preponderent secundar. Valoarea indicatorului **teren industrial pe locuitor** considerat expresiv pentru raportul dintre suprafața urbană și industrie este, în medie, pe ansamblul localităților urbane, de 41,8 mp/locuitor. Această valoare pune în evidență ponderea relativ mare a suprafețelor ocupate de activități industriale (unitățile industriale propriu-zise, dar și căi de acces, depozite etc.) pe ansamblul perimetrelor construite — aproximativ 20,6% pentru orașele din categoria I și 26,8% din categoria a II-a. Or, dezvoltarea armonioasă a localităților urbane impune un echilibru între suprafețele afectate locuințelor și dotărilor aferente, și industrie; tendința de viitor ar trebui, deci, să marcheze o scădere a valorii indicatorului utilizat (la nivelul unor orașe din țările dezvoltate, de exemplu, valoarea respectivă se situează în jurul a 15%); acest aspect dobîndește o însemnătate deosebită pentru viitor, dacă se ține seama de amplele programe de dezvoltare prevăzute, și în care orașele țării sînt implicate structural.

Tocmai pentru a veni în întîmpinarea acestor comandamente de importanță socială majoră am căutat să desprindem, pe parcursul investigației noastre, unele posibile căi practice de acțiune în direcția echilibrării acestui raport. Considerăm astfel că este imperios necesară o cit mai judicioasă amplasare a unităților industriale deopotrivă cu reducerea, pe cît posibil, a suprafețelor afectate activităților auxiliare (organizarea de depozite pe verticală, raționalizarea drumurilor de acces etc.). În același sens, al reducerii ponderii ocupate de industrie din suprafața orașului, acționează și expansiunea demografică la nivelul fiecărei localități — deci creșterea numărului său de locuitori — fie prin extinderea perimetrului construit, fie prin inițierea unor acțiuni de restructurare urbană. În evaluarea căilor de acțiune trebuie, de asemenea, să ținem seama de relativa independență a industriei în raport cu orașul, în ceea ce privește suprafețele de teren ocupate; anumite tipuri de industrii necesită anumite amplasamente și suprafețe de teren mai mari sau mai mici. De aceea, în numeroase situații industria poate fi considerată ca o dată a problemei, cifrele privind suprafețele ocupate de industrie în perimetrul orașului dovînd, cu atît mai mult, un caracter indicativ. Aceste considerații ne-au îndreptățit ca, pornind de la tabelul nr. 2 din articolul precedent, să propunem pentru suprafețele ocupate de industrie indicatori mai scăzuți pentru toate categoriile de orașe (tabelul nr. 2). Existența unor decalaje între valorile indicatorului teren industrial/locuitor (vezi tabelul nr. 2 din articolul precedent) poate fi explicată prin evoluțiile diferite ale unor orașe caracterizate printr-o perioadă de dezvoltare economică accelerată, în care a fost atrasă și utilizată forță de muncă din teritoriu. Această primă perioadă este de obicei urmată de o perioadă mai îndelungată de dezvoltare echilibrată a localității urbane, perioadă în care cresc deopotrivă populația orașului, volumul de locuințe, dotarea sa; de-a lungul acestei perioade orașul atrage populație și o stabilizează, în încercarea de a rezolva problemele legate de navetism și dubla ocupare a forței de muncă — în industrie și în agricultură.

Peisajul deosebit de complex pe care îl oferă dezvoltarea urbanistică a teritoriului național în perspectiva următoarelor decenii, semnificația largă pe care o dobîndește orașul în geografia economică a patriei, dar în aceeași măsură și pe coordonatele sale sociale, culturale și spirituale aduc în prim plan însemnătatea cunoașterii aprofundate a fenomenelor ce caracterizează dezvoltarea orașului românesc modern deopotrivă cu elaborarea unor instrumente de lucru eficiente. Dezvoltarea orașelor noi mijlocii — și în acest cadru formarea noilor orașe agroindustriale —, echilibrarea rețelei urbane la nivelul fiecărui județ, obiective de largă perspectivă prefigurate în documentele celui de-al XII-lea Congres al partidului, constituie însemnate puncte de reper pentru noua înfățișare a României de mîine. Ele oferă, în aceeași măsură, un vast teren de investigație, solicită din partea specialiștilor studii laborioase: aceste elemente au stat și la baza ideilor prezentate în studiul de față.

dr. arh. Mircea ENACHE

Considerații privind modelarea acțiunii unor factori calitativi în procesul dezvoltării industriale

SARCINILE de plan pentru 1980 au un scop dublu; pe de o parte ele sînt menite să finalizeze obiectivele cincinalului 1976—1980, iar pe de altă parte să creeze condițiile abordării viguroase a viitorului cincinal, între trăsăturile căruia se detașează continuarea în ritm susținut a dezvoltării industriei și înfăptuirea unei profunde revoluții agrare. Toate aceste procese se desfășoară pe fondul accentuării influenței laturilor calitative în întreaga viață economică a țării, al sporirii rolului factorilor intensivi în accelerarea dezvoltării, al creșterii rolului cercetării științifice, activitate menită să asigure valorificarea acestei mari resurse care este inteligența creatoare și să contribuie la promovarea susținută a ramurilor purtătoare de progres tehnic, la traducerea în viață a unor hotărîri de importanță vitală pentru dezvoltarea economiei, în domeniul energiei, vizînd gospodărirea cît mai judicioasă a resurselor de combustibili și energie. Este de remarcă cã în contextul economic mondial, la care economia României este, prin intermediul relațiilor de cooperare, tot mai puternic racordată, context caracterizat prin accentuarea unor fenomene de criză de materii prime și energie, economia țării noastre își păstrează cadența dezvoltării susținute. „Progresul Românici — arăta secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu la cel de-al XII-lea Congres al partidului — s-a realizat în ultimii cinci ani în condiții internaționale deosebit de complexe și contradictorii... A trebuit să fim seama de implicațiile crizei economice mondiale, agravată de criza energetică și de materii prime, de creșterea exagerată a prețurilor petrolului și altor materii prime de bază, de amplificarea crizei valutare-financiare și adîncirea decalajelor tehnice și economice pe plan internațional“. Or, este evident că această sinteză a tabloului economic mondial cuprinde nu numai principalele particularități actuale ale sistemului economiei mondiale, ci și direcții de acțiune care se regăsesc în reajustările, reorientările și restructurările din intimitatea proceselor economice interne.

În aceste condiții s-a realizat o dinamică ridicată a principalelor laturi ale proceselor ce se desfășoară în economie, și se asigură ritmuri înalte în perioadele viitoare, sugestive fiind în acest sens datele din tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1

Dinamica unor indicatori economici

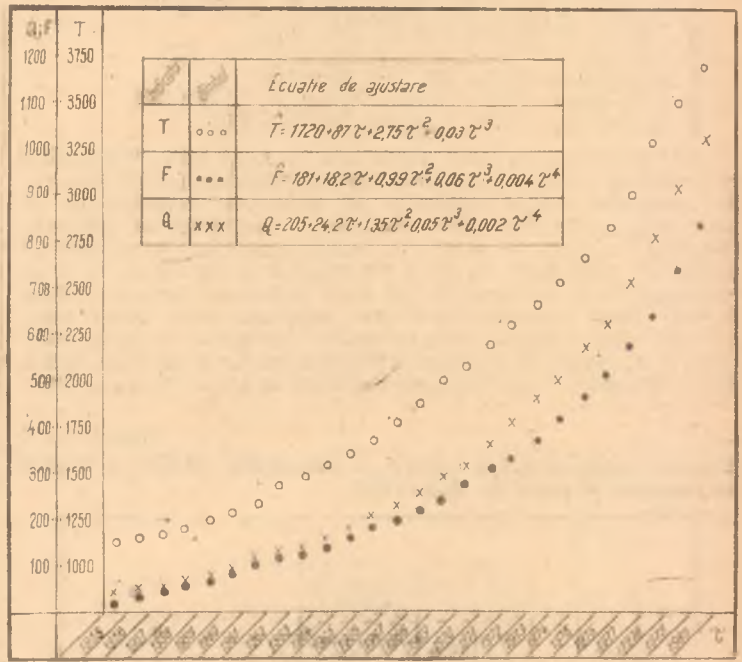
Indicatori	Realizat 1979 în % față de 1978	Dinamica anului 1980 față de 1975	Dinamica anului 1985 față de 1980
Produs social	—	154	133,5—137,5
Venit național	106,2	167	138,0—143,0
Producția globală industrială	108,0	161	147,0—154,0
Productivitatea muncii în industrie	106,4	142	140,0—143,5

Tocmai prin prisma unor concluzii desprinse pe baza realizărilor obținute, a exigențelor, îndeobște calitative, pe care perspectiva le ridică în fața evoluției economiei românești, încercăm, în cele ce urmează, să relevăm unele caracteristici principale ale evoluției industriei, în prezent și perspectivă, utilizînd procedee de modelare. Precizăm că am avut în vedere funcționarea economiei naționale ca sistem, în cadrul căruia industria deține rolul primordial în procesul creșterii economice de ansamblu, în păstrarea proporțiilor și echilibrului sistemului, în stabilirea direcțiilor și dinamicii evoluției viitoare. Ca instrument de fundamentare a analizei a fost utilizată metoda modelării evoluției indicatorilor și interpretarea statistică a rezultatelor. În acest scop, pe baza unor date privind evoluția în timp a principalilor indicatori de efort și efect, am urmărit conceperea unui sistem de modele de evoluție, reținînd, în urma aplicării unui criteriu de validare, variantele ce conduceau la un minim al erorii de estimare*). Aceste ecuații sau modele de evoluție (întîlnite uneori și sub numele de „ecuații de ajustare“,

„ecuații de trend“, „curbe empirice“ etc.), permit nu numai o descriere numerică a evoluției unui indicator pe o anumită perioadă, ci constituie în același timp și un instrument tehnic util în „avansarea unor soluții preliminare“ în operațiile de planificare și prognoză.

Pe baza evoluției a trei indicatori principali de efort și de rezultate (în figura 1 se prezintă valorile obținute prin modelul de ajustare care s-a dovedit cel mai corect): numărul personalului muncitor (T), valoarea fondurilor fixe (F) și volumul pro-

Figura nr. 1
Evoluția numărului personalului, valorii fondurilor fixe și producției industriale în perioada 1955—1980

ducției industriale (Q), pentru anii 1955—1980 (pentru 1979 și 1980 s-a lucrat cu datele preliminate) se pot formula o serie de aprecieri și anume:

- evoluția are o tendință permanentă de creștere;
- există mai multe puncte de inflexiune, fapt care denotă schimbările de ritm, alternanța perioadelor de creștere accelerată cu altele de creștere mai lentă;
- o altă expresie a accentuării laturilor calitative ale proceselor economice este reflectată prin creșterea mai rapidă a producției nete comparativ cu producția globală; de pildă, în 1979 producția netă în industrie a crescut cu 9,1% față de 8% cît s-a realizat la producția globală. Aceeași dimensiune a îmbunătățirii laturilor calitative o aduce deplasarea din structura

*) Pornind de la vectorul valorilor reale, înregistrate $Y_i = \begin{pmatrix} Y_{i1} \\ Y_{i2} \\ \vdots \\ Y_{in} \end{pmatrix}$ ale indicatorului, în care $i = 1, 2, \dots, n$ reprezintă anii incluși în analiză, s-au testat mai multe modele de ajustare plauzibile, reținîndu-se acelea

care conduc la valori estimate $\hat{Y}_i = \begin{pmatrix} \hat{Y}_{i1} \\ \hat{Y}_{i2} \\ \vdots \\ \hat{Y}_{in} \end{pmatrix}$ ce dau o eroare de estimare minimă

$H_i = Y_i - \hat{Y}_i$; Testarea validității modelului a fost efectuată prin intermediul analizei dispersionale, care în esență presupune calculul mărimii:

$$F_{\text{calc}} = \frac{\sigma^2_{\text{model}}}{\sigma^2_{\text{rezidual}}} = \frac{\sum (Y_i - \hat{Y}_i)^2 / (k-1)}{\sum (Y_i - \hat{Y}_i)^2 / (n-k)}$$

unde k, reprezintă numărul de parametri ai modelului. Valoarea F calculată se compară cu un echivalent probabilistic ($F_{1-\gamma, (k-1), (n-k)}$) modelul fiind considerat valid cînd $F_{\text{calc}} > F_{\text{tabelar}}$. (Vezi și C. Moineagu, I. Negură, V. Urseanu, Statistica, Ed. științifică și enciclopedică, 1976, București.)

industrii în favoarea ramurilor purtătoare și propagatoare de progres tehnic: astfel ponderea construcțiilor de mașini și a chimiei a crescut de la 39,1% cât reprezenta în 1975 la 42,7% în 1979.

Tendențele de omogenizare a evoluției de după perioada anilor 1965—1967 sînt datorate în principal modificărilor din structura industriei, concretizate în efortul pentru dezvoltarea cu prioritate a ramurilor de vîrf, a ramurilor purtătoare și propagatoare de progres tehnic.

Să reducem însă perioada investigată la intervalul 1965—1980, care prezintă un caracter omogen din punct de vedere al evoluției în timp, datorită unei dezvoltări accelerate a forțelor de producție, unor permanente mutații înnoitoare în structura economiei în ansamblu și a industriei, cu efecte în conturarea unui sistem economic dinamic, modern și eficient, de înaltă competitivitate, cu efecte și în planul vieții sociale, în sporirea permanentă a nivelului material și spiritual al poporului, în creșterea calității vieții¹⁾.

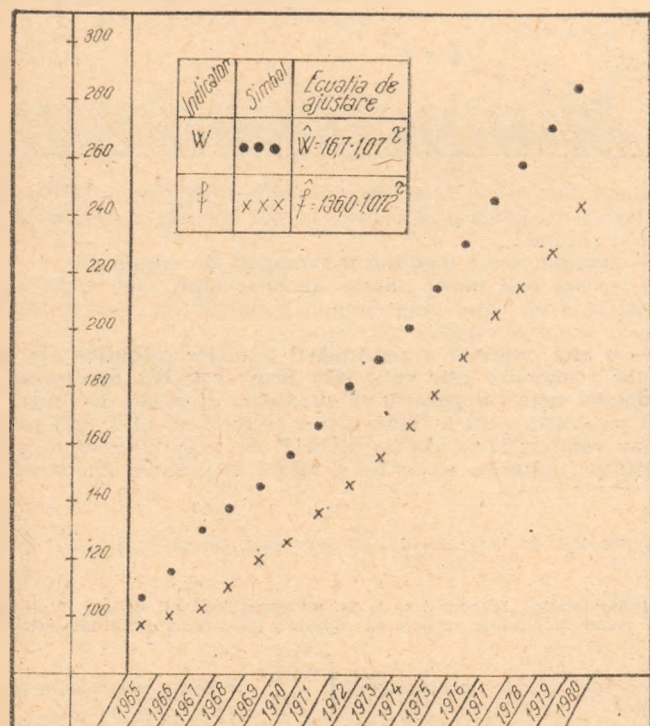
Odată cu scurtarea perioadei să lărgim și aria fenomenelor economice urmărite, prin luarea în considerare a modelului de comportament al unui număr sporit de indicatori economici. Indicatorii, ecuațiile și parametrii lor sînt:

- numărul personalului muncitor $T = 2229 \times 1,05^t$
- valoarea fondurilor fixe $F = 303 \times 1,13^t$
- valoarea producției industriale $Q = 373 \times 1,12^t$
- productivitatea muncii $W = 167 \times 1,07^t$
- producția la 1000 lei fonduri fixe: $q = 1,30 \times 1,01$
- înzestrarea tehnică a muncii $I = 136 \times 1,07^t$

Ce concluzii s-ar putea desprinde în acest cadru? Mai întîi precizăm că validarea unor modele exponențiale pentru descrierea evoluției acestor indicatori are profunde semnificații în efectuarea aprecierilor calitative asupra perioadei de referință. O primă concluzie se referă la înaltul dinamism înregistrat nu numai de indicatorii de efort (de fonduri și personal), ci și de rezultate. Plin de semnificații este faptul că productivitatea muncii, acest indicator care este rezultanta unui întreg complex de factori tehnici, organizatorici, economici și extraeconomici, a cunoscut tot o creștere exponențială, cu un ritm mediu anual calculat pentru întreaga perioadă de circa 7% (este coefi-

Figura nr. 2

Evoluția productivității muncii și înzestrării tehnice a muncii în industrie în perioada 1965—1980

cientul de regresie din modelul $W = 167 \times 1,07^t$; ecuația este redată în figura 2), cu diferențieri pe anumite perioade, dar cu o permanentă tendință de creștere; astfel, pe intervalul 1966—1978 a fost de 7,1% (1955=100), pentru intervalul 1971—1978 de 7,0% (1970=100), iar pentru perioada 1976—1978 a atins 8,0%

¹⁾ Vezi o analiză mai largă a evoluției economiei pe diferite perioade ale construcției socialiste în P. Wagner, Al. Isaic-Maniu, Caracteristici ale dinamicii economiei românești, „Revista economică”, nr. 3/1960.

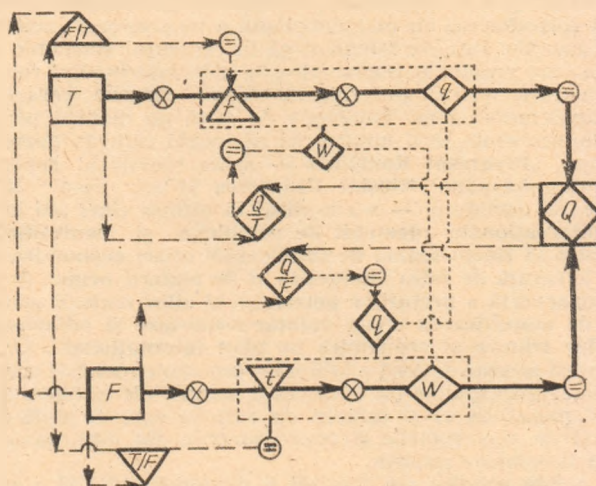
(1975=100). În 1979 productivitate a sporit cu 6,4% față de anul 1978 și cu 35,3% față de 1975. Această devansare, cerință de bază a desfășurării unei activități economice eficiente, devine un element fundamental în strategia creșterii economice promovate de partidul nostru.

Planul pentru 1980 prevede că sporul valorii producției nete pe seama creșterii productivității muncii în industria republicană va fi de 79%, apropiindu-se de nivelul stabilit pentru cincinalul 1981—1985. Este și acesta un indiciu asupra intensificării acțiunii laturilor calitative în dezvoltarea proceselor economice, asupra unor rezerve considerabile încă de creștere a productivității existente în economie și care — așa cum s-a subliniat și se subliniază în documentele de partid — se impun neîntârziat valorificate.

Pornind de la realitatea că indicatorii de rezultate, în cazul nostru producția industrială, nu sînt numai efectul acțiunii, respectiv numărul personalului muncitor antrenat în procesul de producție și al rodniciei muncii sale, măsurată prin productivitatea muncii, sugerăm o posibilă tratare de sistem (figura 3).

Figura nr. 3

Schema sistemului legăturilor și al combinării factorilor de producție în industrie

- x) Relațiile ce se stabilesc între indicatori pot fi considerate:
- relații dintre indicatorii factoriali ai volumului producției: $Q = W \cdot T$, $Q = q \cdot F \cdot T$ și $Q = q \cdot F = W \cdot t \cdot F$;
 - — — relații de calcul a indicatorilor derivați;
 - relații de corespondență între indicatorii calitativi ($w = q \cdot f$ sau $q = W \cdot t$).

Sistemul ia în considerare atît factorii cantitativi ai resurselor procesului de producție (numărul personalului și valoarea fondurilor fixe) și rezultatelor (valoarea producției industriale), cît și factorii calitativi-intensivi ai acestui proces (productivitatea muncii și producția la 1000 lei fonduri fixe). Sistemul descrie modul de combinare a resurselor, interacțiunea dintre resurse și factori calitativi-intensivi ai proceselor și, în final, modul în care are loc concretizarea în rezultatul final: producția industrială. Sistemul (figura...) permite nu numai o înțelegere a „logicii interne a proceselor de producție”, ci poate fi utilizat pentru efectuarea unor simulări numerice, utilizînd metoda jocurilor sau metoda Monte Carlo. Pornind de la ideea de „conflict”, metoda jocurilor poate stabili un număr de variante, ce pot fi discriminate pe baza unei „funcții scop”. Deși în economia socialistă cîmpul de acțiune al factorilor aleatori este limitat, datorită existenței și acțiunii unui mare număr de factori de producție, în anumite limite, variația acestora poate fi interpretată prin intermediul unor variabile semialeatoare, astfel încît se poate aplica pentru simulare metoda Monte Carlo, selectînd variantele convenabile dintr-o multitudine de soluții posibile. O asemenea manieră de operare ar putea fi utilizată ca element de start în fundamentarea unor ipoteze de lucru, în cadrul alcătuirii unor viitoare direcții de dezvoltare.

Ce concluzii se pot desprinde pe baza celor arătate?

Pornind de la contextul economic mondial, de la actuala conjunctură și perspectivele evoluției ei în viitor și, în baza acumulărilor din perioada anterioară, partidul a adoptat soluții optime care să permită adaptarea „din mers” a dezvoltării economiei la noile condiții, astfel încît să se continue strategia generală de dezvoltare în vederea atingerii obiectivului economic

prof. dr. L. TOVISSI
lect. dr. Al. ISAIC-MANIU

(Continuare în pag. 24)

De la 1 mai a.c.

Retribuții majorate pentru personalul muncitor din ramura silviculturii

CREȘTEREA permanentă a bunăstării poporului, sporirea gradului de civilizație a societății noastre constituie scopul fundamental, esența politicii Partidului Comunist Român.

Din inițiativa și sub îndrumarea directă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fost elaborat programul de creștere a nivelului de trai în anii 1976—1980, care a fost dezbătut și aprobat la Conferința Națională a Partidului Comunist Român din decembrie 1977. Potrivit prevederilor Programului, toate categoriile de oameni ai muncii vor beneficia de cea mai mare creștere a veniturilor din

Consiliului Național al Oamenilor Muncii privind înfăptuirea programului de creștere a nivelului de trai în perioada 1976—1980, expresie elocventă a griii permanente a partidului pentru ridicarea nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru, începând cu 1 mai 1980, în cadrul celei de a doua etape de creștere a retribuțiilor personalului muncitor, vor beneficia de majorare oamenii muncii care își desfășoară activitatea în silvicultură.

După cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, la sesiunea de lucru consacrată perfecționării activității în domeniul economiei forestiere și materiale-

pii, ceea ce echivalează cu un plus bănesc lunar care va mări bugetele de familie ale oamenilor muncii din silvicultură. Dacă ne referim, de exemplu, la silvicultorul din tabel, care are dreptul la un adaos de acord de 8%, constatăm că acesta va mai încasa 154 de lei pe lună, ceea ce reprezintă o diferență în plus de 21 de lei față de vechiul adaos de acord (133 lei). Motoristul la utilajele pentru combaterea dăunătorilor beneficiază de un adaos de acord de 3%, ceea ce îi creează un plus de venit lunar de 71 de lei care este mai mare cu 14 lei decît vechiul adaos (57 lei).

Dacă multiplicăm cu 3 (dunii rămase pînă la sfîrșitul anului) sporurile obținute de cei menționați în tabel am avea o imagine mai completă asupra efectelor majorării. Astfel, silvicultorul va realiza un venit suplimentar de 2 440 lei, motoristul la utilajele pentru combaterea dăunătorilor — 4 304 lei, pădurarul — 1 496 lei, șeful de district silvic — 2 386 lei, iar inginerul silvic principal — 3 040 lei. Acest plus de venituri se va traduce, evident, în posibilitatea de a achiziționa o cantitate mai mare de produse alimentare, nealimentare, culturale etc. Concretizînd, constatăm că din sporul realizat motoristul la utilajele pentru combaterea dăunătorilor ar putea să achiziționeze un ceas de perete, o mașină de cusut „Veroni-

Categoriya de personal	Categoriya respectiv clasa de retrib.	Treapta, respectiv gradația	Retribuția actuală	Retrib. majorată	Spor de vechime — 7%			Spor de vechime — 10%			Total			
					Sporul de retrib. în urma majorării	Actual	Rezultat din maj. retribuției	Diferența	Actual	Rezultat din maj. retribuției	Diferența	Actual	Majortat	Diferența
Silvicultor	III	II	1 663	1 928	265	116	135	+19				1 779	2 063	+284
Motorist la utilajele pentru combatere dăunătorilor		II	1 887	2 377	490	132	166	+34				2 019	2 543	+524
Pădurar	6	12	1 770	1 940	170				177	194	+17	1 947	2 134	+187
Șef district silvic	6	23	2 520	2 780	260				252	278	+26	2 772	3 058	+286
Inginer silvic principal	6	29	3 325	3 670	345				332	367	+35	3 657	4 037	+380

istoria construirii socialismului din patria noastră, conform cu calitatea și cantitatea muncii, cu importanța ramurilor economiei naționale.

După cum este bine cunoscut, sarcinile prevăzute pentru prima etapă de majorare a retribuțiilor din actualul cincinal au fost realizate integral.

Succesele importante obținute în cei patru ani ai actualului cincinal în creșterea producției, industriale și agricole, a venitului național, munca însufletită a clasei noastre muncitoare, a țărânimii, intelectualității, a tuturor oamenilor muncii — români, maghiari, germani și de alte naționalități au permis trecerea la cea de a doua etapă de majorare a retribuțiilor personalului muncitor. Fondul de majorare a retribuției în actualul cincinal a fost suplimentat cu 35 miliarde lei, ceea ce asigură creșterea retribuției medii reale, pînă la sfîrșitul anului 1980, cu 32,3% față de 18—20% cît fusese prevăzut inițial în Directivele Congresului al XI-lea al partidului. În acest spirit, potrivit Hotărîrii Plenarei

lor de construcție din 12 septembrie 1979, Departamentul Silviculturii îi revine sarcina principală de a asigura țării noastre o sursă permanentă de material lemnos, de a accelera refacerea fondului forestier prin plantarea de specii cu creștere mai rapidă și cu o productivitate mai ridicată, de a efectua o mai bună zonare a pădurilor, astfel încît cantitatea de material lemnos pusă la dispoziția industriei să crească în mod substanțial în următoarele cincinale.

În medie, retribuțiile oamenilor muncii din silvicultură vor crește — în această a doua etapă de majorare — cu 12,8%. Cîteva exemple, redată în tabel, sînt semnificative pentru nivelele de creștere a veniturilor personalului muncitor din această ramură.

Este de subliniat faptul că la veniturile sporite, provenite din majorarea retribuției, se adaugă creșterile corespunzătoare ale adaosului de acord, alocațiile pentru copii, precum și ajutoarele care se acordă mamelor cu mulți co-

ca", un robot de bucătărie „Bihoreanca", o pereche de pantofi.

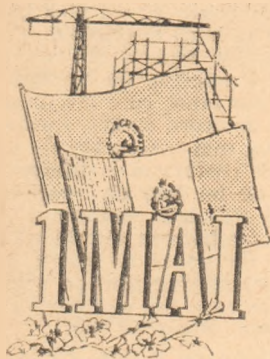
Inginerul silvic principal — din exemplul la care ne-am referit — la data cînd i se va acorda gradația 7, în afară de sporul de 380 lei, va mai beneficia de încă o creștere egală cu 187 lei a retribuției tarifare, ceea ce reprezintă o majorare totală a acesteia de 567 lei.

Răspunzînd griii permanente a partidului, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu privind creșterea neabătută și constantă a nivelului de trai material și spiritual al poporului nostru, este neîndoios faptul că oamenii muncii din silvicultură vor desfășura o activitate calitativ superioară prin sporirea productivității muncii ca urmare a introducerii susținute a progresului tehnic, prin îmbunătățirea calității producției, realizarea de economii, rentabilizarea întregii activități a ramurii.

George MOȘANU

Institutul de economie socialistă

Dimensiuni ale întreprinderilor model

Gîndirea colectivă și organizarea în sprijinul creșterii productivității muncii

CU PRILEJUL SOLEMNITĂȚII de la Palatul Marii Adunări Naționale, din 29 martie a.c., înminind înalte distincții ale Republicii Socialiste România unor unități care au obținut rezultate deosebite în anul 1979 în îndeplinirea și depășirea sarcinilor de plan și a angajamentelor asumate în întrecerea socialistă, tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că „toate organizațiile de partid, toți oamenii muncii vor acționa în așa fel încît în acest an să obținem rezultate superioare în toate domeniile”; secretarul general al partidului a subliniat că dispunem de tot ce este necesar pentru ca — generalizînd ceea ce este pozitiv, acționînd cu fermitate pentru lichidarea lipsurilor și neajunsurilor — rezultatele pe 1980 și pe întregul cincinal să corespundă sarcinilor puse de partid, așteptărilor întregului nostru popor.

Pornind de la acest imperativ, redacția noastră a organizat o anchetă în rîndul președinților consiliilor oamenilor muncii și ai birourilor executive ale C.O.M. din cîteva întreprinderi, care au lansat chemări la întrecerea socialistă pe anul 1980, în diferite ramuri ale industriei și în construcții — pe tema:

aportul măsurilor din domeniul organizării conducerii, producției și a muncii la fundamentarea sarcinii de plan și a angajamentului asumat privind creșterea productivității muncii în anul 1980.

Sintetizăm, în cele de mai jos, răspunsurile la anchetă primite din partea cadrelor de conducere de la:

● **SCHELA DE EXTRACTIE A ȚITEIULUI MORENI**, distinsă cu Ordinul Muncii cl. a II-a pentru locul II în întrecerea pe 1979 — președintele C.O.M., **Remus Moraru**;

● **ÎNTEPRINDEREA DE MAȘINI GRELE BUCUREȘTI** — secretarul comitetului de partid, **Nicolae Badea**;

● **ÎNTEPRINDEREA DE ANTIBIOTICE IAȘI** — director **Veniamin Munteanu**;

● **ÎNTEPRINDEREA TEXTILA „MARAMUREȘ” BAIA MARE**, distinsă cu Ordinul Muncii cl. a II-a pentru locul II în întrecerea pe 1979 — director **Doru Gheorghiu**, director tehnic **Ioan Filimon**;

● **ÎNTEPRINDEREA DE INDUSTRIALIZARE A CĂRNII CONSTANȚA**, director **R. Păunescu**;

● **TRUSTUL DE CONSTRUCȚII INDUSTRIALE CLUJ-NAPOCA**, distins cu Ordinul Muncii cl. I pentru locul I în întrecerea pe 1979 — director **Petre Pîrvulescu**.

Conținutul acestor răspunsuri reflectă o responsabilă angajare a colectivelor de oameni ai muncii pentru realizarea exemplară a obiectivelor și sarcinilor prevăzute în documentele Congresului al XII-lea al partidului, în vederea accentuării laturilor calitative ale activității economice.

Eficiența progresului tehnic

ANUL ACESTA, comparativ cu nivelul din 1979, productivitatea muncii — calculată pe baza valorii producției nete — urmează să înregistreze o creștere de 8,7% în industria republicană și de 8,4% în activitatea de construcții-montaj. După cum prevede Legea pen-

tru adoptarea Planului național unic pe anul 1980, în vederea asigurării acestui spor trebuie să se acționeze pentru realizarea, la termenele stabilite, a măsurilor prevăzute în programele de creștere a productivității muncii privind introducerea de noi tehnologii de fabricație și perfecționarea celor existente, sporirea gradului de mecanizare și automatizare a producției, îmbunătățirea organizării producției și a muncii, folosirea judicioasă a personalului muncitor, întărirea ordinii și disciplinei la fiecare loc de muncă.

În întreprinderile cuprinse în anchetă, opțiunile privind, progresul tehnic sînt strîns integrate cu cele din domeniul organizării, reflectînd preocuparea pentru o astfel de structurare a proceselor de producție și a formațiilor de lucru, care să faciliteze aplicarea noilor tehnologii și să le valorifice pe deplin avantajele.

Economii de circa 12 milioane de lei, reducerea importurilor cu o valoare de 2 milioane, un spor de producție de peste 25 milioane, diminuarea necesarului de personal muncitor cu 40 de oameni vor constitui efectul cumulat al principalelor măsuri de progres tehnic în curs de pregătire, introducerea sau aplicarea la I.M.G.B. Printre ele se numără înnoirea sau îmbunătățirea tehnologiilor de forjare, tratamente termice, de turnare a cilindrilor de laminare, de placare a tablelor cu materiale inoxidabile, forjarea bicicletelor în matrice închise, durificarea prin curenți de înaltă frecvență a cilindrilor de cauldru, asimilarea unor măști speciale de oțeluri pentru turbine. În ansamblu, planul unic de măsuri tehnico-organizatorice pe 1980 al întreprinderii, cu 122 de poziții în realizarea cărora sînt implicate toate sectoarele de concepție și de execuție, detaliază un amplu proces de modernizare, de pe urma căruia se scentează o eficiență economică de peste 75 milioane de lei, o economie relativă de personal de 969 oa-

meni (din care 519 încă în acest an), în condițiile unei producții cu un nivel tehnic și de competitivitate sporit.

Menținerea potențialului productiv al sondelor prin creșterea factorului final de recuperare a țiteiului reprezintă principalul obiectiv al activității colectivului **Schelei de extracție Moreni**, unde o pătrime din producție se obține prin aplicarea cu îndrăzneală și perseverență a celor mai moderne metode de recuperare secundară — injecția de apă, combustia subterană și stimularea termică a zăcămintelor. Se inițiază acum noi metode de extracție — injecția de fluide miscibile, utilizarea activității bacteriilor — paralel cu orientarea activității de cercetare geologică spre descoperirea de noi rezerve, inclusiv pe structuri exploatare.

Valorificarea cercetărilor proprii și a celor contractate cu institute de specialitate este avută în vedere, la **Întreprinderea de antibiotice Iași**, ca principala cale de sporire a cantității de produs finit pe șarjă, în condițiile reducerii consumurilor specifice de materii prime, materiale și energie. Perfecționarea și optimizarea tehnologiilor de fabricație urmărește creșterea nivelului de biosinteză, a randamentelor de extracție și purificare la principalele produse (cu 7—14%), reducerea cu 10—15% a consumurilor de solvenți prin recuperare, asimilarea și introducerea în fabricație a unor sortimente noi.

Întrucît perfecționările aduse tehnologiilor de fabricație trebuie să se reflecte și în normele și normativele de muncă locale, s-au elaborat programe de reexaminare a acestora, scotîndu-se, de exemplu, un spor de productivitate de 0,8% la **Întreprinderea textilă „Maramureș”**, o economie relativă de personal de 70 oameni (echivalînd cu o producție suplimentară de circa 28 milioane lei) la **I.M.G.B.**, economii la fondul de retribuire de circa 250 mii lei la **I.I.C. Constanța**. Sub raportul acestui efect, o astfel de adaptare nu este mai puțin importantă decît însăși asimilarea de noi tehnologii, căci în aplicarea lor trebuie să se asigure un nivel constant de performanță a muncii tuturor celor implicați.

Valențe noi ale mecanizării

ANCHETA NOASTRĂ a relevat importanța ce se acordă, în abordarea resurselor de creștere a productivității muncii prin mecanizare și automatizare, măsurilor vizînd o mai bună folosire — intensivă și extensivă — a mașinilor, utilajelor și instalațiilor,

În pregătirea execuției obiectivelor ce urmează a fi atacate în acest an, **T.C. Ind. Cluj-Napoca** generalizează verificarea atentă și îmbunătățirea, prin propriile compartimente de concepție, a proiectelor primite de la beneficiari, în sensul adoptării de soluții constructive și tehnologii care să permită creșterea gradului de mecanizare a lucrărilor. Transpuse în fișe sau schițe tehnologice obligatorii, ele asigură folosirea cu randament înalt a parcului de utilaje și, prin aceasta, reducerea substanțială a duratelor de execuție și a consumului de manoperă.

Un spor însumat al productivității de 1,11% este preconizat, la **I.T. Baia Mare**, de pe urma măsurilor de modernizare a dotării (înlocuirea unor războaie existente cu tipul îmbunătățit Imatex AB 1x1 cu excentrice exterioare), de completare a acesteia (introducerea, la linia de fibre chimice, a unor utilaje pentru prelucrarea bumbacului la bataj, ceea ce va asigura o mobilitate sporită în producerea diferitelor sortimente de fire), de amplasare și adaptare a utilajelor în vederea extinderii zonelor de deservire de către același muncitor (la alimentarea flaiereilor, a ringurilor, iar pentru unele sortimente — la bobinat și răsucit).

Parametrii de funcționare a mașinilor pot fi sporiți prin adaptarea acestora pentru noi operații, pe care producătorul sau tehnologul nu le-au avut inițial în vedere. O demonstrează inițiativa celor de la **I.M.G.B.**, care au trecut la elaborarea de postprocesoare pentru unele mașini de performanță și pregătesc sub raport tehnologic matrișarea manetoanelor de la arborii cotiți la presa de 12 mii tf, găurirea simultană a 4 seturi de platane pentru piesele de vulcanizat benzi transportoare. Tot aici a fost elaborat un program de asimilare a circa 2000 de sortotipodimensiuni de piese de schimb și SDV-uri pentru mașini de fabricație străină (ca și reperi ale produselor din fabricația curentă proprie) — program necesitând un efort tehnic și organizatoric deosebit, dar care se va solda cu efecte de asemenea deosebite: productivitate sporită, reducerea duratei întreruperilor în funcționarea utilajelor, diminuarea importului cu peste 5,3 mil. lei valută.

O acțiune similară desfășoară, pe calea cooperării cu unități constructoare de mașini, **Întreprinderea de antibiotice Iași** — unde este, de asemenea, în fază avansată de elaborare un studiu privind organizarea centralizată a activității de dotare și întreținere a aparatului de măsură și control destinată creșterii gradului de automatizare și extinderii tehnicii măsurării în secțiile de producție; o astfel de organizare va contribui la întărirea asistenței tehnice în toate fazele de fabricație și în toate schimbările.

Utilizarea rațională a personalului muncitor

UN CAPITOL important al planurilor de măsuri se referă la utilizarea rațională a forței de muncă și reducerea substanțială a personalului neproductiv, îmbunătățirea grupării personalului muncitor, elaborarea și aplicarea unor normative de personal bine fundamentate.

Pentru ca dezvoltarea capacităților de producție să fie acoperită cu personalul muncitor existent, consiliul oamenilor muncii de la **Schela de extracție Moreni** a însărcinat compartimentul de organizare cu optimizarea formațiilor de lucru ce vor deservi noile sonde, parcuri de colectare, baterii de producere a aburului, stații de transport al gazelor ș.a. Inginerilor și tehnicienilor li s-a atribuit, prin decizie, conducerea a câte 1—2 formații de lucru, delimitându-li-se zona de deservire și sfera de atribuții; iar maștrilor li s-a încredințat răspunderea brigăzilor de intervenții, probe, reparații, al căror randament va trebui să crească, datorită îndrumării și asistenței tehnice permanente, cu 5% (echivalând cu o economie relativă de 78 lucrători).

În mod similar, **Trustul de construcții industriale Cluj-Napoca** a prevăzut continuarea acțiunii de centralizare a unor operații (prepararea betonului), de transfer al acestora de pe șantier în ateliere (fasonarea otelului-beton) etc. — acțiune capabilă să apropie nu numai condițiile de lucru, ci și productivitatea muncii de nivelul activității industriale; completarea bazelor de producție de la subunități, înființarea de noi balastiere (anul trecut, trustul și-a acoperit din producția în capacități proprii 80% din consumul de prefabricate din beton, metal și lemn și 83% din cel de agregate), în condițiile creșterii numărului de muncitori policalificați (o primă serie de cursuri de policalificare s-a încheiat în februarie, alta este în curs de pregătire) vor asigura un grad înalt de folosire a forței de muncă. Pe de altă parte, pentru a se evita aglomerarea de efective și productivitatea scăzută din perioada finală a execuției obiectivelor, s-a introdus programarea coordonată, prin fișe speciale, a tuturor operațiilor de realizat în luna premergătoare punerii în funcțiune.

În toate întreprinderile cuprinse în anchetă s-au întreprins analize amănunțite asupra modului de utilizare a personalului auxiliar, astfel încât raționalizarea necesară a acestuia să se facă nu în mod arbitrar, ci pe baza unor măsuri cu caracter tehnic și organizatoric care să asigure realizarea funcțiilor respective cu un număr mai mic de oameni. Este vorba despre revizuirea proceselor de muncă, a proceselor tehnologice și a duratei medii de execuție a operațiilor, în vederea îmbunătățirii normativelor de timp și de personal pentru lucrul în regie (la **Schela Boldești**, aceasta va reduce cu cel puțin 5% manopera necesară pentru personalul indirect productiv); de raționalizarea și creșterea gradului de mecanizare a transportului intern (la **I.I.C. Constanța** — economii la fondul de retribuție de 360 mii lei/an; la **I.T. Maramureș** — creșterea productivității muncii cu 0,05%; la **I.A. Iași** — reducerea personalului auxiliar cu 31 de posturi); de introducerea a noi sisteme de ambalare. De reținut că prin corelarea termenelor de aplicare a acestor măsuri cu cele de creare a noi capacități de producție în spațiile existente, personalul eliberat din muncile auxiliare va putea fi pregătit și utilizat în munci direct productive, ceea ce va majora atât productivitatea muncii, cât și câștigul lucrătorilor respectivi.

În sfârșit, remarcăm accentul pe care toate cele 6 întreprinderi îl pun pe

extinderea prelucrării automate a datelor — de la aplicații contabile până la programarea producției asistată de calculator — în vederea economisirii muncii de birou și optimizării proceselor de producție.

Dincolo de detalii

AM REȚINUT din răspunsuri și am redat în cele de mai sus nominalizarea unor măsuri, atât pentru a ilustra paleta largă a opțiunilor, cât și în ideea că majoritatea lor nu sînt de valabilitate pur locală, ci pot fi extinse în unități de același profil.

Ancheta a relevat însă și **elemente generalizabile în orice întreprindere**, care privesc **modul de antrenare și orientare a gîndirii și creației colective**, ca **element constitutiv indispensabil al autoconducerii muncitorești**:

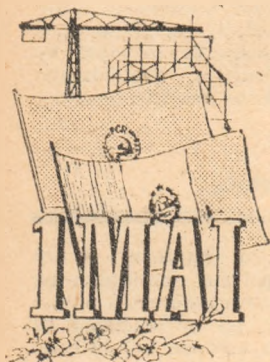
- în elaborarea, fundamentarea și aplicarea măsurilor pentru creșterea suplimentară a productivității, **consiliile oamenilor muncii au antrenat larg comisiile pe domenii**, îndeosebi cele de organizare științifică a producției și a muncii. Din totalul măsurilor menționate în răspunsurile la anchetă, între 43 și 100% — în medie 66% — se bazează pe o astfel de participare. Deci, alături de personalul serviciilor de specialitate, un concurs important la depășirea și valorificarea rezervelor interne au dat lucrătorii din producție — maștri, muncitori cu experiență — și cadre tehnice de la conducerea secțiilor, șantierei, atelierelor etc.;

- o parte din aceste măsuri au început să fie introduse încă din 1979 și urmează ca în acest an să fie finalizate la cota de eficiență preconizată; însă 63% sînt noi, aprobate în adunările generale ale oamenilor muncii din octombrie 1979 și februarie 1980, purtînd și încărcătura de inițiativă a propunerilor făcute în aceste foruri ale democrației muncitorești. Tocmai în acest **conținut de nou** — determinant principal al prefacerilor pe care le aduce, în organizarea producției și a muncii, ultimul an al cincinalului — se oglindește trecerea hotărîită la îndeplinirea orientărilor de ordin calitativ din documentele Congresului partidului;

- distribuirea pe trimestrele din 1980 a termenelor de aplicare (I — 37%; II — 26%; III — 16%; IV — 21%) constituie dovada **preocupării pentru a obține cât mai rapid efectele scontate și a beneficia de ele pe o perioadă cât mai mare din an**. Practic, pentru ultimul trimestru este programată implementarea acelor măsuri care necesită o pregătire tehnologică sau o dotare ce nu pot fi rezolvate mai devreme.

Ampla desfășurare de energii pe care o declanșează întrecerea socialistă din ultimul an al cincinalului trebuie orientată, în fiecare întreprindere, spre obiectivele prioritare de care depind realizarea planului, creșterea eficienței întregii activități productive. Exemplul unităților fruntașe, al celor care au lansat chemările la întrecere oferă sub acest raport învățăminte cărora rezultatele bune obținute în întimpinarea lui 1 Mai — Ziua muncii și solidarității internaționale a celor ce muncesc — le-au dat o elocventă confirmare.

Dan CONDREA

DINAMICA VENITULUI NAȚIONAL AL ȚĂRII NOASTRE ÎN COMPARAȚIE CU ALTE ȚĂRI

1 Ca indicator sintetic pentru caracterizarea nivelului de dezvoltare economică a țării, este folosit în țările socialiste venitul național, iar în țările capitaliste, produsul național brut sau produsul intern brut. Acești indicatori apar în publicațiile statistice. Astfel, în Anuarul Statistic al R.S.R. din 1979 este prezentată pentru țările socialiste, dinamica venitului național total și pe locuitor, iar pentru țările capitaliste dinamica produsul intern brut total și pe locuitor. Iar în Anuarul statistic al Națiunilor Unite¹⁾ este folosit indicatorul „produs material net”, identic cu venitul național, pentru țările socialiste și indicatorul „produs intern brut” pentru țările capitaliste²⁾.

În Atlasul Băncii Mondiale³⁾ sint prezentate date cu privire la produsul național brut pe locuitor în dolari, la pretul pieței, folosindu-se o metodologie proprie pentru estimările făcute cu privire la țările socialiste.

În ceea ce privește dinamica venitului național în țara noastră, după cele mai recente date statistice, aceasta a cunoscut următoarea evoluție în perioada 1950—1979 (vezi tabelul nr. 1).

Venitul național⁴⁾ după cum rezultă din tabel, a crescut în felul următor:
— în perioada 1951—1970, deci în 20 de ani, a crescut de 6 ori.

— în 1977 el a fost de 12 ori mai mare, iar în 1978 de 13 ori mai mare față de 1950 (de 431 miliarde lei în 1977 și 464 miliarde lei în 1978).

— ritmul mediu anual de creștere în 1950—77 a fost de 9,7 la sută.

Venitul național pe locuitor a crescut astfel:

— în perioada 1951—1970 de 5 ori.

— după 1970 a crescut deosebit de rapid, creșterea ajungând în 1977 la 9,2 ori și în 1978 la 9,7 ori față de 1950;

— ritmul mediu anual de creștere a venitului național pe locuitor a fost de 8,6% în perioada 1951—1977.

Aducând baza de comparație mai aproape, și anume în perioada 1970—1978 vom prezenta venitul național pe total, în miliarde lei, după datele Anuarului Statistic al R.S.R., pentru anii 1970—1977 și după ultimele date publicate, pentru anul 1978, în tabelul nr. 2⁵⁾. Ținând seama de numărul populației din anii respectivi am calculat venitul național pe locuitor, după cum se vede din acel ta-

bel și ritmul de creștere față de anul 1970. Din aceste date rezultă o creștere de mai bine de 2 ori în 1978 față de 1970 (venitul național a crescut de la 212 mld lei în 1970 la 464 miliarde lei în 1978 (tabelul nr. 2), respectiv de la 10 600 lei la 21 300.

În ultimii 3 ani (1976—1978) venitul național a crescut de la 400, la 432 și 464 miliarde lei, ritmul mediu anual de creștere în acești 3 ani a fost de 9,1% și se prevede ca în 1980 venitul național să depășească cu 66% nivelul din 1975.

Potrivit documentelor celui de al XII-lea Congres se prevede ca în 1985

să asigure satisfacerea tot mai deplină a necesităților tuturor cetățenilor țării”. Iar mai departe se arată: „Dinamismul și eficiența dezvoltării viitoare a României vor asigura creșterea de peste 2 ori a venitului național în perioada 1981—1990; pe locuitor acesta armeană să ajungă la 3 000—3 500 dolari, realizându-se astfel un pas important înainte pe drumul apropierei de nivelul economic al țărilor dezvoltate”.

Din cele de mai sus rezultă că depășirea stării de țară în curs de dezvoltare și trecerea României în rîndul țărilor cu o dezvoltare medie, constituie obiectivul principal al programului de dezvoltare economico-socială a țării noastre.

2 Pentru a face o comparație cu țările capitaliste, pentru care statisticile prezintă date cu privire la produsul național brut, ar trebui să adăugăm la venitul național (numit în statisticile internaționale „produs material net”), amortizările și serviciile nemateriale⁶⁾. Aceasta o vom face într-un alt studiu, necesitînd o analiză mai amplă. Deocamdată, pentru ușurința comparării, vom prezenta în tabelul nr. 3 date cu privire la dinamica venitului național în perioada 1970—1976, numai pentru țările socialiste.

Tabelul nr. 2
Date pentru stabilirea venitului național pe locuitor în perioada 1970—1978

	1970	1975	1976	1977	1978
Venitul național total în miliarde lei ¹⁾	212,2	361,9	400,0	431,7	464,0
Numărul populației mil. locuitori ¹⁾	20,2	21,2	21,4	21,6	21,8
Venitul național pe locuitor — lei ²⁾	10 600	17 100	18 700	20 000	21 300
Indice de creștere anul (1970=100) ²⁾	100	161	177	190	209

¹⁾ Anuarul statistic al R.S.R. 1978 p. 87 pe perioada 1970—1977 și p. 91 din anuarul pe 1979.
²⁾ Calculat pe baza datelor de mai sus.

venitul național pe locuitor să ajungă la 34 600—35 900 lei, ceea ce reprezintă o creștere de aproape 3,5 ori față de 1970, creștere considerată ca o condiție esențială pentru trecerea României în rîndul țărilor cu nivel mediu de dezvoltare economică.

În Raportul prezentat la cel de-al XII-lea Congres, referindu-se la perioada 1981—1985, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Înfăptuirea prevederilor noului cincinal va accelera dezvoltarea țării atît în domeniul bazei tehnico-materiale cît și al organizării societății, asigurîndu-se creșterea venitului național pe locuitor... România va depăși astfel, stadiul de țară socialistă în curs de dezvoltare și va deveni o țară socialistă mediu dezvoltată”.

În Orientările de perspectivă ale dezvoltării economico-sociale a României pînă în 1990 se arată: „Ca rezultat al dezvoltării și perfecționării bazei tehnico-materiale a societății se va accelera procesul de apropiere a României de nivelul statelor avansate, ajungîndu-se la un grad de dezvoltare economică care

Aceasta, întrucît în aceste țări venitul național are același conținut, iar pentru calcularea lui se aplică metodologia Sistemului de Balanțe, numit și sistemul producției materiale, cuprinzînd numai produsul nou creat, pe cînd în țările capitaliste produsul național brut, calculat după Sistemul Conturilor Naționale, are o sferă mai largă, cum s-a arătat mai sus.

Din tabelul nr. 3 rezultă că țările socialiste au avut în perioada 1971—1976 o

¹⁾ Statistical Yearbook. United Nations, publicat de Biroul statistic al Departamentului Afacerilor Economice și Sociale Internaționale, New York 1978.

²⁾ Indicatorul „Produs intern brut” este folosit și în „Yearbook of National Accounts Statistics” publicat de Comisia de Statistică a Organizației Națiunilor Unite.

³⁾ World Bank Atlas, Population, per capita product and Growth Rates, published by the World Bank 1978.

⁴⁾ În Anuarul Statistic al R.S.R., venitul național a fost calculat după metoda producției, scăzîndu-se din producția globală cheltuielile materiale de producție inclusiv amortismentul. La fel este calculat și produsul material net în Anuarul Statistic al Națiunilor Unite, prin scăderea din produsul global, a consumurilor intermediare de bunuri și servicii, inclusiv amortizarea. El include și impozitele indirecte și reprezintă valoarea produselor nete, adică valoarea nou creată sau produsul nou creat, ceea ce corespunde cu venitul național.

⁵⁾ În perioada 1950—1965 venitul național pe locuitor a crescut de la 2 200 lei la 7 700 lei adică de 3,5 ori.

⁶⁾ Într-un studiu asupra situației economice a Europei din 1969 se apreciază amortizările la o cotă de 5—11%, iar serviciile nemateriale la 12—20%.

Tabelul nr. 1
Dinamica venitului național al României^{*)} în perioada 1950—1978 (1950 = 100)

	1955	1960	1965	1970	1975	1976	1977	1978
Venitul național total	192	268	413	599	10 ori	11 ori	12 ori	13 ori
Venitul național pe locuitor	181	234	254	482	784	859	923	991

^{*)} Anuarul statistic al R.S.R., 1978 p. 83 și 1979 p. 87. Ritmul mediu anual a fost în perioada 1950—1978 de 9,7% pentru venitul național și de 8,5% pentru venitul național pe locuitor.

Tabelul nr. 3
Dinamica venitului național și a producției industriale

Țara	Venitul național total		Dinamica producției industriale			
	în miliarde —		Creșterea în față de 1970 = 100	Ritmul mediu anual de creștere 1971—1976 în %	Creșterea în față de 1970 = 100	Ritmul mediu anual de creștere 1971—1976 în %
	in monede naționale	1976				
	1970	1976	3	4	5	6
România mild. lei	212,1	400,0	189	11,1	205	12,7
Polonia mild. zloti	749	1596	171	9,4	180	10,3
Bulgaria mild. leva	10527	15145	155	7,6	164	8,6
Ungaria mild. forinti	272	432	140	5,8	142	6,0
U.R.S.S. mild. ruble	290	382	139	5,7	150	7,0
Cehoslovacia mild. coroane	311	413	136	5,3	146	6,5
R.D. Germană mild. mărci	109	147	135	5,1	145	6,4

Sursa: Sumele din col. 1 și 2 au fost extrase din tabelele privind produsul material net din „Statistical Yearbook”, 1977.
— Datele din col. 3 și 4 după tabelul 276 Dinamica venitului național — Anuarul statistic al R.S. România 1978 p. 587.
— Datele din col. 5 și 6 după tabelul 281 Dinamica producției industriale p. 589 din același anuar.

creștere situată între 135 și 189%. Înscrierea țărilor în acest tabel s-a făcut în ordinea descrescândă a creșterii venitului național, România având cel mai ridicat ritm de creștere a venitului național în 1976 față de 1970 în comparație cu celelalte țări socialiste avute în vedere, fiind urmată de Polonia, Bulgaria.

Ritmul mediu anual de creștere a venitului național al României în perioada 1971-1976 a fost de peste două ori mai mare decât acela al R.D. Germane și Cehoslovaciei — țări cu economie dezvoltată — și de aproape 2 ori mai mare decât al U.R.S.S. și Ungariei — țări cu un nivel mediu de dezvoltare. De asemenea și în privința ritmului mediu anual de creștere a industriei în perioada 1971-1976 România are

cel mai ridicat ritm de creștere, de 2 ori mai ridicat decât în Ungaria, R.D. Germană și Cehoslovacia, ceea ce va contribui la reducerea decalajului față de aceste țări.

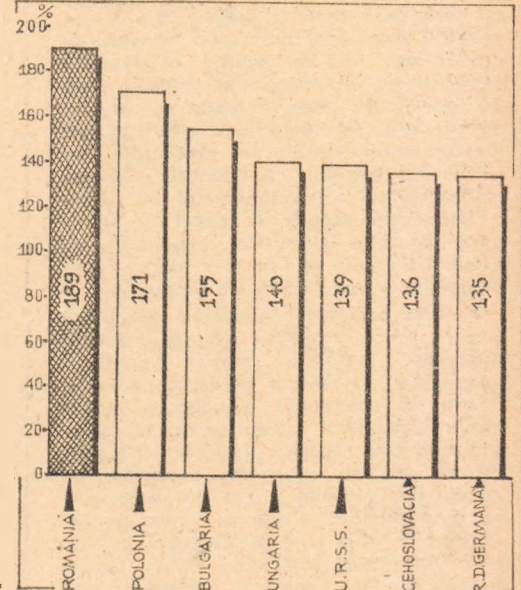
3 Ponderea industriei în formarea venitului național a țării noastre a crescut de la an la an, depășind cu mult creșterile din alte țări (cu excepția Bulgariei). Pentru a ilustra aceasta, prezentăm în tabelul nr. 4 ponderea industriei în comparație cu a agriculturii în structura venitului național a țării noastre și a altor țări socialiste în perioada 1950-1976. Din date se constată următoarele:

— industria are ponderea cea mai mare, reprezentând peste 50% în toate țările socialiste din tabel, cu excepția Ungariei care în 1976 avea ponde-

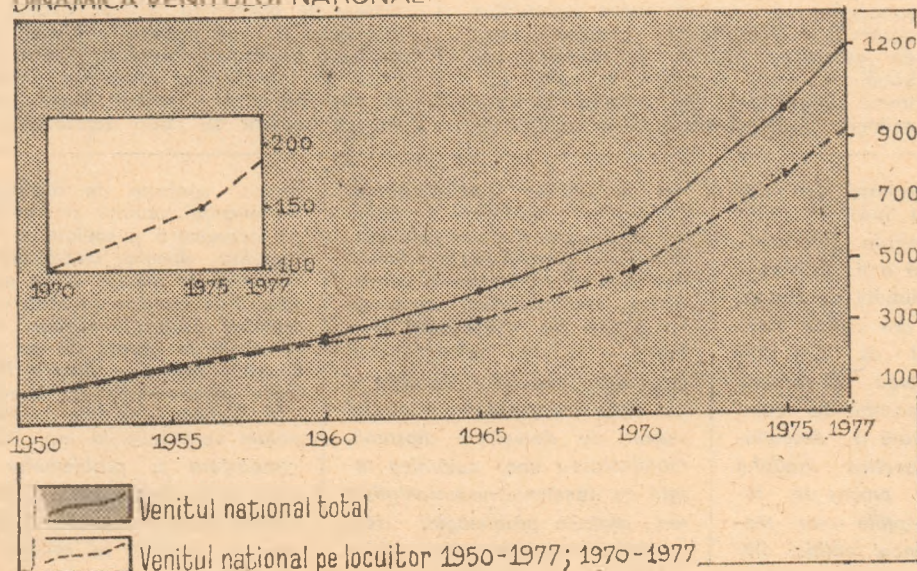
rea de 46,3%; cea mai ridicată pondere o avea Cehoslovacia de 63% și R. D. Germană de 60,3% urmând apoi România cu 56%;

— agricultura are o pondere scăzută în cele două țări în care industria avea ponderea cea mai ridicată, și anume în 1976 era de 7,2% în Cehoslovacia și de 9,6% în R. D. Germană. În schimb, în Bulgaria, U.R.S.S. și România ponderea este de 21,3% în prima și de 16,7% și 18,8% în următoarele două. condițiile naturale fiind și ele mai favorabile agriculturii decât în Cehoslovacia și R. D. Germană. Evident deci că condițiile specifice, între care și cele na-

CREȘTEREA VENITULUI NAȚIONAL ÎN ȚĂRILE SOCIALISTE ÎN PERIOADA 1970-76

DINAMICA VENITULUI NAȚIONAL

turale și cele istorice imprimă particularități în structura, nivelul și tendințele dezvoltării fiecărei țări. Pe de altă parte, ținând seama că industria contribuie în cea mai mare măsură la dezvoltarea economiei naționale și la sporirea venitului național, creșterea de la an la an a ponderii industriei în structura venitului național a țării noastre se justifică pe deplin. În același timp, efortul spre dezvoltarea industriei, nu înseamnă neglijarea agriculturii, căreia deși îi revine o pondere mai scăzută, și-a sporit producția globală agricolă de 3,4 ori în perioada 1950-1977. De asemenea, în perioada 1981-1985 ca urmare a accelerării procesului de dezvoltare intensivă și de modernizare a agriculturii, deși, potrivit unor calcule, ponderea ei în venitul național va scădea la 11,4%, producția agricolă globală va spori într-un ritm mediu anual de 4,5-5% față de cincinalul actual.

ÎN LEGĂTURĂ cu dinamica venitului național rezultă deci, din cele de mai sus, că în toată această perioadă România a realizat cel mai înalt ritm de creștere a venitului național și a producției industriale în comparație cu celelalte țări socialiste avute în vedere, fiind, în unele cazuri, chiar de 2 ori mai mare. Ritmul mediu anual de creștere a venitului național prevăzut și pentru cincinalul 1981-1985 de 6,7-7,4%, superior ritmului produsului social de 6,0-6,6%, rămâne în conti-

dr. Lucian TURDEANU

(Continuare în pag. 24)

PE PLAN FINANCIAR, nu este deloc sigur că țările cele mai industrializate din Lumea a Treia au găsit calea independenței financiare printre țările din Lumea a Treia cele mai îndatorate figurează Brazilia, Mexicul, Argentina și Coreea de Sud. În 1977 datoria externă a Braziliei și Mexicului reprezenta astfel 25% din datoria externă totală a țărilor din Lumea a Treia. Potrivit opiniei experților Băncii Mondiale, este vorba aici de un obstacol major în calea industrializării. Rațiunile acestei îndatorări cumulate sînt cunoscute: deteriorarea factorilor de schimb; mecanismul finanțării investițiilor străine (este de notat că o parte în creștere din aceste investiții este finanțată prin reinvestirea profiturilor sau se recurge la resursele pieței locale. În consecință, intrările nete de capital sînt slabe în raport cu volumul de operații de cumpărare efectuate de firmele transnaționale în străinătate. Se admite, în general, că bilanțul în dezechilibru al funcționării transnaționalelor în Lumea a Treia este negativ în raport cu finanțarea locală a investițiilor, exporturile de profit și prețurile de transfer); dependența tehnologică a aparatelor de producție.

Această excesivă contractare de datorii a avut efecte negative asupra orientării producției agricole, întrucît producții exportabile au devenit necesare pentru a finanța în continuare dezvoltarea industrială dependentă. Costul social al industrializării este excesiv: se admite în general că sporirea numărului locurilor de muncă din industrie a fost mai mică — și nu proporțională — față de aceea a producției, în țările care au cunoscut o creștere industrială susținută. Astfel, pentru Coreea de Sud, creșterea industrială este de 17% în timp ce creșterea locurilor de muncă în industrie este de 11%. În cazul Indiei, creșterea industrială între 1951-1975 a fost de 292% în timp ce aceea a utilizării forței de muncă în industrie nu a fost decît de 78%. Politicile tehnologice ale firmelor transnaționale au sporit pe ocolite „capitalul tehnic” din investiții, această formă tinzînd să comprime costurile unităților salariale cu un echipament identic celui utilizat în țările dezvoltate.

Nivelurile de salarii au rămas scăzute în comparație cu productivitatea muncii, adesea comparabilă celei din țările dezvoltate. În cazul Indiei am asistat la o scădere semnificativă a salariului real în industria prelucrătoare între 1961-1975. Famosul „efect filtru” (trickle down effect) nu și-a desfășurat potențialitățile, întrucît barierele sociale în fața progresului au fost rezistente: după 15 ani de creștere industrială rapidă, părți importante ale

Considerații privind industrializarea în unele țări mai puțin dezvoltate (II)

populației au rămas sărace, dacă nu într-o stare de mizerie, în Brazilia, Mexic și în Coreea de Sud. Rata de creștere industrială extrem de rapidă pe care a cunoscut-o un număr de țări nu a fost urmată de o difuzare a progresului la scară națională: se admite că actualmente în Brazilia și Mexic repartiția veniturilor este mai proastă decît în urmă cu 15 ani.

Pe total, nici industrializarea urmîrind substituirea importurilor, nici cea orientată spre piețele externe nu pot rezolva într-o manieră durabilă și pe ansamblu populației, problema utilizării forței de muncă și a veniturilor, adică problema socializării dezvoltării.

Experiența industrială a țărilor din Lumea a Treia relevă vanitatea concepției abstracte și sacrosante a acelor economiști care afirmă că dezvoltarea industrială necesită piețe, tehnologii și capitaluri fără să specifice problema realizării dinamismului și a stabilității piețelor, a controlului tehnologiilor sau a surselor de capital. Fără îndoială că în scopul de a determina caracteristici ale industrializării în profitul popoarelor, este imperativă o analiză concretă a condițiilor de piață, a condițiilor tehnologice și financiare ale industrializării.

În primul rînd industrializarea trebuie orientată în principal spre piețele interne. Dinamismul durabil al cererii interne este strîns legat de creșterea veniturilor majorității populației, constituită din rurali. Pornind de la acest fapt, industrializarea trebuie să contribuie la creșterea productivității agriculturii, adaptînd produsele și tehnicile în acest sens, cu condiția ca creșterea de productivitate să nu provină dintr-un control inegalitar al pămîntului sau dintr-o politică de prețuri și distribuție inadecvată. Industrializarea conduce necesarmente la transformarea structurilor agrare. Dezvoltarea piețelor este, de asemenea, legată de cererea urbană, a cărei structură actuală, puternic influențată de cererea claselor mijlocii, riscă să conducă la politici de

import și de producții locale contrare unei industrializării populare dar favorabile, în schimb, extensiunii modelului occidental de consum. În fine, dinamismul cererii interne va depinde mult de stăpînirea costurilor industrializării ale căror efecte asupra prețurilor și cererii sînt actualmente negative.

În aceste condiții se ridică însă problema tehnologiei. Problemele tehnologice ale Lumii a Treia se pun în termeni de costuri și de reproducție. Pe baza unei tehnologii importată continuu, costurile industrializării nu pot fi decît excesive. De aici decurge faptul că amploarea acțiunilor posibile de dezvoltare nu poate fi decît limitată și dacă se realizează o oarecare modernizare ea se va înfăptui pentru o parte a populației și nu pentru totalitatea sa. Dar dincolo de problema costului tehnologic este esențială problema reproducției tehnologiilor: formarea capacităților naționale de inginerie, dezvoltarea cercetării, creșterea progresivă a unei industrii de bunuri de echipament constituie elemente minimale ale unei politici tehnologice menită să contracareze persistența unor serioase neajunsuri.

Există o diferență considerabilă între sumele cheltuite de către țările din Lumea a Treia pentru a achiziționa cunoștințe, competențe și echipament și cele pe care le consacră cercetării industriale interne, industriei de echipament. Acest triumf al viziunii instrumentale a tehnologiei, care simbolizează noțiunea de „transfer de tehnologii” constituie pericolul esențial care pînă dește industrializările din Lumea a Treia, fie ele orientate chiar esențialmente spre piețele interne și controlate juridic de către stat. În aceste condiții un demers tehnologic consistent îl va constitui controlul și coordonarea achizițiilor tehnologice în străinătate și promovarea în mai mare măsură a unei formații tehnice mai largi în cadrul procesului de ansamblu de educație profesională. Acest demers este din nefericire imposibil pentru acele țări în care industrializarea este condusă și controlată de firmele transnaționale, acestea avînd o logică proprie de producție, circulație și consum tehnic.

Problema resurselor financiare pentru industrializare este, deasemenea, importantă. Ea se pune în mod diferit pentru țările care dispun de resurse naționale importante și pentru acelea care nu dispun de asemenea resurse. Pentru primul grup de țări mijlocul cel mai sigur pentru a finanța industrializarea este controlul și valorificarea resurselor naturale de care ele dispun, potrivit ritmului relevant ca necesar de către dezvoltarea in-

FIȘE

ASPECTE ALE GINDIRII
SOCIAL-ECONOMICE
ÎN ȚĂRILE
ÎN CURS DE DEZVOLTARE

IDEI ECONOMICE
CONTEMPORANE

● Volumul „Aspecte ale gîndirii social-economice din țările

în curs de dezvoltare” (coordonator dr. Sorica Sava) deschide o serie de materiale documentare ce urmează a fi publicate sub egida Institutului de Economie Socialistă din cadrul Institutului Central de Cercetări Economice. Lucrarea abordează problematica deosebit de complexă și actuală a dezvoltării, din perspectiva modului în care acest proces se reflectă în concepțiile unor teoreticieni și oameni politici dintr-un spațiu geografic determi-

nat — Africa sud-sahariană. Ce anume considerații au indrituit orientarea studiilor spre gînditorii din această parte a lumii? Așa cum se subliniază în volum, Africa sud-sahariană cunoaște un proces de restructurări profunde — în plan politic, social, economic, cultural. Apariția a noi state independente, nivelul scăzut de dezvoltare moștenit, manifestarea unor puternice relații de dominare neocolonialiste etc., atribuie problemelor dezvoltării economico-sociale o însemnătate cardinală. În acest

cadru, sporește de asemenea, importanța teoriilor și doctrinele economice și sociale, a concepțiilor despre dezvoltare — deosebit de diverse și de nuanțate. Prin analiza pe care o întreprind asupra lucrărilor unor gînditori de seamă de pe continentul african — Kwane Nkrumah, Leopold Sedar Senghor, J.M. Sinkam — studiile reunite în volum contribuie la mai buna cunoaștere a problemelor cu care se confruntă statele din această zonă a lumii, a modului în care acestea se reflectă pe plan teoretic.

ternă și nu în funcție de ritmul necontrolat al cererii mondiale. Industrializarea Lumii a Treia necesită sfârșitul jefuirii Lumii a Treia. Pentru cel de al doilea grup de țări, acestea vor trebui să conteze pe o politică agrară dinamică și pe ajutorul public internațional și în mod particular al celui din Lumea a Treia; dar nu trebuie exagerată necesitatea acestui ajutor extern atâta timp cât procesul de industrializare bine condus generează resursele necesare pentru continuarea sa în condiții raționale ale opțiunilor sectoriale și de tehnică.

Enunțul sumar al acestor caracteristici ale unei industrializări populare și autonome indică tot ceea ce separă această industrializare de cea bazată pe o diviziune internațională inegală a muncii. Luptele actuale pentru controlul acumulării de capital în diferite ramuri ale economiei mondiale (control al diferitelor filiere și tehnologii a ramurilor) nu exclud posibilitatea creșterii industriale în Lumea a Treia, dar o creștere condusă de firme transnaționale în căutarea unor costuri scăzute de producție sau de piețe protejate de burghezia locală; se poate să apară astfel chiar o nouă diviziune internațională a muncii industriale, controlată — direct sau indirect — de către firmele transnaționale. Dar aceste creșteri industriale nu permit o dezvoltare socială reală. În plus, ele nu sînt posibile decît pentru un număr mic de țări: ansamblul de piețe al țărilor industriale poate părea insuficient dacă se compară cu cererea care va fi necesară pentru a determina o creștere substanțială a locurilor de muncă și a venitului în țările din Lumea a Treia. Mai mult, această generalizare a modelului Coreei de Sud va conduce la o concurență prin prețuri și deci prin salarii social intolerabile, în detrimentul tuturor muncitorilor din Lumea a Treia.

În acest caz pericolul unei alianțe industriale care nu exclude conflicte între firmele transnaționale, burgheziile și elitele locale industrialiste este real, acestea avînd un rol necesarmente subordonat.

În consecință vom asista la o transformare a geografiei industriale a lumii, dar nu la o dezvoltare industrială a Lumii a Treia. Modernizările industriale, care vor avea loc exclusiv în esență largi grupuri, ale populației, în mediul rural, ca și de la orașe, de la accesul la bunăstare. Regularizarea politică și socială impusă ca necesară de către această excludere, va face apel la autoritarism cum este deja cazul unor țări cu o puternică creștere industrială.

Industrializarea populară și autonomă,

care nu este în serviciul relațiilor economice externe, ci le așează pe acestea în serviciul său, necesită în fiecare țară, conjuncturi politice particulare. Un rol politic mai activ al țăranimii sărace, fără pămînt și adesea fără posibilitatea de a munci, este necesar pentru ca industrializarea să fie pusă în serviciul agriculturii, economice și spațiale. O afirmare politică mai puternică a păturilor populare urbane este necesară pentru ca industrializarea să nu fie confiscată de către clasele medii, întreținute de stat și deasupra popoarelor. În definitiv în raporturile între stat și societatea civilă populară se hotărăște viitorul industrializării Lumii a Treia, întregînd aici și dimensiunea internațională a acestei industrializării. În acest cadru trebuie examinată cu multă precauție teza potrivit căreia industrializarea publică sau privată a Lumii a Treia produce necesarmente forțele capabile să asigure transformarea și orientarea sa în profitul popoarelor. Această concepție liniară a dezvoltării istorice este contrazisă de fapte. În multe cazuri dezvoltare industrială, ținînd seama de contradicțiile și dificultățile pe care le-a generat, a condus la o creștere a autoritarismului politic pentru a asigura docilitatea muncitorilor.

prof. A. BENACHENHOU

3) Vezi în această problemă studiul bine documentat al lui Folker Fröbel, Jürgen Heinrichs, Otto Kreye. The new international division of labour Structural unemployment in industrialized countries and industrialization in developing countries. Reinbek bei Hamburg, Septembrie 1977.

4) Expertii Băncii Mondiale recunosc explicit că alternativa reală a creșterii industriale îndreptată spre exporturi o constituie transformarea structurilor agrare.

5) Este simbul rațional al teoriei tehnologiilor intermediare care insistă mult asupra costului de capital al unui loc de muncă creat, dar neglijează esențialul — reproducerea tehnologiilor. În același timp, această teorie presupune ca naturală raritatea capitalului în țările Lumii a Treia, în timp ce această raritate este un fapt istoric, așa cum o demonstrează experiența recentă a țărilor din O.P.E.C. Trebuie remarcată aici diferența esențială care există între teoria autonomiei tehnologice și teoria tehnologiilor intermediare.

6) Dar ea nu este singura. Este frapant faptul că ONU și axează în principal efortul său de reflexie în ce privește industrializarea Lumii a Treia asupra reunirii capacităților financiare capabile să permită industrializarea, în timp ce istoria demonstrează că asigurarea unui factor financiar constituie o condiție necesară dar nu suficientă pentru dezvoltarea industrială.

Consfătuire științifică

În ziua de 25.IV.1980 a avut loc la Craiova analiza activității Centrului de cercetări economice Craiova (Facultatea de Științe economice a Universității din acest oraș). La analiză au luat parte Biroul executiv al Consiliului științific al Institutului Central de Cercetări Economice, directorii tuturor institutelor și centrelor de cercetări economice teritoriale din București, Cluj-Napoca, Iași, Timișoara, reprezentanți ai Ministerului Educației și Învățămîntului și ai „Revistei economice”, precum și cadre de conducere din organele de partid și de stat locale, din Universitatea Craiova, ca și specialiști din întreprinderi.

În prima parte a dezbaterii s-a analizat pe larg, în spirit critic și autocritic, principalele realizări obținute de Centrul teritorial de cercetări economice Craiova în perioada anilor 1977-1979 și s-a stabilit un complex de măsuri privind perfecționarea activității de cercetare, pentru a contribui, într-o măsură sporită, la soluționarea problemelor economice concrete din județul Dolj, și cele limitrofe, pentru creșterea eficienței activității de cercetare economică. În mod deosebit s-au analizat sarcinile ce revin cercetării economice în lumina documentelor Congresului al XII-lea al P.C.R., a indicațiilor și orientărilor date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Totodată, a fost dezbătut proiectul planului de cercetare economică pentru perioada 1981-1985.

În partea a doua a dezbaterii a avut loc un schimb de experiență între institutele și centrele teritoriale de cercetări economice cu privire la amplificarea modalităților de integrare a activității de cercetare cu practica economică din diverse domenii de activitate (planificare, finanțe, investiții, dezvoltare teritorială, industrială, agricolă, comerț, servicii și creșterea nivelului de trai, creșterea eficienței relațiilor economice externe ale României etc.).

Participanții la dezbateri au exprimat angajamentul lor ferm pentru înfăptuirea la un nivel calitativ ridicat a sarcinilor actuale și de perspectivă puse de conducerea partidului, de secretarul său general, în fața frontului de cercetare economică din țara noastră.

Analiza valorii în construcții

● La Iași s-au desfășurat, în zilele de 23-24 aprilie, lucrările simpozionului „Aspecte ale utilizării analizei valorii în proiectarea și execuția construcțiilor”. La această manifestare — organizată de Școala interjudețeană de partid Iași, care a inițiat în țara noastră pregătirea specialiștilor din construcții pentru aplicarea analizei valorii și elaborarea unei metodologii specifice — au participat numeroase cadre din institute de proiectare și unități de execuție, din cercetarea

de profil, din învățămîntul tehnic superior și de la Academia „Ștefan Gheorghiu”. Au fost prezentate 31 de referate, vizînd conceptul, elementele de principiu ale metodei, posibilități, necesități și restricții ale aplicării ei în acest domeniu, ca și rezolvări concrete ale unor elemente de construcții și instalații.

○ aberație : armele chimice

● Institutul de studii pentru problemele păcii, S.I.P.R.I., a publicat recent un nou volum — CHEMICAL WEAPONS : DES-

TUCTIONS AND CONVERSION” (Armele chimice : distrugere și conversie) — consacrat efectelor politice, economice, sociale și ecologice ale proliferării armelor chimice. Studiile înmănunchate în lucrare — pîrtind semănături de prestigiu — abordează o arie tematică largă : posibilități și alternative în distrugerea sau conversiunea agenților chimici ; aspecte toxicologice și biomedicale ale războiului chimic ; efectele de lungă durată ale unor substanțe încorporate în armele chimice asupra sănătății umane etc. O atenție deosebită se acordă în volum

FIȘE

căilor și posibilităților de reducere a pericolului pe care le prezintă armele chimice pentru securitatea popoarelor însăși, problemei înlăturării armelor chimice. Este, totodată, subliniat rolul deosebit al factorului politic în acest proces, efectele benefice asupra tuturor statelor lumii pe care le-ar avea stabilirea unui cadru politic internațional favorabil destinderii și păcii.

Modelarea acțiunii unor factori calitativi

(Urmare din pag. 16)

major — lichidarea unor decalaje față de statele dezvoltate din punct de vedere economic. Tocmai de aceea evoluția de un înalt dinamism, această constantă — după cum am văzut anterior, a politicii economice a partidului, îndeosebi după Congresul al IX-lea — este prezentă și în viitor, fiind văzută ca singura cale pentru înscrierea țării pe noi trepte de progres și civilizație.

Remarcăm, deopotrivă, accentul pus de partid pe laturile calitative ale dezvoltării. Climatul unei noi calități în economie este favorizat de existența și funcționarea unui mecanism economico-financiar perfectat, mai mobil și elastic în toate articulațiile sale de bază, care creează cadrul organizatoric, legislativ și larg democratic necesar exercitării autogestiei muncitorești, sporirii rolului pirghiilor economice și extraeconomice.

Tabelul nr. 2

Denumirea simbolurilor și relațiilor de calcul ale indicatorilor economici incluși în schema sistemului economic de producție industrială

Nr. crt.	Indicatori	Simbol	Relații de calcul
	Indicatori cantitativi (extensivi) ai resurselor :		
1	— numărul personalului muncitor	T	
	— valoarea fondurilor fixe	F	
2	Indicatori cantitativi (extensivi) de rezultate :		
	— volumul producției industriale	Q	
	Indicatori calitativi (intensivi) derivați :		
	1. ai randamentului resurselor		
	— productivitatea muncii	W	$w = Q/T$
	— producția la 1 000 lei fonduri fixe	q	$q = Q/F$
3	2. ai combinării resurselor		
	— înzestrarea tehnică a muncii	f	$f = F/T$
	— numărul personalului muncitor ce revine la 1 000 000 lei fonduri fixe	t	$t = T/F$

Relațiile ce se stabilesc între indicatori pot fi considerate relații dintre indicatorii factoriali ai volumului producției : $Q = W \cdot T$, $q = F \cdot T$ și $Q = q \cdot F = w \cdot t \cdot F$

Dintre aspectele prin care noua calitate capătă substanță în viața economică să reținem :

— îmbinarea ritmurilor ridicate cu reorientările structurale : astfel dacă producția globală industrială se prevede să crească cu un ritm mediu anual de 8—9%, la producția netă valoarea creșterii este de 9—10%; valorile ridicate ale ritmurilor se concretizează în sporuri absolute din ce în ce mai mari : în 1976, 1% din sporul producției față de 1975 reprezenta mai puțin de 6 miliarde lei, în 1978 depășind 8 miliard lei, iar în 1981 urmînd să ajungă la 10 miliarde ;

— creșterile accelerate care sînt prevăzute pentru ramurile propulsoare de progres tehnic, creșteri mai mari de 1,5 ori — 2,95 ori față de nivelul mediu (aceste ramuri urmînd să dețină la sfîrșitul cincinalului 90% din producție) ;

— orientarea spre ramurile și produsele cu consum energetic mai scăzut și o valorificare superioară a materiilor prime și materialelor ;

— alte materializări ale noii calități în industrie : modernizarea și înnoirea sortimentală a producției, ridicarea nivelului tehnic și calitativ al producției, atingerea unor parametri tehnici, funcionali și estetici similari cu cei ai produselor din țările dezvoltate, reducerea cheltuielilor materiale de producție, sporirea eficienței întregii activități economice.

Este necesar de subliniat accentul pe care partidul nostru îl pune pe sporirea contribuției cercetării științifice în procesul dezvoltării economico-sociale a țării. Prevederile din documentele de partid sînt bazate pe luarea în considerare a folosirii în producție a celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, pe transformarea științei și tehnologiei într-un factor de bază al dezvoltării vieții economico-sociale.

Ca efect al progresului economic, al eforturilor depuse pentru susținuta creștere economică, „culesul roadelor“ acestui efort se va concretiza în permanenta sporire a nivelului de trai. Încă din acest an se va încheia cea de a doua etapă de majorare a retribuțiilor, pensiilor și alocațiilor pentru copii. În cincinalul viitor retribuția reală va spori (16—18%), de asemenea și cheltuielile social-culturale de la buget (circa 13 000 lei/familie la finele cincinalului), va spori fondul de marfă, volumul prestațiilor de servicii, se vor îmbunătăți condițiile de locuit și de asistență sanitară, se vor dezvolta învățămîntul și cultura, va crește deci calitatea vieții, ca expresie directă a rezultatelor muncii noastre.

Îmbinarea elementelor calitative cu înaltul dinamism constituie piatra unghiulară a politicii partidului în viitoarea etapă, politică promovată cu realism, cetezanță și consecvență, creșterea economică cît mai științific, judicios concepută, fiind singura bază reală pentru asigurarea ridicării țării, a poporului, pe noi trepte de progres, civilizație și bunăstare.

Dinamica veniturii naționale

(Urmare din pag. 21)

nuare, ridicat contribuind la trecerea României în rîndul țărilor cu nivel mediu de dezvoltare economică, așa cum

se arată în proiectele de documente ale Congresului al XII-lea al P.C.R.

4 În legătură cu utilizarea finală a venitului național trebuie să menționăm importanța ce se acordă în țara

Tabelul nr. 4

Structura venitului național pe principalele 2 ramuri ale economiei naționale în țări socialiste

	Industria 0%					Agricultură 0%				
	1950	1960	1965	1970	1976	1950	1960	1965	1970	1976
România	44,0	42,1	48,9	58,0	55,9	28,0	34,9	29,3	18,9	18,8
Polonia	37,1	46,9	51,1	54,6	51,8	40,1	25,8	22,5	17,3	15,8
Bulgaria	23,0 *	45,6	45,0	49,1	50,6	58,0 *	32,2	33,4	22,6	21,3
Ungaria	44,0	36,6	42,1	43,2	46,3	37,3	30,8	24,2	17,7	13,4
U.R.S.S.	50,2 **	52,3	51,7	51,1	52,6	24,1 **	20,7	22,7	22,0	16,7
Cehoslovacia	61,7	63,4	66,4	62,1	68,0	20,4	15,2	12,5	10,5	7,2
R. D.										
Germană	55,9	53,0	55,5	57,5	60,3	12,3	18,0	15,6	12,9	9,6

Sursa : — Datele din col. 1, 2, 6 și 7 sînt prezentate după Tabelul nr. 33 din lucrarea : „Venitul național“, — Constantin Bărbăciaru, Scrisul românesc 1978.

— Datele din col. 3, 4, 5, 8, 9, 10 sînt luate din Anuarul statistic al R.S.R. 1978 p. 587.

*) anul 1948 în loc de 1950.

**) anul 1958 în loc de 1950.

noastră asigurării unui raport optim între cele 2 fonduri ce se constituie din venitul național : fondul de consum și fondul național de dezvoltare, alocîndu-se acestuia din urmă, în ultima perioadă, o cotă de circa o treime din venitul național, iar în cincinalul următor o cotă de 30%.

Dinamica venitului național și mărirea ratei acumulării sînt condiții hotărîtoare ale creșterii accentuate a avuției naționale.

Astfel, datorită creșterii accentuate a venitului național și ratei înalte a acumulării, avuția națională a țării noastre a crescut în perioada 1976—1978 într-un ritm mediu anual de 10,4%, iar valoarea fondurilor fixe puse în funcțiune în acești 3 ani reprezintă 30,3% din valoarea totală a celor existente în unitățile productive la sfîrșitul anului 1978. Aceasta denotă reinnoirea rapidă și modernizarea fondurilor fixe la noi, constituind astfel baza dezvoltării, în continuare, în ritmuri înalte a economiei românești, și, pe această cale, creșterea continuă a nivelului de trai material și spiritual al poporului.

14

CREȘTEREA NIVELULUI DE TRAI — SCOP SUPREM AL POLITICII PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

Continuăm publicarea consultațiilor pentru candidații la examenul de admitere în învățămîntul economic superior, elaborate pe baza Programei Ministerului Educației și Învățămîntului, de către cadrele catedrei de Economie politică de la Academia de Studii Economice din București, sub conducerea prof. univ. dr. N. N. Constantinescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România.

ÎN SOCIALISM, existența proprietății obștești asupra mijloacelor de producție, excluzînd exploatarea omului de către om și presupunînd participarea tuturor celor ce muncesc la viața socială, face ca întreaga dezvoltare a producției materiale să fie subordonată, în mod obiectiv, țelului suprem al societății socialiste — ridicarea continuă a bunăstării celor ce muncesc, crearea unei noi calități a vieții

„Orînduirea noastră, politica partidului de construcție socialistă — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — nu cunosc țel mai înalt decît bunăstarea și fericirea poporului, că tot ceea ce realizăm în România este destinat omului, creșterii nivelului general de civilizație al întregii noastre națiuni socialiste”¹.

Dezvoltarea economică — temelia ridicării bunăstării oamenilor muncii

EXISTENȚA societății omenești presupune în mod necesar consumul, și, ca urmare, producția neîntreruptă a bunurilor materiale. Ca faze ale reproducerii sociale producția, repartiția, schimbul și consumul, sînt indisolubil legate între ele, influențîndu-se reciproc. În cadrul acestor interdependențe corelația producție-consum, joacă un rol primordial. Referindu-se la legătura dintre aceste faze ale reproducerii K. Marx, sublinia că **„fără producție nu există consum, dar nici fără consum nu există producție deoarece în acest caz producția ar fi lipsită de scop.**

Întrucît producția bunurilor materiale are loc în cadrul unor relații sociale istorice determinate, la baza cărora stă o formă sau alta de proprietate asupra mijloacelor de producție, legătura dintre producție și consum se realizează diferit de la o orînduire socială la alta

În orînduirea capitalistă, de pildă, unde producătorii bunurilor materiale nu sînt proprietari ai mijloacelor de producție, scopul nemijlocit al producției este obținerea de cît mai multă plusvaloare de către capitaliști prin exploatarea oamenilor muncii. Ca urmare a intereselor diametral opuse dintre proprietari și producători, între producție și consum există o contradicție antagonică.

În socialism, unde producătorii de bunuri materiale și spirituale sînt în același timp și proprietarii mijloacelor de producție și beneficiarii rezultatelor producției, însușirea produselor muncii corespunde caracterului social al producției, iar scopul nemijlocit al întregii activități economico-sociale este ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual al tuturor oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual se poate înfăptui însă numai prin creșterea susținută a forțelor de producție, a venitului național, prin dezvoltarea rapidă a producției industriale și agricole, prin sporirea eficienței întregii activități economice. Alocarea unei părți importante din venitul național pentru fondul de dezvoltare economico-socială concomitent cu utilizarea lui eficientă asigură realizarea unui ritm susținut al reproducerii socialiste largite, creșterea fondului de consum.

Totodată, unirea eforturilor tuturor oamenilor muncii, în calitatea lor de producători și proprietari ai mijloacelor de producție, pentru creșterea productivității muncii, gospodărirea cu înalt simț de răspundere a materiilor prime, materialelor și energiei, îndeplinirea integrală a indicatorilor de plan și, în mod deosebit, a producției nete și a producției fizice, asigură sporirea contribuției factorilor calitativi la creșterea venitului național pe locuitor, și, pe această bază, ridicarea continuă a nivelului de trai și îmbunătățirea calității vieții materiale și spirituale a întregului popor.

Prin nivel de trai înțelegem gradul de satisfacere a nevoilor

¹ Nicolae Ceaușescu — „Raport la cel de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român, București, Ed. politică, 1979, p. 18.

² Masa de bunuri materiale și servicii care pot fi obținute pe baza retribuției nominale în funcție de nivelul preșurilor și tarifelor.

³ Totalitatea bunurilor materiale și serviciilor pe care populația le obține pe baza veniturilor provenite după muncă și a fondurilor sociale de consum.

materiale și spirituale ale populației unei țări, ale unor clase sociale sau persoane în condițiile date ale dezvoltării forțelor de producție, ale producției sociale. Bunăstarea se referă atît la laturile cantitative ale consumului populației, cît și la laturile calitative ale vieții materiale și spirituale ale acesteia, la ansamblul condițiilor economice și social-politice care asigură afirmarea și înflorirea personalității umane.

Pentru caracterizarea nivelului de trai se folosește un sistem de indicatori, printre cei mai importanți fiind următorii:

1) **Indicatorii veniturilor nominale ale oamenilor muncii:** retribuția nominală netă; veniturile nominale totale ale țărânimii provenite din munca în cooperativele agricole de producție și din gospodăria personală, pe o persoană activă; veniturile provenite din fondul de participare a oamenilor muncii la beneficii; premii acordate în cursul anului.

2) **Indicatorii veniturilor reale ale populației:** retribuția reală*; veniturile reale ale țărânimii provenite din munca în C.A.P. și gospodăriile populației, pe o persoană activă; retribuția socială de care beneficiază oamenii muncii din fondurile destinate pentru învățămînt, ocrotirea sănătății, pensii, alocații de stat pentru copii, ajutoare familiale, indemnizații pentru incapacitate de muncă, fonduri pentru întreținerea creșelor, grădinițelor, căminelor de nefamiliști, cantinei, restaurant, precum și pentru alte nevoi cu caracter social-cultural; veniturile provenite din fondurile destinate acoperirii cheltuielilor pentru acțiunile și investițiile social-cuprinse în bugetul de venituri și cheltuieli ale fiecărei întreprinderi; veniturile reale totale ale populației**.

3) **Indicatorii nivelului consumului de bunuri materiale și servicii pe locuitor:** consumul mediu al unor produse alimentare și nealimentare pe locuitor; numărul de elevi și studenți la 10 000 de locuitori; suprafața comercială ce revine la 1 000 de locuitori; numărul locuitorilor ce revin la un medic; suprafața locuibilă pe o familie etc.

4) **Indicatorii rezultatelor consumului de bunuri și servicii:** durata medie a vieții; accesibilitatea populației la asistență medicală; starea de sănătate a populației; nivelul de instruire generală a populației prin diferite forme de învățămînt etc.

5) **Indicatorii privind condițiile de muncă, de odihnă și dezvoltare multifilară a membrilor societății:** gradul de ocupare într-o activitate economico-socială utilă; condițiile de odihnă și recreere a oamenilor muncii etc.

6) **Indicatorii stării generale a mediului natural:** gradul de puritate a aerului, solului și apei.

Nivelul de trai este o categorie economică, cu un conținut istoric și de clasă. Caracterizarea lui presupune luarea în considerație a gradului de dezvoltare a forțelor de producție și a caracterului relațiilor de producție existente în societate. Gradul de satisfacere a nevoilor membrilor societății este determinat de mărimea și structura avuției naționale, de dinamica și nivelul produsului social și venitului național pe locuitor, de creșterea productivității muncii sociale, de calitatea și diversitatea bunurilor de consum create și a serviciilor prestate etc.

Realizările obținute de poporul nostru în anii construcției socialiste demonstrează legătura indisolubilă între creșterea economică și ridicarea nivelului de trai al populației, faptul că pe măsura dezvoltării puternice a forțelor de producție, a avuției naționale, societatea noastră asigură creșterea sistematică a bunăstării generale a poporului — țelul suprem al politicii partidului, al orînduirii socialiste.

Fondul de consum individual și fondul de consum social

CA URMARE a distribuiri și redistribuirii venitului național se formează veniturile statului, unităților socialiste și oamenilor muncii care sînt folosite pentru consum și acumulare. De aceea, potrivit destinației lor, veniturile finale se grupează în două mari categorii: **fondul de consum și fondul de acumulare** (dezvoltare). Fondul de consum reprezintă partea din venitul

național destinată asigurării veniturilor individuale realizate de membrii societății pe baza muncii prestate precum și pentru acoperirea cheltuielilor pe care le face societatea în vederea satisfacerii nevoilor întregii populații. În raport cu modul de satisfacere a necesităților membrilor societății, consumul neproductiv se împarte în **consum individual și consum social**. Cel individual se referă la utilizarea de către populație a bunurilor alimentare, nealimentare și a serviciilor, iar cel social la satisfacerea unor necesități generale ale membrilor societății. Sursa consumului neproductiv o constituie fondul de consum cu cele două componente ale sale **fondul de consum individual și fondul de consum social**.

Fondul de consum individual se repartizează oamenilor muncii direct, sub forma retribuțiilor și a veniturilor membrilor cooperatori în conformitate cu cantitatea, calitatea și importanța socială a muncii prestate, participării la beneficii, în raport cu contribuția fiecăruia la dezvoltarea întreprinderii, cu activitatea depusă și cu vechimea în unitatea respectivă.

Fondul de consum social revine membrilor societății sub forma retribuției sociale de care beneficiază oamenii muncii din fondurile de la bugetul de stat și sub forma fondurilor sociale proprii constituite și folosite la nivelul unităților economice; fondului pentru construcții de locuințe și alte investiții cu caracter social și fondului pentru acțiuni sociale. Acestea reprezintă drepturi și avantaje sociale acordate direct de către întreprinderi personalului muncitor, în raport cu contribuția adusă și vechimea în unitatea economică în care își desfășoară activitatea.

Căile concrete prin care se realizează în etapa actuală creșterea sistematică a bunăstării generale a întregului popor sînt: creșterea veniturilor din muncă ale populației; creșterea veniturilor populației din fondurile sociale de consum; îmbunătățirea consumului de bunuri și servicii ale populației; dezvoltarea învățămîntului, culturii și ocrotirii sănătății; îmbunătățirea activității în domeniul edilitar și al construcției de locuințe etc.

Măsurile luate de Plenara C.C. al P.C.R. din 22—23 martie 1978 cu privire la perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare prevăd ca fondul de retribuție la nivelul fiecărei unități economice să se coreleze cu realizarea producției nete planificate. În felul acesta se realizează o legătură directă între aportul fiecărui om al muncii la sporirea valorii nou create și partea pe care o primește sub forma retribuției nominale. Pe fondul creșterii mai puternice a veniturilor directe provenite din muncă se urmărește aplicarea fermă în viață a echității socialiste prin menținerea raportului de la 1 la 5,5 între retribuția minimă și cea maximă.

Creșterea bunăstării întregului popor

DEZVOLTAREA susținută a forțelor de producție, creșterea continuă a avuției naționale și a venitului național, modernizarea structurii de ramură și teritoriale a economiei naționale au determinat, într-o perioadă scurtă, ridicarea pe o treaptă superioară a nivelului de civilizație materială și spirituală a întregului nostru popor. Aplicarea prevederilor Programului de creștere a nivelului de trai pentru acest cincinal va avea ca rezultat sporirea retribuției medii nete la 2.267 lei lunar în anul 1980 față de 1.595 lei în anul 1975 și de 337 lei în anul 1950.

De asemenea, în cursul cincinalului 1976—1980 s-au adus îmbunătățiri în ierarhizarea retribuțiilor pe ramură și stabilirea coeficienților de încadrare a acestora, a fost desființat impozitul pe retribuțiile individuale ale personalului muncitor, acesta fiind suportat în întregime de către unitățile socialiste. Încheierea celei de a doua etape de majorare generală a retribuțiilor din acest cincinal va avea ca rezultat în anul 1980 creșterea retribuției reale cu 30—32 la sută față de 1975. Creșterea veniturilor țărănimii cooperatiste și ale țărănilor cu gospodării individuale constituie o altă direcție de ridicare a nivelului de trai al populației. Veniturile nete ale țărănilor obținute din munca în C.A.P. și gospodăriile personale, pe o persoană activă, cresc în actualul cincinal de la 990 lei lunar în 1975 la 1.380 lei în 1980. În același timp, veniturile reale ale țărănilor obținute din munca în C.A.P. și gospodăriile personale, pe o persoană activă, sporesc pe întregul cincinal cu 30 la sută, față de 20—25 la sută cît era prevăzut inițial în plan.

În cadrul măsurilor de creștere mai accentuată a nivelului de trai un loc important îl ocupă majorarea pensiilor și a alocației de stat pentru copii. Astfel, în anul 1980, față de 1975 pensiile de asigurări sociale de stat au crescut în medie cu peste 23 la sută, sporuri cu mult mai mari, de 30—40 la sută, realizîndu-se la pensiile mici. De asemenea au sporit cu peste 20 la sută pensiile țărănilor cooperatori și s-a instituit sistemul de pensionare pentru țărani din zonele necooperativizate. Alocația de stat pentru copii s-a majorat în acest cincinal cu peste 30 la sută, acordîndu-se în prezent la 4,6 milioane copii. Veniturile totale obținute de populație din fondurile sociale de consum cresc, în acest cincinal, cu 44 la sută, ajungînd pe o familie la 12.000 lei, față de 8.780 lei în 1975.

Corespunzător veniturilor sporite ale populației crește desfacerea de mărfuri prin comerțul socialist cu 52 la sută în 1980,

față de 1975, asigurîndu-se o bună aprovizionare cu mărfuri alimentare și industriale. Concomitent, volumul prestațiilor de servicii sporește în acest cincinal cu circa 63%, satisfăcîndu-se mai bine necesitățile populației în acest domeniu.

Un loc principal în cadrul acțiunii de ridicare a bunăstării populației îl ocupă construcțiile de locuințe. În prezent, peste 15 milioane de cetățeni de la orașe și sate locuiesc în case construite în ultimii 30 de ani.

Prin crearea de noi spitale, policlinici și dispensare, concomitent cu dezvoltarea și cu modernizarea celor existente țara noastră se numără printre țările avansate în ceea ce privește asistența medicală. În prezent, numărul de locuitori la un medic este de circa 600, față de 1.047 în 1950.

Preocuparea constantă a P.C.R., pentru dezvoltarea învățămîntului, științei și culturii, generalizarea primei etape de liceu și extinderea învățămîntului liceal de specialitate, a celui superior, concomitent cu legarea tot mai strînsă a cunoștințelor predate de nevoile reale ale societății noastre, cu ridicarea continuă a nivelului general de cunoaștere și cultură ale poporului creează condițiile obiective ale formării omului nou, multilateral dezvoltat, care să participe activ și conștient la opera de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate în România.

Începînd cu 1 ianuarie 1978 s-a trecut la reducerea treptată a săptămîinii de lucru, urmînd ca pînă la sfîrșitul anului 1980 întregul personal muncitor să beneficieze de săptămîna redusă de lucru de 46 ore. Reducerea duratei săptămîinii de lucru depinde de rezultatele obținute în producție și impune realizarea unei productivități superioare a muncii, îndeplinirea planului la indicatorii producția netă și fizică în cantitatea, sortimentul și calitatea cerută de nevoia socială, precum și încadrarea în limitele fondului total de timp de muncă ca normativ de eficiență.

În conformitate cu Programul-directivă de creștere a nivelului de trai în perioada 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții, adoptat de Congresul al XII-lea al partidului, poporul nostru se va bucura de un standard de viață tot mai ridicat. În cincinalul viitor, se vor majora veniturile tuturor categoriilor populației, urmărindu-se realizarea unei corelații mai echilibrate între cîștigurile oamenilor muncii de la orașe și sate. Astfel, veniturile totale ale populației vor spori cu 23—25 la sută, retribuția medie reală cu 16—18 la sută; veniturile reale ale țărănimii cu 20—25 la sută, pensiile nominale de asigurări sociale de stat cu 23 la sută, alocația de stat pentru copii cu 27 la sută etc.

Cheptuilele finanțate din bugetul de stat, precum și din veniturile întreprinderilor, organizațiilor cooperatiste și obștești, pentru dezvoltarea învățămîntului, ocrotirii sănătății, asistenței sociale, culturii și sportului vor crește cu circa 37 la sută în 1985, ajungînd să reprezinte 14.200 lei pe o familie.

Volumul desfacerilor de mărfuri cu amănuntul prin comerțul socialist va fi în anul 1985 cu 30—35 la sută mai mare decît în 1980. Se va urmări satisfacerea necesităților de consum științific fundamentate, punîndu-se accentul, în principal, pe ridicarea calității și diversificarea sortimentală a mărfurilor destinate aprovizionării populației. În același timp, volumul prestațiilor de servicii va spori cu peste 54 la sută, o creștere mai rapidă cunoscînd serviciile pentru reparații, turism, agrement, precum și cele care ușurează munca în gospodărie.

În cincinalul viitor se vor construi 1.100.000 apartamente din fondurile de investiții ale statului; ca urmare, în anul 1985 suprafața medie locuibilă pe un locuitor va ajunge în mediul urban la 10,6 m.p. Totodată se va continua procesul de sistematizare teritorială și de ridicare a gradului de urbanizare a țării transformîndu-se în centre urbane încă 140 de localități rurale.

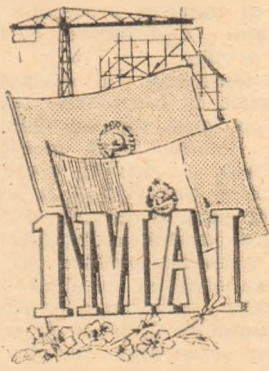
În viitorii cinci ani, se va trece la realizarea etapei a doua a programului de reducere a săptămîinii de lucru, astfel încît pînă în anul 1985 să se generalizeze săptămîna de lucru de 44 ore.

Înfăptuirea tuturor acestor obiective va determina ridicarea pe o treaptă superioară a bunăstării poporului și realizarea unei noi calități a vieții, dezvoltarea generală a civilizației materiale și spirituale a societății noastre socialiste, afirmarea mai puternică a umanismului revoluționar, în centrul căruia se află demnitatea, libertatea și fericirea omului.

lector univ. C. GOGONEAȚĂ
lector univ. C. POPESCU

INTREBĂRI

1. Ce se înțelege prin nivel de trai și care sînt principalii indicatori de exprimare a acestuia?
2. Ce reprezintă fondul de consum și care sînt formele prin care acesta revine oamenilor muncii?
3. Arătați principalele căi de ridicare a nivelului de trai și realizările obținute în țara noastră.
4. Care sînt obiectivele de creștere a nivelului de trai în perioadă 1981—1985 și de ridicare continuă a calității vieții adoptate de Congresul al XII-lea al P.C.R.?

DESTINDEREA ȘI PACEA — NECESITĂȚI STRINGENTE ALE CONTEMPORANEITĂȚII

CONCEPTUL politic de destindere a încetat de mult să țină de domeniul teoriei abstracte. El s-a impus, din ce în ce mai mult și cu vigoare crescândă, în viața internațională contemporană, situându-se ferm alături de celelalte concepte politico-juridice majore legate de problemele vitale ale păcii, securității și independenței popoarelor. Destinderea a devenit în prezent o problemă practică pentru numeroase formațiuni politice, variate categorii sociale, organizații neguvernamentale sau grupări confesionale, practic pentru cercurile largi ale opiniei publice din întreaga lume.

Evident, conceptul de destindere nu a apărut într-un vacuum de timp, spațiu sau circumstanțe. El este o categorie istorică ce își are sorginea în circumstanțe și realități politice internaționale specifice perioadei postbelice, iar dezvoltarea sa a avut loc în strînsă concordanță cu evoluția relațiilor internaționale în ansamblul lor. Ca atare, în evaluarea diferitelor aspecte ale conceptului politic de destindere și a implicațiilor acestuia în viața internațională, Partidul Comunist Român pornește de la o viziune dialectică, sistemică și logică, ce permite proiectarea conceptului avut în vedere pe fundalul general al evoluției actuale și de perspectivă a societății internaționale și în același timp elaborarea strategiei politice și tacticilor diplomatice menite să extindă și să consolideze cursul destinderii în lume.

Înglobarea de către partidul nostru a fenomenului socio-politic al destinderii internaționale în sfera dialecticii marxiste evidențiază faptul că acest concept este rezultatul luptei contrariilor, el apărînd ca o reacție puternică a popoarelor față de starea de încordare a relațiilor politice, economice, militare și de altă natură dintre state, ca urmare a așa-numitului „război rece”. Culminarea războiului rece cu apariția blocurilor militare opuse și starea de maximă încordare ce le-au urmat prin concentrările de trupe și armament și prin cursa înarmărilor au creat un cerc vicios care nu a putut fi rupt decît prin acțiunile hotărîte ale forțelor progresiste și democratice din întreaga lume pe baza politicii noi de destindere. În prezent, lupta contrariilor pe care dialectica destinderii o presupune, o luptă între forțele care o promovează și forțele care i se opun, se manifestă sub forma opoziției diametrice dintre două tendințe în arena mondială. Documentele politice de partid și de stat, aprecierile tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român și președintele Republicii Socialiste România, relevă cu claritate că aceste tendințe constau în „pe de o parte, intensificarea luptei împotriva politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, de consolidare a independenței naționale a popoarelor, de destindere și pace. Pe de altă parte, accentuarea unor tendințe de reimpărțire a sferelor de influență, de intensificare a politicii de dominație, de amestec în treburile altor state”.

În cadrul acestei lupte, destinderea, ca factor nou și progresist în arena mondială, are negreșit sorți de izbîndă, reprezentînd un proces dinamic în dezvoltare. Acest fapt este dovedit de succesele importante înregistrate de forțele progresiste și antiimperialiste de pretutindeni. Pe de altă parte, însă, conceperea procesului destinderii ca avînd un curs ascendent-liniar ar fi simplistă și nedialectică, cu atît mai mult cu cît destinderea este un fenomen socio-politic supus nu numai determinărilor de ordin obiectiv ei și influențelor de ordin subiectiv. În această privință, partidul nostru a ținut întotdeauna seama de faptul că afirmarea cursului spre destindere nu vine de la sine, nu este automată și, ținînd seama de ansamblul situației internaționale, nici nu este ireversibilă. Evenimentele din ultima perioadă, care au făcut ca situația internațională să devină deosebit de gravă, au dovedit și confirmat cu prisosință justetea acestui punct de vedere. Ele au demonstrat cu claritate că a considera cursul, și așa destul de fragil, al destinderii ca avînd loc de la sine, a pleca de la prezumția că el este ireversibil, duce la iluzii, la o periculoasă stare de autolinistire și slăbire a vigilenței, ce nu poate servi, în ultimă instanță decît forțelor care acționează de fapt împotriva destinderii.

Trebuie să se înțeleagă bine, sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu, că politica de destindere nu este de conceput fără respectul independenței fiecărui popor, al principiului neamestecului în treburile interne ale altor state; al dreptului popoarelor de a-și cuceri și consolida independența națională, de a realiza transformările revoluționare, sociale pe care le doresc.

Reamintirea acestui adevăr este, așa cum arătăm, cu atît mai necesară în condițiile actuale, ale unei înrăutățiri considerabile a situației internaționale. Acumularea unor probleme internaționale complexe, revoluționarea unor conflicte și apariția altora noi, continuarea cursei înarmărilor au dus la creșterea încordării și pericolului unor noi confruntări militare.

IN ACEASTĂ SITUAȚIE, Partidul Comunist Român consideră că dialectica destinderii face necesar să se acționeze pentru mobilizarea și unirea tuturor forțelor progresiste și democratice ale umanității, profund interesate în menținerea continuarea și consolidarea cursului destinderii. Larga mobilizare a maselor și a celor mai reprezentative organizații ale acestora trebuie să fie dublată de acțiunea de conștientizare a tuturor forțelor politice și sociale amintite, a opiniei publice, pentru ca acestea să întreprindă măsurile ce se impun în deplină cunoștință de cauză a condițiilor vieții internaționale, a sensului și finalităților reale ale destinderii, precum și a pericolelor grave care o amenință. Nu încapă nici o îndoială că o acțiune unificatoare de asemenea anvergură, capabilă să sudeze forțele într-un șuvoi de nestăvilnit, va face ca voința popoarelor să triumfe în lupta împotriva politicii de încordare, imperialiste, de dominație și dictat. În acest sens, precizînd poziția partidului și statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu declara la adunarea oamenilor muncii din circumscripția „23 August” din Capitală: „**Avem deplina încredere că forțele progresiste, antiimperialiste, masele largi populare, popoarele, acționînd într-o strînsă colaborare, sînt în stare să oprească agravarea situației internaționale, să asigure reluarea și dezvoltarea politicii de destindere, de colaborare și pace**”.

Abordarea dialectică a destinderii duce cu necesitate la proiectarea acesteia pe fundalul teoriei generale a sistemelor, în virtutea căreia destinderea este concepută și acționează în contextul de ansamblu al sistemului modelelor și dinamicii globale ale relațiilor internaționale. În această perspectivă, viziunea sistemică asupra destinderii raportează direct acest concept la conceptele majore intrate în preocupările actuale ale societății internaționale, îndeosebi cele privind pacea și coexistența pașnică, noua ordine economică și politică internațională, pacea și securitatea mondială, dezarmarea, dezvoltarea și altele.

Raportul direct de condiționare reciprocă dintre coexistența pașnică și destindere este evident. De fapt, însăși ideea de coexistență pașnică între state avînd sisteme sociale și politice diferite a apărut, asemenea ideii de destindere, ca o reacție menită să contracareze încordarea și gravele pericole de război ce au dominat o perioadă însemnată scena relațiilor internaționale postbelice. Ca urmare, destinderea și coexistența pașnică reprezintă deopotrivă importante instrumente politico-juridice în slujba intereselor vitale de pace ale unui mare număr de state — țări socialiste, țări în curs de dezvoltare, țări nealiniate, țări mici și mijlocii ale lumii. Orice acțiune sau eveniment intervenit în viața internațională, de natură să oprească cursul destinderii și să reîntoarcă raporturile internaționale la perioada războiului rece nu face decît să pericliteze principiul coexistenței pașnice, slăbindu-i eficacitatea în sfera relațiilor dintre state.

Noua ordine economică internațională și activitatea concertată a statelor lumii în vederea realizării acesteia pun, așa cum s-a putut constata din procesul de pînă acum al negocierilor diplomatice multilaterale privind această temă, probleme deosebit de complexe și articulate, a căror soluționare nu poate fi facilitată decît de o atmosferă de destindere în raporturile dintre state. Reîntoarcerea la perioada de încordare, in-

tensificarea confruntărilor dintre state în sfera politică, economică și militară, sint de natură să dea o grea lovitură eforturilor tuturor statelor, îndeosebi ale țărilor în curs de dezvoltare de pe toate continentele, de coordonare a punctelor de vedere și atitudinilor în problema noului ordin, pentru a face posibil acordul lor. Întrăutățirea situației internaționale, datorită agravării tensiunilor, ar periclita lupta acestor state vizând ieșirea din starea de subdezvoltare, obținerea de condiții echitabile și juste de desfășurare a comerțului și cooperării economice internaționale, realizarea industrializării acestora pe baza accesului la știința și tehnologiile cele mai avansate. Destinarea devine astfel un imperativ al eforturilor internaționale, caracterizate prin coordonare și nu prin confruntare, îndreptate spre instaurarea noului ordin economic internațional și spre lichidarea decalajelor crescînde care separă țările sărace de țările bogate ale lumii.

ESTE ȘTIUT că stările de gravă încordare ce au caracterizat perioada războiului rece au fost de natură să genereze blocurile militare opuse, concentrarea fără precedent a trupelor și armamentelor convenționale și nucleare în Europa, dar și în alte regiuni ale planetei, precum și cursa aberantă a înarmărilor. Prin urmare, se poate considera că practic stările de încordare și neîncredere cunoscute au contribuit în bună măsură și direct la crearea instrumentelor materiale de recurgere la forță și la amenințarea cu folosirea forței, care sint armamentele, și de punere în pericol a securității statelor. Consecința logică a acestei împrejurări este că în viața internațională cursul spre destindere, care atenuază și elimină încordarea, este de natură să faciliteze efortul comunității internaționale de state îndreptat spre realizarea dezarmării generale, în primul rînd a dezarmării nucleare. Dacă se are în vedere că dezarmarea a devenit în zilele noastre o chestiune de viață pentru oameni, pentru popoare, iar securitatea internațională un obiectiv fundamental al tuturor statelor. Destinderea care le favorizează capătă o importanță covârșitoare. Și după cum pacea și securitatea internațională sint indivizibile, tot astfel destinderea internațională este indivizibilă. Aceasta se referă atît la aspectul spațial, cît și la diferitele domenii ale relațiilor internaționale. În virtutea acestui fapt, prejudicierea cursului destinderii în oricare regiune a planetei și în oricare compartiment al raporturilor interstatuale poate să afecteze grav climatul de destindere din toate celelalte regiuni ale lumii și în toate celelalte compartimente ale relațiilor internaționale, fapt de natură să producă efecte negative asupra securității atît regionale, cît și internaționale. În concepția partidului nostru, securitatea presupune o stare de siguranță pentru fiecare stat, mare sau mic, certitudinea că el se află la adăpost și pe deplin liber să își adopte propriul său sistem, potrivit aspirațiilor propriului popor, să-și elaboreze instituțiile și structurile corespunzătoare, să adopte propriile sale politici interne și internaționale, în limitele legalității internaționale, fără ca un alt stat să recurgă, indiferent de pretext sau justificări, la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, sub orice formă, împotriva sa. În această viziune, conceptul de destindere internațională devine perfect compatibil și complementar deopotrivă cu conceptul de securitate și cu cel de nerecurgere la forță sau la amenințarea cu folosirea forței. Interacțiunea dintre ele pune în lumină o dată mai mult dialectica și dinamica destinderii în viața și relațiile internaționale.

Tratarea științifică a conceptului și fenomenului destinderii în lumea contemporană invită la o evaluare realistă, obiectivă, a ansamblului condițiilor și împrejurărilor internaționale în care este chemat să se desfășoare cursul destinderii, precum și determinarea cu claritate a mecanismelor politico-juridice care declanșează cursul destinderii. În această privință, este clar că în procesul acestei evaluări și determinări este absolut necesar să se pornească de la condițiile reale.

Realitățile internaționale în care operează destinderea sint deosebit de complexe și complicate. În afară de opoziția dintre cele două tendințe amintite, mai există o serie de probleme litigioase, rămășițe ale unor situații conflictuale vechi, care nu au fost la timp rezolvate și cărora li s-au adăugat noi litigii și conflicte, unele dintre ele chiar militare; în Europa, frontiera care separă cele două blocuri militare opuse ale continentului constituie un factor de încordare latentă, agravată de marile concentrări de trupe și armamente nucleare și convenționale; intenția de a amplasa noi arme de distrugere și de a perfecționa în continuare armamentul nuclear întunecă și mai mult tabloul relațiilor europene și extraeuropene. Pe acest fundal, se cuvine să se țină seama de faptul că pozițiile statelor în legătură cu problematica majoră a vieții internaționale sint uneori diferite, în unele cazuri divergente; însuși conținutul politico-juridic al noțiunii de destindere este interpretat în

mod diferit, mai ales în ce privește întinderea drepturilor și obligațiilor corelative ale statelor, în făurirea procesului destinderii, aria de cuprindere în spațiu, desfășurarea în timp, sensul și finalitățile reale ale acestui proces.

În atari condiții, factorii guvernamentali sint chemați să acționeze în mod ferm, cu înalt spirit de răspundere față de soarta popoarelor, în concordanță cu lupta forțelor democratice și progresiste și cu aspirațiile maselor largi, promovînd revenirea la destindere și consolidarea sa. Aceasta presupune în primul rînd abordarea cu răbdare și perseverență a problemelor omenirii, pentru rezolvarea lor justă și durabilă exclusiv pe baza mijloacelor de reglementare pașnică a disputelor internaționale, înainte de toate a tratativelor politice, prin renunțarea hotărîtă la forță și amenințarea cu folosirea forței, fie sub forma represaliilor, blocadelor, embargourilor sau a altor acte de asemenea natură, renunțarea la jocul de putere, șantaj și presiuni internaționale sau orice alte metode anacronice de reglementare a raporturilor litigioase dintre state.

Văzută din acest unghi, reiese în mod pregnant proporționalitatea directă și interacțiunea dintre cursul destinderii și gradul de rezolvare a problemelor internaționale. **„Trebuie făcut totul, se arată în scrisoarea Comitetului Central al Partidului Comunist Român adresată Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez, pentru reluarea și continuarea procesului de destindere, pentru soluționarea gravelor probleme care confruntă omenirea”.** În acest context, este deosebit de important să se acorde atenția cuvenită pregătirii temeinice și desfășurării în cele mai bune condiții a reuniunilor internaționale chemate să dea impuls destinderii, să consolideze securitatea și cooperarea regională și internațională. Avem în vedere, printre altele, astfel de reuniuni importante ca cea de la Madrid a statelor participante la Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa și sesiunea specială a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite dedicată noului ordin economic internațional.

FIREȘTE, coordonarea punctelor de vedere divergente, pe baze negociate, reciproc acceptabile, cu participarea în deplinătate a drepturilor la a tuturor statelor interesate, presupune un grad de flexibilitate și un spirit concesiv care să facă posibilă armonizarea pozițiilor și în final realizarea înțelegerilor. Flexibilitatea și spiritul concesiv, inerente oricăror negocieri politico-diplomatice ce urmăresc pacea, destinderea și colaborarea între națiuni, nu trebuie să fie înțelese ca o atitudine conciliatoare față de politica imperialistă, colonialistă și neocolonialistă, de dominație și dictat, de ingerință în treburile interne ale statelor și popoarelor. O asemenea „flexibilitate” ar fi în contradicție cu însuși conceptul de destindere și ar contraveni evaluării științifice a conținutului acesteia. În această privință, Partidul Comunist Român, subliniind importanța respingerii atitudinilor rigide și dogmatice în sfera negocierilor diplomatice multilaterale, relevă în același timp că timidele flexibilități, în exercițiul unor atari negocieri, le constituie legalitatea internațională și principiile pe care aceasta se fundamentează. **„Pentru a putea conviețui, afirma tovarășul Nicolae Ceaușescu, trebuie făcute — fără îndoială — concesii, și de o parte, și de alta. Oamenii și națiunile trebuie să învețe să trăiască în pace și în colaborare, dar concesii nu pot merge pînă la sacrificarea independenței naționale. Nimănui nu i se poate pretinde să renunțe la libertate, să renunțe la independența națională.”**

Reiese prin urmare cu deosebită claritate faptul că baza însăși a destinderii internaționale și a tuturor acțiunilor de promovare a acesteia o constituie respectarea neabătută a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității suverane în drepturi, neamestecului și neintervenției în treburile interne sau internaționale ale altor state, avantajului și interesului reciproc, nerecurgerii la forță sau la amenințarea cu folosirea forței, reglementării prin mijloace pașnice a diferendelor internaționale, egalității în drepturi a popoarelor, dreptului lor de a-și hotărî singure soarta. Ca și în evaluarea altor concepte majore ale vieții internaționale, sistemul principiilor fundamentale se dovedește a fi determinant în modelarea și canalizarea destinderii internaționale în direcția realizării cauzei și aspirațiilor vitale ale popoarelor, de bunăstare, progres, prietenie și colaborare, în condiții de pace și securitate pentru toți. Venind în întîmpinarea acestor aspirații și dînd curs dorinței maselor largi ale opiniei publice din întreaga lume de a se reveni la procesul destinderii, factorii guvernamentali se vor ridica la înălțimea marilor răspunderi ce le revin și vor face dovada înțelegerii depline a sensului istoriei.

dr. N. ȘTEFAN

TENDINȚE-CONJUNCTURI

Piața materiilor prime

S.E.D.E.I.S. (Société d'études et de documentation économiques, industrielles et sociales — Franța) apreciază în ultimul raport asupra evoluției pieței că, în cursul anului trecut pe ansamblul materiilor prime s-au înregistrat creșteri de prețuri determinate nu atât de raportul cerere-ofertă cât mai ales de influența incertitudinilor de pe piețele financiare sau ca urmare a acțiunilor speculative de bursă, combinat cu presiunile inflaționiste care au afectat inclusiv produsele de bază.

PRODUSELE INDUSTRIALE au înregistrat prețuri majorate cu 45% în ultimii doi ani, potrivit indicelui UNCTAD, pe fondul creșterii cererii și a activităților speculative. La **petrol** se așteaptă o perioadă de stagnare sau creșteri ușoare ale prețurilor în prima parte a intervalului, deși menținerea tensiunilor și incertitudinilor politico-economice în zona Golfului Persic ar putea determina niveluri superioare pentru anul 1981.

În ce privește **metalele și mineralele**, în 1979 cele mai mari fluctuații s-au înregistrat la **cupru**: s-au redus stocurile C.I.P.E.C. (de la 1,5—2 mil. t la 0,5 mil. t), stocurile de la bursa din Londra și New York, crescând în schimb stocurile la utilizatori; consumul a depășit producția (7,5 mil. t față de 7,1 mil. t) dar pentru anul curent se așteaptă o diminuare a cererii și apariția de excedente de producție cu urmări în sensul unei reduceri ușoare la prețuri.

După nivelul maxim record atins în iunie trecut (700 £/t), la **plumb** prețurile sînt în scădere, îndeosebi datorită slăbirii activității în industria constructoare de automobile. La **zină**, cu toate semnele de ameliorare apărute în cursul anului trecut, se apreciază că și în 1980 cererea va rămîne sub nivelul ofertei. Cursul la **staniu**, după ce a atins 8200 £ în martie, 1979 a înregistrat evoluții ce permit concluzia menținerii prețurilor la un nivel relativ scăzut — inclusiv în condițiile în care producția depășește ușor consumul. La această perspectivă vor mai contribui vânzarea de către S.U.A., a 35 000 t din stocurile sale strategice, precum și reactivarea stocului tampon (prin vânzarea a 5 000 t pe piață în cursul acestui an) pentru ajustarea prețului la nivelul plafon stabilit de Acordul internațional al staniului. La **aluminiu**, stocurile în topitorii sînt suficiente numai pentru 5—6 săptămîni (față de un nivel normal de 8—10 săptămîni), iar cererea este încă destul de ridicată. S.E.D.E.I.S. prevede prețuri în urcare, în special în a doua jumătate a anului.

Creșterea ratei de utilizare a capacităților de producție în siderurgie a fost de

prea mică anvergură în 1979, pentru a determina majorări semnificative ale prețului la **otel**; se așteaptă noi reduceri în ce privește cererea, cu influențe directe asupra prețului — aceasta în ciuda creșterii prețului la energie și la minereul de fier.

În ce privește piața **minereului de fier** se așteaptă ca pentru 1980 să se încheie contracte la prețuri majorate cu 15—20% față de anul trecut — datorită în special creșterii prețurilor la energie.

Piața **nichelului** a înregistrat creșteri de preț cu 45% în cursul anului 1979 și pentru 1980 se așteaptă ca acesta să se mențină în continuare la un nivel ridicat, chiar în perspectiva unei recesiuni în siderurgie. După o scădere semnificativă (-11%) în 1978 și o ușoară revenire (+4%) în 1979, se așteaptă ca prețul la **fosfai** să înregistreze creșteri în cursul acestui an.

În ce privește **materiile prime agricole**, la **bumbac** se estimează creșteri cu 7% în producția sezonului agricol 1979—1980, precum și majorări ale stocurilor. Deși stagnarea creșterii în țările OCDE poate influența asupra cererii, pe ansamblu perspectiva nu pare să fie în sensul reducerii prețurilor, în special datorită menținerii unei cereri ridicate în țările în curs de dezvoltare și datorită tendinței generale spre confecții din produse naturale. La **lină**, vânzările din acest an au debutat cu nivelul de preț record (după creșterea cu 20% pe ansamblul anului trecut); oferta va continua să se diminueze din cauza stocurilor descompletate în prezent, astfel că se așteaptă în continuare prețuri în creștere. Prețurile la **piei** au crescut cu 25% în 1979, dar pentru 1980 se așteaptă reduceri semnificative în special determinat de ridicarea — de către Argentina — a interdicției asupra livrărilor la export.

Producția și cererea de **cauciuc** au crescut în mod egal (2—2,5% în 1979), cu șanse de reducere spre sfîșitul anului. Această tendință pare să se prelungească în 1980, pe fondul slabei activități în industria automobilelor și a creșterii costu-

Pe ansamblul anului 1979, indicele UNCTAD al prețurilor materiilor prime a crescut cu 18%, cele mai ridicate niveluri înregistrându-se la metale (23%) și materii prime agricole (17%). Pe de altă parte se constată că din cauza prețului relativ mai scăzut al anumitor materii prime s-au restrîns și investițiile destinate extinderii capacităților de prelucrare, iar alte reduceri în capacitățile de producție s-au mai înregistrat și ca urmare a închiderii unor mine (la cupru, de exemplu) cu cost de producție ridicat. Influența acestor factori se pare că va continua în perioada următoare, pe termen mediu existînd chiar perspectiva unei penurii de materii prime.

lui la cauciucul sintetic, astfel că o primă evaluare vizează menținerea prețurilor în jurul nivelului actual.

Pe piața lemnului de cherestea nu se așteaptă scăderi importante de prețuri, chiar dacă cererea se va reduce în raport cu anul 1979; în schimb, prognozele indică ușoare creșteri de preț la **pașta de hirtie** (după creșterile cu 30% din anul trecut).

PRODUSE ALIMENTARE. Previzunile sînt încă incerte în ce privește prețurile la **grâu**, așteptîndu-se ca prețul să evolueze în jurul nivelului actual, cu posibile fluctuații și o tendință „la hausse” în cursul acestui an. Și la **porumb** situația este încă în mare parte neclară, fiind totuși posibile mișcări în sensul creșterii prețului.

Estimările pentru **oleaginoase** prevăd ca posibilă o urcare a prețului cu 8—10% în sezonul 1979—1980 față de sezonul precedent, deși se așteaptă producții ridicate. La **zahăr**, cu toate creșterile masive de prețuri, stocurile mondiale se situează încă la un nivel ridicat (28 mil. t, respectiv 30% din necesarul anual al lumii). S.E.D.E.I.S. apreciază că nu există motive pentru noi creșteri ale prețurilor, deși trebuie avută în vedere și perspectiva unor fluctuații temporare, determinată în special de activitățile speculative de bursă.

La **carnea de vită**, prețurile au crescut în 1979 cu 35% față de 1978 și se așteaptă noi creșteri, moderate, pentru acest an. (F.A.O. apreciază că producția a scăzut cu 4% în 1979, o nouă dar ușoară reducere va exista și în 1980, producția urmînd să înceapă să se redreseze în 1981).

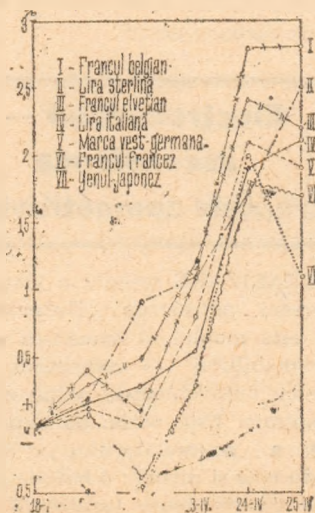
Producția mondială de **cafea** este estimată la 4,9 mil. t pentru sezonul agricol 1979—1980, depășind astfel consumul curent. Și la **cacao** oferta depășește cererea, stocurile reprezentînd o treime din consumul anual mondial. Există estimări favorabile pentru recolta anului 1979—1980, fără creșteri importante ale cererii. Se prevăd de asemenea, prețuri stabile pe piața **ceaiului**.

Em. S.

EVOLUȚII MONETARE

ÎN SAPTĂMINA 21—25 IV 1980, dolarul S.U.A. a continuat să se deprecieze față de restul valutei occidentale. Dintre factorii cu influență negativă asupra cursului monedei nord-americane amintim: o nouă reducere a dobânzii preferențiale „prime rate” de la 19,5 la 19%, de către principalele bănci din S.U.A.; mișcare urmată și de alte categorii de dobânzi; creșterea deficitului bugetar în luna martie a.c., la 13,2 miliarde dolari, comparativ cu 9,35 miliarde dolari cu o lună în urmă.

Beneficiind de nivelul ridicat al dobânzilor, **francul belgian** a înregistrat și în acest interval nivelul cel mai accentuat de depreciere față de dolar, cotația sa din 25 IV de 29,05 franci / 1 dolar reprezentînd o depreciere de 2,8% față de nivelul din 18 IV, de 29,85 franci / 1 dolar. **Lira sterlină**, ale cărei nivele de dobîndă au depășit după o lungă perioadă de timp pe cele la dolar, era cotaată la sfîșitul perioadei analizate la 2,28 dolari / 1 liră, comparativ cu 2,2250 dolari / 1 liră nivelul de referință, ceea ce reprezintă o depreciere de 2,5%. **Francul elvețian** a evoluat pe o linie ascendentă continuă față de dolar, situîndu-se la sfîșitul săptămîinii la 1,6975 franci / 1 dolar, față de 1,7350 franci / 1 dolar închiderea din 18 IV 1980 (depreciere de circa 2,2%). **Lira italiană** era tranzacționată pe 25 IV la 852,75 lire / 1 dolar, comparativ cu nivelul închiderii săptămîinii precedente de 871 lire / 1 dolar, respectiv o depreciere de 2,1%. Procent apropiat de depreciere a înregistrat și **marca vest-germană**, care se situa la sfîșitul

intervalului analizat la 1,82 mărci / 1 dolar, față de 1,8550 mărci / 1 dolar pe 18 IV (repreciere de 1,9%). După o depreciere de pînă la 4,3250 franci / 1 dolar pe 22 IV, **francul francez** se redresează în următoarele zile pînă la 4,2350 franci / 1 dolar pe 25 IV, nivel care se situează cu 1,7% peste închiderea din 18 IV 1980. **Yenul japonez** s-a redresat în a doua parte a săptămîinii pînă la un nivel de 245,75 yen / 1 dolar la închidere (+1%) față de nivelul de referință de 244,50 yen / 1 dolar. **Dobânzile** la depozitele în principalele eurovalute pe termen de 6 luni au continuat să scadă atît la **eurodolar** (16,25% la închiderea din 25 IV, respectiv o reducere de 0,425% față de 18 IV), cît și la **euromarca vest-germană** (9%, față de 9,5% nivelul din 18 IV 1980) și la **eurofrancul elvețian** (7% la închiderea perioadei analizate, comparativ cu 7,5%).

Prețul aurului la Londra era, la doilea fixing din 25 IV 1980 de 551,50 dolari/uncie, cu aproape 36 dolari/paste cel din 18 IV 1980, de 515,60 dolari/uncie.

Paul DUMITRAȘCU
Gheorghe MUNTEAN

Evoluția cursurilor principalelor valute occidentale față de dolarul S.U.A. în perioada 21—25 IV, luîndu-se ca bază cursurile din ziua de 18 IV a.c.

Copiii — obiect al exploatarei

DATELE statistice pe plan internațional evidențiază tendința de creștere în ultimele decenii a ponderii copiilor (până la 15 ani) în populația globului, ea fiind de circa 40% în țările în curs de dezvoltare și de circa 25% în cele dezvoltate. Conform evaluărilor publicate în publicația **International Labour Review**, în anul 1979 în lume erau nevoiți să muncească, în general pentru că făceau parte din familii sărace, 52 milioane de copii, în majoritatea lor covârșitoare din țările în curs de dezvoltare.

Deși în majoritatea țărilor sînt în vigoare prevederi legislative reglementînd munca copiilor, în numeroase cazuri aceștia lucrează în condiții grele, fiind totodată supuși în mod frecvent discriminării la salarizare; se apreciază că — la o durată egală a săptămînii de lucru — salariile primite de copii sînt, de regulă, de 2—3 ori mai mici decît cele ale adulților.

Se constată că angajarea prematură în muncă aduce prejudicii dezvoltării fizice și intelectuale a copiilor; o bună parte dintre ei sînt nevoiți să cumuleze munca cu învățătura sau s-o abandoneze de timpuriu pe aceasta din urmă, situație frecventă nu numai în țările în curs de dezvoltare, ci și în cele industriale. Astfel, de pildă, o anchetă efectuată în India a relevat că 48,4% din numărul total al copiilor încep să muncească la vîrsta de 10—12 ani, iar în Italia dintre copiii în vîrstă de 10—11 ani, 47% cumulau la începutul deceniului munca cu învățătura, iar 2,7% abandonează școala pentru muncă.

Știința în agricultura albaneză

UN ROL important în ridicarea agriculturii albaneze, în îmbunătățirea randamentelor obținute la diferite culturi agricole revine cercetării științifice în acest domeniu. Principala sa bază o constituie Institutul de cercetări agricole de la Lushnia (creat în anul 1952), care dispune de sectoare profilate pe selecția plantelor, producția de sămînță, agrotehnică, lucrări de laborator etc. În cadrul institutului se depune o muncă eficientă de selecționare a unor soiuri superioare, adecvate condițiilor pedoclimatice din Albania, de grâu, bumbac, floarea-soarelui și fasole: totodată, institutul coordonează activitatea științifică desfășurată într-o serie de stațiuni agricole specializate din țară, cum este cea de la Shkodra (pen-

tru cultura porumbului și orezului), cea de la Tirana (pentru cultura zarzavaturilor și cartofului), cea de la Korce (pentru cultura sfecelei de zahăr) ș.a., precum și în cadrul a patru baze științifice. Desfășurarea activității pe un larg evantai teritorial permite menținerea unei strînse legături cu alte instituții științifice, cu diverse întreprinderi economice, propagarea neîntrerisită a realizărilor obținute în unitățile agricole.

Cercetătorii institutului urmăresc să obțină, în perspectivă, varietăți de grâu cu un randament de 70—75 chintale la hectar, varietăți de porumb hibrid cu o perioadă de maturare de 90—130 zile și cu o recoltă de 80—120 q/ha, varietăți de bumbac cu o productivitate de 25—30 q/ha și cu o lungime a fibrei de 30 mm etc.

Franța: diversificarea aprovizionării cu cărbune

ÎN CADRUL politicii promovate de Franța vizînd sporirea ponderii cărbunelui în balanța sa energetică, a crescut în ultima perioadă și volumul importurilor de cărbune: de la 25,6 mil. tone în 1978 la circa 30 milioane în anul trecut, principalii săi furnizori fiind alte țări membre ale Pieței Comune (10,2 mil. t), R.S.A. (8,4 mil. t), Polonia (4,5 mil. t), S.U.A. (3,4 mil. t) etc.

Avînd în vedere că resursele interne de cărbune, economiceste exploatabile, se epuizează treptat, în anii de după izbucnirea crizei energetice în Franța a început să fie elaborată o strategie privind asigurarea pe termen lung a aprovizionării economiei naționale cu cărbune din import. Diversificarea surselor de aprovizionare atît cu cărbune cocsificabil cît și cu cel destinat centralelor electrice are loc prin achiziționarea unor întreprinderi miniere sau prin participări la capitalul acestora în S.U.A., Canada, R.S.A., Australia, iar în perspectivă și în alte țări, urmîrindu-se astfel obiectivul de a controla în 1990, în afara hotarelor țării, o producție de 40 mil. tone de cărbune pe an.

Electromobilul — ascensiunea pe treptele competitivității

O REALIZARE recentă a tehnicienilor firmei americane „General Motors” este menită să sporească șansele electromobilului în competiția sa viitoare cu autovehiculele avînd motoare cu explozie. Este vorba de punerea la punct a acumulatorului pe bază de oxid de zinc și nichel; o baterie de asemenea acumulatori furnizează de 2,5

ori mai multă energie electrică, la un volum și greutate reduse la jumătate, comparativ cu acumulatorii clasice (pe bază de plumb și acid).

Se apreciază că electromobilele vor începe să fie echipate în serie mare cu asemenea acumulatori (vezi figura alăturată) abia în anii 1984—1985. Destinate în special deplasărilor în zone urbane, asemenea electromobile vor putea dezvolta o viteză de 80—85 km/oră, cu o rază de acțiune de 165 km între două încărcări a acumulatorilor, care sînt utilizabile pe parcursul a 40 000 de km.

R. P. D. Coreeană: modernizarea transportului feroviar

O ATENȚIE susținută se acordă în R.P.D. Coreeană dezvoltării transporturilor feroviare, cel mai important gen de transport în cadrul economiei naționale. Se modernizează infrastructura feroviară, materialul rulant se înnoiește cu vagoane de marfă de mare capacitate, iar rețeaua electricată s-a extins continuu în cursul planurilor septenale și șesennale.

În 1979 pe liniile electrificate s-a desfășurat peste 70% din întregul trafic feroviar; în actualul septenal (1978—1984) se prevede o accelerare a electrificării, rețeaua liniilor electrificate urmînd să se extindă cu 1690 km, iar ponderea tracțiunii electrice în traficul feroviar să ajungă la 87% din total.

Cea mai recentă realizare în acest domeniu o constituie electrificarea liniei feroviare care leagă capitala țării — orașul Phenian, de portul Nampho, la Marea Galbenă. Înăptuită în mai puțin de o sută de zile, în cadrul întreprinderii desfășurate în toate sectoarele economiei în întîmpinarea celui de al VI-lea Congres al Partidului Muncii din Coreea, electrificarea contribuie la intensificarea considerabilă a traficului pe această arteră feroviară.

GLOSAR

Credit [III]

IN CAPITALISM, creditele sînt distribuite atît de banca centrală, cît și de celelalte bănci, pentru o paletă largă de termene și utilizări, inclusiv investițiile. De altfel, aceasta constituie o caracteristică a actualei concepții cu privire la credit, în contrast cu perioada de acum 4—5 decenii, cînd creditul bancar era limitat la avansurile pe termen scurt acordate în general comerțului și industriei.

(1) Banca centrală acordă în general credite pe termen scurt (pînă la 3 luni) pe bază de reescont, în scopul alimentării în completare a celorlalte bănci cu mijloacele bănești necesare acordării de credite. Reescontul constituie operația prin care fluxurile bănești orientate de la banca centrală spre economie, pe filiera aparatului bancar, sînt adaptate procesului de creștere economică (este ceea ce se numește „contingentarea reescontului”). Creditele de lombard sînt acordate de asemenea de băncile centrale altor bănci pe termen pînă la 3 luni, pe bază de gaj de hirtii de valoare. Creditele acordate statului — operație curentă în țările capitaliste pentru acoperirea deficitului bugetar — sau altor colectivități publice pe diferite termene au la bază obligațiuni, bonuri de tezaur sau alte hirtii de valoare. Detinerile de devize pot fi și ele incluse în categoria creditelor acordate de banca centrală, de data aceasta străinătății.

(2) Activitatea economică primește credite în general de la băncile comerciale, pe termene scurte (pînă la 1 an), mijlocii (1—5 ani) și lungi (peste 5 ani). „Regula de aur” în materie de credite bancare constă în corespondența dintre durata creditelor și termenele depunerilor primite de bănci. Dacă băncile utilizează depunerile la vedere pentru acordarea de credite de investiții, deci pe termene de peste 5 ani, regula de aur este încălcată și numeroase bănci s-au prăbușit din această cauză, devenind insolabile; depunătorii își revendică sumele depuse, iar băncile nu le puteau rambursa deoarece erau imobilizate în plasamente pe termen lung. În condițiile actuale, în care cooperarea dintre bănci a devenit mult mai strînsă decît înainte, regula de aur este înțeleasă într-un sens mai puțin strict ca înainte și anume ca durata creditelor să asigure solvabilitatea băncilor după epuizarea tuturor posibilităților de refinanțare.

În prezent, statul capitalist recunoaște în credit un instrument important al politicii economice și intervine în activitatea de credit a băncilor îndeosebi prin manevrarea dobinzii și prin modificarea volumului rezervelor bancare obligatorii, lărgind sau restringînd posibilitățile aparatului bancar de a acorda credite.

În socialism, perturbările legate de credit sînt reduse la minimum, intrucît funcția lui de emisiune este adaptată prin plan nevoilor reale de creștere a producției. Instrumentul de planificare este în acest caz planul de credite, în care figurează creșterea resurselor de credite (inclusiv creșterea numerarului în circulație) în funcție de nevoile sporite de credite ale economiei. În România, creditul este strîns legat de procesele economice. Deși, în cadrul perfecționării mecanismului economico-financiar, prin aplicarea autogestiei întreprinderilor, necesitățile de fonduri ale acestora se acoperă pe seama fondului mijloacelor circulante și a altor resurse temporare, creditul bancar constituie în continuare o sursă importantă de formare a fondurilor de producție și dezvoltare. Realizarea disciplinei în acest domeniu este urmărită prin introducerea contractului de credit în relațiile dintre întreprinderi și bancă, precum și prin controlul bancar, atît ca măsură de siguranță a băncii, cît și mai ales în apărarea intereselor statului, pentru care creditul este un instrument important al politicii macro-economice.

C. K.

Iluminat eficient

Maria Nagy, Bistrița — Preocupările pentru sporirea eficienței becurilor electrice au fost puternic

impulsionate de creșterea tarifelor la energia electrică în numeroase țări ale lumii. Astfel, recent, atît compania americană „General Electric” cît și cea olandeză „Philips” au pus la punct un bec care include în corpul său un

tub fluorescent miniaturizat. Destinat să înlocuiască atît becurile clasice cu incandescență, cît și tuburile fluorescente obișnuite, a căror lumină este considerată prea rece pentru anumite ambianțe, noul tip de bec, al cărui fasung este identic cu cel al becului tradițional, are o durată de viață de cinci ori mai mare decît acesta și consumă numai 18 W energie electrică pentru a produce o lumină echivalentă cu cea a unui bec cu incandescență de 75 W. Explicația o oferă faptul că, în cazul becurilor de tip vechi, numai o parte din energia electrică utilizată se transformă în lumină, restul risipindu-se sub formă de căldură.

Primele becuri cu incandescență produceau numai 1,4 lumeni per Watt; cele actuale produc 12—15 lumeni per Watt, iar tuburile fluorescente 80—90 lumeni per Watt consumat. Ținînd seamă de eficiența lor sporită, primele versiuni ale noului tip de bec au puterea de 13 și respectiv 18 W, urmînd ca în viitorul apropiat să se pună în vânzare și becuri de 11 și 25 W, menite să înlocuiască becurile cu incandescență de 40 și 100 W.

Calculul de eficiență făcute relevă posibilitatea economisirii a 14,5 miliarde kWh anual (costînd actualmente circa 1 miliard de dolari) în ipoteza înlocuirii cu noul tip de bec a 10% din becurile cu incandescență din locuințe și a 25% din cele utilizate de industrie și comerț, în Europa occidentală.

Inconveniențele noului tip de bec ar fi costul său mai ridicat de fabricație (compensat însă de cheltuielile mai reduse de exploatare), greutatea sa de peste 450 g și dimensiunile sale mai mari.

Pavilion de complezență

Gheorghe Cobzariu, Piatra Neamț — 1) Grupul special de lucru interguvernamental creat în cadrul U.N.C.T.A.D. pentru dezbaterile problemei pavilioanelor de complezență nu a reușit, la reuniunea sa de la Geneva din 17—22 ianuarie 1980, să ajungă la nici un acord în vederea eventualei eliminări progresive a flotelor sub asemenea pavilion.

2) Prin aderarea R. S. Vietnam, la 17 ianuarie a.c., la Organizația Internațională a Muncii, O.I.M. numără în prezent 140 de state membre. S.U.A., care se retrăsese din O.I.M. la 6 noiembrie 1977, și-au

reluat locul în organizație la 13 februarie a.c.

3) Potrivit ultimului raport anual al Consiliului Planului de la Colombo, dat publicității la 6 februarie a.c., sumele consacrate cooperării tehnice au atins în 1978 nivelul de 340 milioane de dolari. Între țările furnizoare ale acestei sume, în afara a patru state puternic industrializate (S.U.A., Japonia, Marea Britanie și Australia), s-au numărat între altele India, Thailanda și Pakistanul.

Transport în comun

Cornel Dinu, Ploiești — 1) Nu dispunem de o statistică precisă în acest domeniu, dar după unele date citate la o recentă conferință consacrată transportului în comun în capitala Franței, tramvaiul este utilizat în circa 300 orașe ale lumii. Proiecte de introducere sau reintroducere a acestui mijloc de transport nepoluant, rapid și eficient sînt în studiu în numeroase orașe ale lumii. În țara noastră, pe lângă București, există în prezent rețele de tramvai și la Timișoara, Arad, Oradea, Sibiu, Iași, Brăila și Galați. 2) Lucrările de construcție a metroului din capitala tunisiană vor începe în luna iunie a.c.

Conferință mondială

Mihai Hatmanu, Iași — 1) Conferința mondială din acest an — cea de a șaptea la număr — a Federației mondiale pentru studierea viitorului (F.M.S.V.) va avea loc într-o țară în curs de dezvoltare, și anume în India, spre sfîrșitul lunii noiembrie. Ea este organizată de F.M.S.V. împreună cu Centrul pentru studierea societăților în curs de dezvoltare, din India, centru avînd în fruntea sa pe profesorul Ashis Nandy. Pe ordinea de zi a conferinței de la New Delhi figurează teme dezbătînd aspecte ale tranziției spre o nouă ordine economică internațională, ale modificării modului de viață, ale viitorului instituțiilor politice etc.

2) Comunicările prezentate în cadrul celei de a treia conferințe mondiale a F.M.S.V., desfășurate la București, în anul 1972, au fost publicate în românește în volumul „Viitorul comun al oamenilor”, apărut în anul 1976, în Editura politică.

3) Din păcate nu mai dispunem de nici un

exemplar din numerele de revistă solicitate de dumneavoastră.

R. P. Chineză — membru al F. M. I.

Marian Stăncioiu, Agnita — R. P. Chineză a devenit membru al Fondului Monetar Internațional la 14 aprilie 1980. Pentru moment cota sa la F.M.I. a fost fixată la 550 milioane drepturi speciale de tragere (echivalentul a 700 milioane dolari), respectiv 1,4% din totalul contribuțiilor la Fond. Se anunță că în curînd R.P. Chineză va deveni și membru al Băncii Internaționale pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Președintele Băncii, Robert McNamara, a vizitat deși nu de mult R. P. Chineză. În felul acesta ea va putea beneficia de creditele mai avantajoase ale acestui organism specializat al O.N.U., în vederea finanțării programului de modernizare a țării.

Economiști

Barbu Chirilescu, București — 1) O analiză a concepțiilor laureatilor de anul trecut ai Premiului Nobel pentru economie (Arthur W. Lewis și Theodore W. Schultz) puteți găsi în articolul pe această temă publicat în nr. 45 din 9 noiembrie 1979 al revistei noastre, la rubrica „Școli-curențe-economiste”.

2) Cunoscutul economist american Arthur M. Okun, decedat în luna martie a.c. în urma unei crize cardiace, era în vîrstă de 54 de ani și lucra la „Brookings Institution” din anul 1969. În 1964, pe cînd era deja profesor titular la universitatea Yale, a fost numit membru al Consiliului consilierilor economici ai președintelui S.U.A., în 1968 devenind președintele acestui consiliu, în timpul Administrației Johnson. El avea pe atunci 39 de ani, fiind astfel cel mai tînăr ocupant al acestui post. Principalul său domeniu de preocupare științifică l-au reprezentat în ultimii ani inflația și în special stagflația, fenomen pe care îl considera principala dificultate cu care trebuie să se confrunte economia americană.

3) Interviu cu profesorul Nicholas Georgescu-Roegen, de care întrebăm, a fost publicat în nr. 30 din 30 iulie 1976 al revistei noastre sub titlul „Despre economie și entropie”.

Revista ECONOMICA

Editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice și Sociale — Institutul Central de Cercetări Economice

Sumarul nr. 18 din 1 mai 1980

- O lume a păcii, destinderii, dreptății și progresului (dr. Dan Popescu) 1
- Creșterea rolului conducător al partidului în etapa făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării României spre comunism (prof. dr. Ilie Văduva, prof. dr. Costache Sandu, lector univ. Maria Birlea) 3
- Tineretul — factor însemnat în dezvoltarea economico-socială a țării (Vladimir Marin) 5

ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Producția fizică în sortimentele planificate, îndeplinită ritmic, integral (L. Țința) 7
- O marcă de prestigiu pe piața internațională (ec. Dumitru Stănculescu) 9
- Centenarul Băncii Naționale a Republicii Socialiste România. Rolul sistemului bancar în accelerarea dezvoltării (Horia Tatu) 11
- Elemente ale unei mai bune utilizări a spațiului urban (dr. arh. Mircea Enache) 13
- Considerații privind modelarea acțiunii unor factori calitativi în procesul dezvoltării industriale (prof. dr. L. Tövissi, lector univ. dr. Al. Isaic-Maniu) 15
- Retribuții majorate pentru personalul muncitor din ramura silviculturii (George Moșanu) 17

CONDUCERE • ORGANIZARE

- Gândirea colectivă și organizarea în sprijinul creșterii productivității muncii (Dan Condrea) 18

TEORII • IDEI

- Dinamica veniturii naționale al țării noastre în comparație cu alte țări (dr. Lucian Turdeanu) 20
- Școli • curente • economiști. Considerații privind industrializarea în unele țări mai puțin dezvoltate (II) (prof. dr. A. Benachenhou) 22

ÎN SPRIJINUL CANDIDAȚILOR LA EXAMENUL DE ADMITERE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL ECONOMIC SUPERIOR

- Creșterea nivelului de trai — scop suprem al politicii Partidului Comunist Român (lector univ. C. Gogoneață, lector univ. C. Popescu) 25

ECONOMIE MONDIALĂ

- Destinderea și pacea — necesități stringente ale contemporaneității (dr. N. Ștefan) 27
- Tendințe-conjuncturi 29
- Mondorama 30
- Curier 31

ÎN SUPLIMENTUL NUMĂRULUI: Relații financiar-valutare și comerciale internaționale

IN THIS ISSUE

- Upgrowing the leading role of the party in the stage of building up the man-sidedly developed socialist society and progress towards the communism (Prof. Dr. Ilie Văduva, Prof. Dr. Costache Sandu, Reader Maria Birlea) 3
- A prestigious mark on the international market (Dumitru Stănculescu) 9
- The centenary of the National Bank of the Socialist Republic of Romania. The role of financing and banking system in speeding up the development (Horia Tatu) 11
- Points of view on modelling the action of some qualitative factors in the process of industrial development (Prof. Dr. L. Tövissi, Reader Dr. Isaic-Maniu) 15
- Dynamics of the national revenue of this country comparatively with other countries (Dr. Lucian Turdeanu) 20
- Schools • trends • economists. Some considerations on the industrialisation in less developed countries (II) (Prof. Dr. A. Benachenhou) 22
- Peace and detente — acute necessities of the contemporary life (Dr. N. Ștefan) 27

DANS LE NUMÉRO

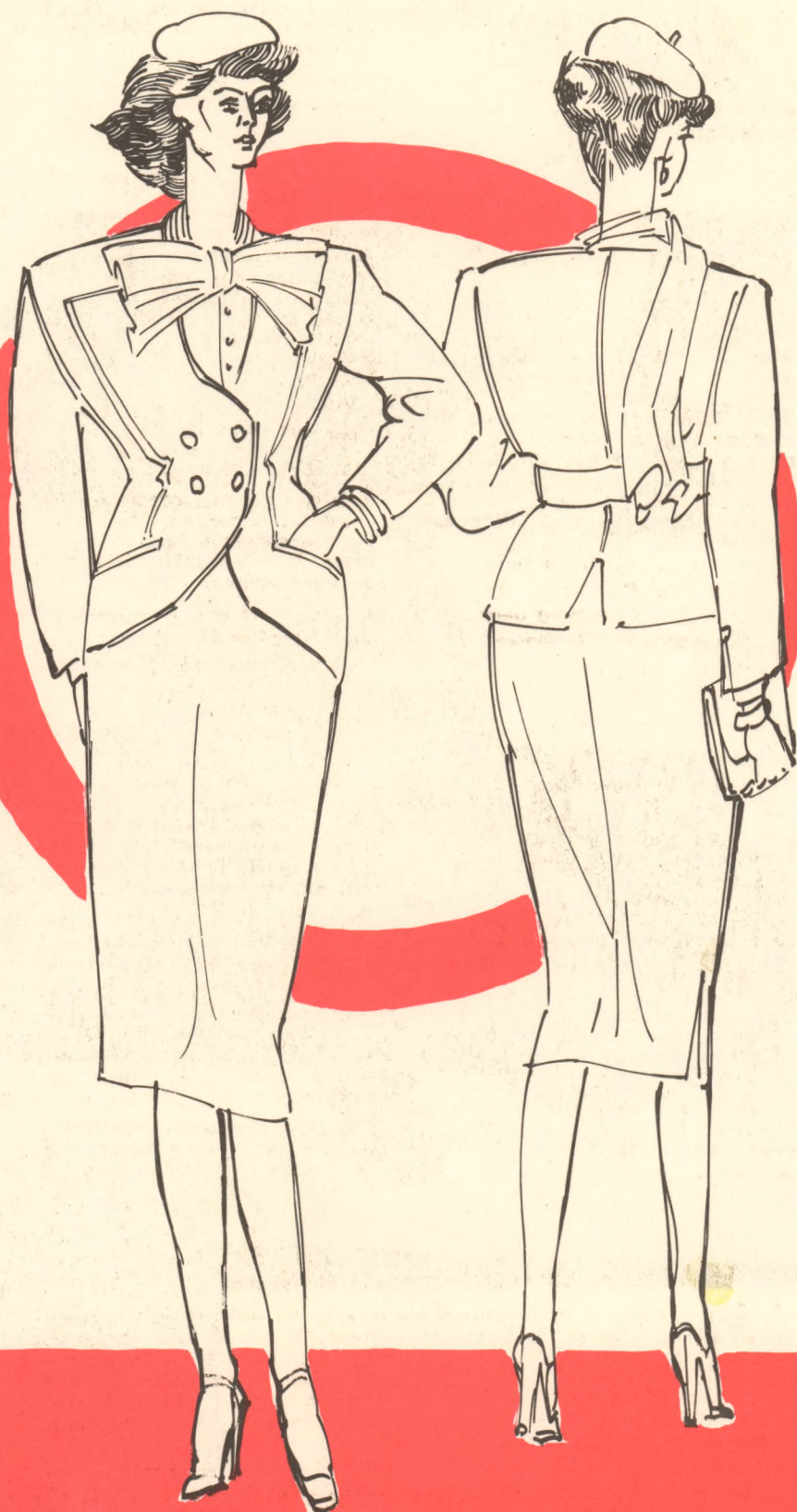
- L'accroissement du rôle dirigeant du parti dans l'étape de l'édification de la société socialiste multilateralement développée et de l'avancement de la Roumanie vers le communisme (prof. dr. Ilie Văduva, prof. dr. Costache Sandu, chargé de cours dr. Maria Birlea) 3
- Une marque de prestige sur le marché international (ec. Dumitru Stănculescu) 9
- Le centenaire de la Banque Nationale de la République Socialiste de Roumanie. Le rôle du système bancaire dans l'accélération du développement (Horia Tatu) 11
- Considerations sur le modelage de l'action de quelques facteurs qualitatifs dans le processus du développement industriel (prof. dr. L. Tövissi, chargé de cours dr. Al. Isaic-Maniu) 15
- La dynamique du revenu national de notre pays en comparaison avec d'autres pays (dr. Lucian Turdeanu) 20
- Ecoles—courants—économistes. Quelques considérations sur l'industrialisation dans les pays moins développés (II) (prof. dr. A. Benachenhou) 22
- La détente et la paix — nécessités impérieuses de la vie contemporaine (dr. N. Ștefan) 27

ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Повышение руководящей роли партии на этапе создания много-сторонне развитого социалистического общества и продвижения Румынии к коммунизму (проф. др. Илие Вăдува, проф. др. Косташе Санду, преп. выс. шк. Мария Бирля) 3
- Фабричная марка с престижем на международном рынке (Думитру Стăнкулеску) 9
- Столетие Национального Банка Социалистической Республики Румыния. Роль банковской системы в ускорении развития (Хория Тату) 11
- Соображения относительно моделирования действия некоторых качественных факторов в процессе промышленного развития (проф. др. Л. Тевисси, преп. выс. шк. Ал. Исак-Маниу) 15
- Динамика национального дохода нашей страны по сравнению с другими странами (др. Лучиан Турдеану) 20
- Школы, течения, экономисты. Соображения по поводу индустриализации в менее развитых странах (II) (проф. др. Беначенху) 22
- Разрядка и мир — неотложные потребности современности (др. Н. Штефан) 27

Abonamentele se încheie la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari de presă din întreprinderi și instituții. Prețul unui abonament (inclusiv suplimentul săptămânal): pentru întreprinderi și instituții — 260 lei anual; pentru cursanții tuturor formelor de învățămînt politic și profesional, elevi, studenți — 130 lei pe an, 65 lei pe 6 luni, 32,50 lei pe 3 luni. Termen limită de încheiere a abonamentului: 20 ale lunii anterioare perioadei de abonare.

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25, 71131 București, telefon 12 66 10. Cont I.S.I.A.P.: nr. 6451.502.28 B.N.R.S.R., — filiala sect. 1, București. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei”.

**FEMINITATE
ȘI RAFINAMENT**

— iată caracteristicile
liniei vestimentației
feminine din primăvara
acestui an.

Culorile și imprimeurile
inspirate conferă tuturor
articolelor vestimentare
destinate femeilor un
aspect tineresc.

Modul de expunere în
raioanele specializate
ale comerțului de stat
vă oferă posibilitatea
alegerii, din acest larg
evantai de confecții,
modelul care să
completeze în orice
moment garderoba dv.

**FABRICA DE ÎNCĂLȚĂMINTE „CORVIN”
HUNEDOARA**

B-dul Traian nr. 24 Telefon 15086 — Telex: 32430

**Tinăra fabrică hunedoreană vă oferă o bogată gamă
sortimentală de încălțăminte pentru femei**

Pentru toate anotimpurile,

